

คู่มือการอบรม

อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี
ในบริบทเพศสภาพ ความขัดแย้ง และความรุนแรง

โดย

ศิริพร สโครบานะค

มูลนิธิผู้หญิง

สนับสนุนโดย

กองทุนเพื่อการพัฒนาสตรีแห่งสหประชาชาติ UNIFEM (2008)

คู่มือการอบรม
อนุสัญญาฯจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี
ในบริบทเพศสภาพ ความขัดแย้ง และความรุนแรง

โดย
ศิริพร สโครบาเนค

กองบรรณาธิการ
ศิริพร สโครบาเนค
อุษา เลิศศรีสันทัด
พิมพ์ธรรม เอื้อเฟื้อ

คณะผู้จัดการอบรม
ศิริพร สโครบาเนค
อุษา เลิศศรีสันทัด
พิมพ์ธรรม เอื้อเฟื้อ
ศิริพร เลิศทองศักดิ์

มูลนิธิผู้หญิง

สนับสนุนโดย
กองทุนเพื่อการพัฒนาสตรีแห่งสหประชาชาติ UNIFEM

มกราคม ๒๕๕๑

สารบัญ

คำนำ	๔
จุดมุ่งหมายของการอบรม	๕
บทที่ ๑ การแนะนำตนเองและความคาดหวัง	๗
เกริ่นนำเนื้อหา	๗
บทที่ ๒ เพศสภาพและวัฒนธรรม	๑๑
เกริ่นนำเนื้อหา	๑๒
เนื้อหาประกอบและกิจกรรม	๑๔
• แนะนำบทเรียน	๑๔
• การแลกเปลี่ยนเรื่องภาพเหมารวม	๑๔
• องค์ประกอบของมิติหญิงชาย	๑๖
เอกสารแจกผู้เข้าร่วมอบรม	๑๗
บทที่ ๓ ความขัดแย้ง ความรุนแรง ในบริบทของความเป็นหญิงและชาย	๒๓
เกริ่นนำเนื้อหา	๒๔
เนื้อหาประกอบและกิจกรรม	๒๖
• แนะนำบทเรียน	๒๖
• ความขัดแย้ง กับ ความรุนแรง	๒๗
• ความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ	๒๗
• การสื่อสารแบบเมตตาเพื่อสร้างสันติ	๒๘
เอกสารแจกผู้เข้าร่วมอบรม	๓๑
บทที่ ๔ กติกาสิทธิมนุษยชน และกลไกระหว่างประเทศ	๓๙
เกริ่นนำเนื้อหา	๔๑
เนื้อหาประกอบและกิจกรรม	๔๕
• แนะนำบทเรียน	๔๕
• กฎหมายสิทธิมนุษยชน และกลไกระหว่างประเทศ	๔๖
• สิทธิมนุษยชนของผู้หญิงและมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ข้อ ๑๓๒๕	๔๗
• อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี	๔๘
• พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี	๔๙
เอกสารแจกผู้เข้าร่วมอบรม	๕๒
บทที่ ๕ จากความรู้สู่การปฏิบัติ	๕๖
เกริ่นนำเนื้อหา	๕๗
เนื้อหาประกอบและกิจกรรม	๕๙
• การปฏิบัติตามอนุสัญญาเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี	๕๙
• บทบาทขององค์กรเอกชนและภาคประชาชน	๖๐
• การใช้อนุสัญญาผู้หญิงในการรณรงค์เพื่อความเสมอภาคหญิงชาย	๖๑
บทที่ ๖ แผนปฏิบัติการ	๖๓
มูลนิธิผู้หญิง คู่มือการอบรม อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ในบริบทเพศสภาพ ความขัดแย้ง และความรุนแรง	๓

คำนำ

มูลนิธิผู้หญิงได้ดำเนินงานในการพิทักษ์ คุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นรากฐานแต่อยู่ชายขอบของสังคม มานับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ มูลนิธิผู้หญิงได้ใช้หลักการและแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนในการวางแผนและปฏิบัติงานตามโครงการต่างๆ ที่มีจุดมุ่งหมายหลักให้เกิดความเสมอภาคและความยุติธรรมทางสังคมทั้งแก่หญิงและชาย โดยมุ่งเน้นให้มีการปรับเปลี่ยนเจตคติ ประเพณี วัฒนธรรมและกฎหมายที่เป็นเครื่องมือให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง โดยมีได้คำนึงถึงศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์ของผู้หญิง

มูลนิธิผู้หญิงได้จัดทำกรอบเรื่องอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ในบริบท เพศสภาพ และความขัดแย้ง แก่ผู้ปฏิบัติงานทั้งหญิงชาย ในภาคส่วนต่างๆ เพื่อเผยแพร่เนื้อหาสาระสำคัญของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี และแนวคิดเรื่องความขัดแย้ง เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะสร้างความเข้าใจร่วมกันในเรื่องการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และความขัดแย้ง เพื่อแสวงหาแนวทาง และวิธีการที่จะใช้อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี และกติการะหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย และสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

คู่มือการอบรม อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ในบริบทเพศสภาพ ความขัดแย้ง และความรุนแรง เป็นความพยายามของมูลนิธิผู้หญิงในอันที่จะถ่ายทอดและรวบรวมเนื้อหาของกรอบการอบรม เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้นำไปใช้เผยแพร่ความรู้ในเรื่องนี้ต่อไปในวงกว้าง ทุกภาคส่วนของสังคมไทย

มูลนิธิผู้หญิง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือนี้จะเป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อส่งเสริมความยุติธรรม ความเสมอภาคหญิงชาย และสันติในสังคมไทย และจะเป็นจุดเริ่มต้นให้มีการพัฒนาเครื่องมือในเนื้อหาเหล่านี้ต่อไป มูลนิธิผู้หญิงขอขอบคุณ กองทุนเพื่อการพัฒนาสตรีแห่งสหประชาชาติ (UNIFEM) และ Canadian International Development Agency (CIDA) ตามโครงการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงตามอนุสัญญา CEDAW ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ให้การสนับสนุนการดำเนินการจัดอบรม และจัดทำคู่มือการอบรมเรื่อง อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ในบริบทเพศสภาพ ความขัดแย้ง และความรุนแรง นี้

มูลนิธิผู้หญิง

มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

คู่มือการอบรม

อนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ในบริบทเพศสภาพ ความขัดแย้ง และความรุนแรง

แม้ประเทศไทยจะได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีทุกรูปแบบ หรือที่เรียกกันว่าอนุสัญญาผู้หญิงตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๒๘ และมีพันธะกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงชายโดยขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทั้งในครอบครัวและในที่สาธารณะ แต่สตรีไทยก็ยังได้รับการเลือกปฏิบัติและเจตคติดั้งเดิมก็ยังเป็นอุปสรรคที่ทำให้สตรีไม่มีโอกาสได้เลือกดำรงชีวิตอย่างที่ตนต้องการ นอกจากนี้ความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชื่อ และโครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคม ก็มีผลคุกคามการดำรงชีวิตปกติสุขของสตรี และทำให้สตรีต้องแบกรับภาระเพิ่มขึ้นในการดูแลครอบครัว

ดังนั้นมูลนิธิผู้หญิง และเครือข่ายผู้หญิงเพื่อความก้าวหน้า และสันติภาพ โดยการสนับสนุนขององค์การยูนิเฟม จึงได้จัดทำคู่มือการอบรม อนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ในบริบทเพศสภาพ ความขัดแย้งและการสร้างสันติ เพื่อจัดอบรมเผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรประชาชนที่ทำงานด้านสตรีได้เข้าใจเนื้อหาและพันธะกรณีของรัฐที่มีต่ออนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีและอนุสัญญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคและการจัดการขัดแย้ง เพื่อที่จะได้นำมาใช้ขับเคลื่อนในการขจัดการเลือกปฏิบัติ และความขัดแย้ง

นอกจากอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีและอื่นๆแล้ว เนื้อหาของคู่มือการอบรมนี้ยังได้รวมมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เลขที่ ๑๓๒๕ ที่เป็นมติอันแรกของคณะมนตรีฯ ที่ใช้มุมมองเรื่องเพศสภาพในการแก้ไขปัญหาการขัดแย้ง และส่งเสริมให้มีความละเอียดอ่อนในเรื่องหญิงชายในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการแก้ไขและจัดการกับปัญหาความขัดแย้ง และในการสร้างสันติภาพ

ระยะเวลาการอบรม ๓ วัน

วัตถุประสงค์หลักของการอบรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี และกติการะหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่สามารถจะนำมาใช้ในการทำงานเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติ ลดความขัดแย้งและสร้างให้เกิดสันติขึ้นในสังคม

วัตถุประสงค์รวม

- สร้างความเข้าใจเรื่องความเสมอภาค ความขัดแย้งและสันติภาพ ในมิติความเป็นหญิงและชาย
- เรียนรู้เครื่องมือ กลไกในระดับสากลและพันธะกรณีของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดการเลือกปฏิบัติ และความขัดแย้งในมิติหญิงชาย
- การใช้เครื่องมือ กลไกระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นหญิงและชายในการจัดการเลือกปฏิบัติ และสร้างสันติสุข

วิธีการอบรม ใช้วิธีการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น โดยจะประกอบด้วยการให้เนื้อหาความรู้ การศึกษากรณีตัวอย่าง การทำงานกลุ่มย่อย และการอภิปราย

เนื้อหาการอบรม

๑. ความเป็นหญิง ความเป็นชาย และวัฒนธรรม
๒. เพศสภาพ ความขัดแย้งและความรุนแรง
๓. เครื่องมือและกลไกในการจัดการเลือกปฏิบัติ ความขัดแย้ง และการสร้างสันติภาพ
๔. การใช้เครื่องมือกลไกระหว่างประเทศและพันธกรณีของรัฐ
๕. แผนการทำงานเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติ ความขัดแย้ง และการสร้างสันติภาพ

บทที่ ๑

การแนะนำตนเองและความคาดหวัง

บทที่ ๑ การแนะนำตนเองและความคาดหวัง

ระยะเวลา ๘๕ นาที

จุดมุ่งหมาย

- เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้รู้จักกันและกัน และนำเสนอแลกเปลี่ยนความคาดหวังของตน
- เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการอบรม เนื้อหาและวิธีการอบรม

วิธีการอบรม **ดูเอกสารเกริ่นนำ**

กระบวนการ

๑. ผู้ดำเนินการอบรมกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการอบรมทั้งหมด
๒. ผู้เข้าร่วมแนะนำตนเองในกลุ่มที่ตนนั่งรวมโต๊ะ และแลกเปลี่ยนความคาดหวัง
๓. นำเสนอภาพรวมของการอบรม และความเชื่อมโยงของแต่ละหัวข้อ
๔. แนะนำเอกสารอ่านประกอบ คำอธิบายและอื่น ๆ ที่จะใช้ในการอบรม

เนื้อหาประกอบและกิจกรรม

- กิจกรรมแนะนำตนเองและแลกเปลี่ยนความคาดหวัง
- การนำเสนอในกลุ่มใหญ่

เครื่องมือและอุปกรณ์

- กระบวนการและสิ่งที่จะได้รับ
- กระดาษสี กรรไกร เทปกาว

เอกสารแจกผู้เข้าร่วมอบรม **ไม่มี**

เอกสารอ่านประกอบ **ไม่มี**

การแนะนำตนเอง

เกริ่นนำเนื้อหา

สาระสำคัญของเนื้อหา

- เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้แนะนำตนเอง เพื่อทำการรู้จักกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกันและกันในการเข้าร่วมการอบรมครั้งนี้
- ให้ผู้เข้าร่วมได้เห็นภาพรวม และจุดประสงค์ของการอบรมครั้งนี้ ได้เห็นว่าแต่ละบทเรียนครอบคลุมเรื่องอะไรบ้าง และเมื่อสิ้นสุดบทเรียนจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง
- กระบวนการเรียนรู้ต้องการให้เกิดบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยน

ผลที่จะเกิดขึ้น

- ผู้เข้าร่วมจะต้องแนะนำตนเองแก่กันและกัน และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนในการอบรม
- ผู้เข้าร่วมจะเข้าใจจุดประสงค์ของการอบรม โครงสร้าง และวิธีการของแต่ละบทเรียน ความสัมพันธ์ต่อเนื่องของแต่ละหัวข้อและเนื้อหาที่ครอบคลุม
- ผู้เข้าร่วมเห็นชอบกับโครงสร้างของการอบรม บรรยากาศของการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน

ตารางการอบรม บทที่ ๑

ระยะเวลา	กระบวนการ	ผลที่จะเกิดขึ้น
๕ นาที	๑. กล่าวต้อนรับ ต้อนรับผู้เข้าร่วมการอบรมโดยผู้จัดการอบรม หรือ ผู้อำนวยการความสะอาดในการอบรม	
๑๐ นาที	๒. การแนะนำตนเอง ผู้เข้าร่วมแต่ละคนแนะนำชื่อของคน การทำกิจกรรม อธิบายแก่ผู้เข้าร่วมว่าความสำเร็จของ การอบรมครั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของ กันและกัน และให้แต่ละคนเขียนชื่อกับหน่วยงานของตน ลงในกระดาษสี และแลกเปลี่ยนความคาดหวังของกัน และกันในกลุ่มที่นั่งร่วมโต๊ะเดียวกัน และสรุปความ คาดหวังสามอันดับแรกของแต่ละกลุ่มในการมาอบรมครั้ง นี้	ผู้เข้าร่วมรู้จักกันและกันและกันและได้รับรู้ว่า แต่ละคนมีความคาดหวังอะไรจากการ อบรมครั้งนี้
๑๕ นาที	กลุ่มใหญ่ ให้แต่ละคนอ่านชื่อและหน่วยงานของตนแล้ว นำมาติดบนกระดาษแผ่นใหญ่ที่เตรียมไว้ ในหัวข้อว่า ผู้เข้าร่วมและความคาดหวัง โดยติดชื่อรอบๆ ตาราง สี่เหลี่ยมที่เขียนหัวข้อความคาดหวังเอาไว้	
๑๕ นาที	เมื่อแต่ละคนติดชื่อของตนเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มที่นั่ง ร่วมโต๊ะกันนำความคาดหวังของกลุ่มตนมาติดไว้บน กระดาน เมื่อเสร็จแล้วให้พิจารณาสรุปรวมความคาดหวัง แล้วนำมาติดไว้ในตารางสี่เหลี่ยมที่เขียนหัวข้อไว้ว่าความ คาดหวังบนแผ่นกระดาษที่มีชื่อของผู้เข้าร่วมการอบรม และหน่วยงาน	
๑๕ นาที	๓. ภาพรวมเนื้อหาการอบรม นำเสนอวัตถุประสงค์เนื้อหาและโครงสร้างของการอบรม <ul style="list-style-type: none"> • แนะนำวัตถุประสงค์ของการอบรม • กล่าวถึงจุดมุ่งหมายและภาพรวมของสิ่งที่จะ เกิดขึ้นจากการอบรม • แนะนำบทเรียนแต่ละบทและสาระที่สำคัญ • ให้ภาพรวมของการอบรม เหตุผลที่เรียงลำดับ การนำเสนอเนื้อหาการอบรม และให้เนื้อหา อย่างย่อๆ ของแต่ละบทเรียน 	ผู้เข้าร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ การอบรมและสิ่งที่ต้องการจะ บรรลุ ร่วมกัน ผู้เข้าร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ของแต่ละ บทเรียนและเหตุผลในการออกแบบ โครงสร้างการอบรม
๑๐ นาที	๔. เอกสารประกอบการอบรม แนะนำเอกสารต่างๆ และวิธีการที่จะใช้ในการอบรม อธิบายเอกสารที่จะใช้ในการประเมินผล	ผู้เข้าร่วมเข้าใจวิธีการที่จะนำเอกสาร ต่างๆ มาใช้ในบทเรียน และรูปแบบการ ประเมินผลการอบรม

กิจกรรมแนะนำตนเองและแลกเปลี่ยนความคาดหวัง

ระยะเวลา ๑๕ นาที

นำเสนอแผ่นกระดาษใหญ่ในหัวข้อเรื่องผู้เข้าร่วมและความคาดหวัง โดยมีตารางสี่เหลี่ยมหัวข้อความคาดหวัง อยู่ตรงกลาง โดยอธิบายว่าจะนำมาใช้ในแบบฝึกหัดร่วมกัน

ผู้เข้าร่วมแบ่งกลุ่มทำงานตามโต๊ะที่ตนนั่ง

- เขียนชื่อของตน ตำแหน่ง และหน่วยงานบนแผ่นกระดาษสี่เหลี่ยมที่นำมาติดบนกระดาษในภายหลัง
- เมื่อเขียนชื่อเสร็จแล้ว ให้แลกเปลี่ยนความคาดหวังของแต่ละคนในกลุ่มของตน
- สรุปความคาดหวังของกลุ่มสามอันดับแรก
- เขียนความคาดหวังสามอันดับแรกลงบนกระดาษสี่เหลี่ยมใบต่อหนึ่งความคาดหวัง

การนำเสนอในกลุ่มใหญ่

- ให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนแนะนำตนเองและติดแผ่นกระดาษสี่เหลี่ยมที่มีชื่อ ตำแหน่ง และหน่วยงานของตนบน กระดาษใหญ่ที่เตรียมไว้ได้หัวข้อผู้เข้าร่วมและความคาดหวัง โดยติดไว้รอบตารางสี่เหลี่ยมความ คาดหวัง
- ให้แต่ละกลุ่มอ่านและติดตามความคาดหวังสามอันดับแรกของกลุ่มบนกระดาษ
- พิจารณาความคาดหวังของแต่ละกลุ่มแล้วสรุปรวมติดไว้ในช่วงตารางความคาดหวังบนกระดาษที่มี รายชื่อของผู้เข้าร่วมเรียงล้อม
- อ่านสรุปความคาดหวังของผู้เข้าร่วมในการอบรมครั้งนี้
- ผู้เข้าร่วมกำหนดกฎระเบียบร่วมกัน

บทที่ ๒

เพศสภาพและวัฒนธรรม

บทที่ ๒ เพศสภาพและวัฒนธรรม

ระยะเวลา ๑ ชั่วโมง ๔๕ นาที

จุดมุ่งหมาย

- สร้างความเข้าใจเรื่องเพศสภาพ ความคาดหวัง และบริบทของการทำงานในมิติหญิงชาย
- สร้างความตระหนักว่าการแบ่งแยกบทบาทหญิงชาย ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและมีผลต่อการดำรงชีวิตของหญิงและชาย รวมถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเพศหญิง
- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องเพศสภาพและวัฒนธรรม

วิธีการอบรม ดูรายละเอียดในเอกสารเกริ่นนำ

- กระบวนการ
๑. อธิบายเนื้อหาและผลที่จะได้รับจากการเรียนรู้เรื่องเพศสภาพและวัฒนธรรม
  ๒. แบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายภาพเหมารวมของความเป็นหญิง ชาย ในวัฒนธรรมสังคมไทย
  ๓. อภิปรายอะไรคือความเป็นหญิงและความเป็นชาย
  ๔. สรุปรองค์ประกอบของมิติหญิงชาย

เนื้อหาประกอบและกิจกรรม

๑. การแนะนำบทเรียน
๒. การแลกเปลี่ยนเรื่องภาพเหมารวม
๓. องค์ประกอบของมิติหญิงชาย
๔. บันทึกสรุปบทเรียน

เครื่องมือและอุปกรณ์

- ภาพตัดจากนิตยสารเพื่อใช้พิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม
- กระดาษแผ่นใหญ่เพื่อใช้เขียนสรุปความเป็นหญิง ความเป็นชาย
- ภาพวาดต้นไม้ใหญ่ที่มี ราก ลำต้น และกิ่งใบ
- กระดาษสี แผ่นขาว

เอกสารแจกผู้เข้าร่วมอบรม

- องค์ประกอบ ๖ อย่างของมิติหญิงชาย
- สิ่งที่ใช้และไม่ใช้ในเรื่องมิติหญิงชาย

สื่อประกอบ

- ภาพยนตร์นิวซีแลนด์ เรื่อง คนขี่ปลาวาฬ (Whale Rider)

เพศสภาพและวัฒนธรรม

เกริ่นนำเนื้อหา

สาระสำคัญของเนื้อหา

- ผู้ที่ทำงานด้านการพัฒนา ที่ต้องการสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคมจำเป็นต้องเข้าใจเรื่องความแตกต่างหญิงชาย และตระหนักถึงความต้องการที่แตกต่างกันของหญิงและชาย
- ความแตกต่างทางเพศสภาพ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบริบททางสังคมวัฒนธรรม
- ความแตกต่างทางเพศสภาพ ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์และการดำรงชีวิตของคนในสังคม
- เพศสภาพและบทบาททางเพศเป็นปัจจัยสำคัญในชีวิตของเรา เราต่างถ่ายทอดภาพเหมารวมและความคาดหวังทางเพศที่เกิดจากความเข้าใจและกระบวนการเรียนรู้ที่เราได้รับจากครอบครัว สังคม วัฒนธรรมประเพณี
- มิติที่สำคัญของแนวคิดเรื่องเพศสภาพ
  - เพศสภาพหมายถึงบทบาทและความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างหญิงและชาย ที่รวมถึงเรื่อง การแบ่งงานกันทำ การตัดสินใจ
  - เพศสภาพมิใช่เป็นสิ่งที่กำหนดโดยร่างกายและอวัยวะเพศ แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสังคม
  - มิติในเรื่องเพศสภาพแตกต่างและแปรเปลี่ยนตามวัฒนธรรม และเงื่อนไขของเวลา
  - เพศสภาพเป็นมิติที่หลากหลาย และมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์กันในเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและความต้องการ
  - เพศสภาพเป็นเรื่องของการใช้อำนาจ โดยใครและอย่างไร
  - เพศสภาพเป็นเรื่องของความคาดหวัง การเหมารวม และภาระหน้าที่ของหญิงและชาย
  - เพศสภาพเป็นสิ่งที่กำหนดจนกลายเป็นสถาบันที่ถ่ายทอดมาทางครอบครัว ชุมชนและรัฐ

ผลที่จะเกิดขึ้น

- ผู้เข้าร่วมการอบรมได้เข้าใจแนวคิดเรื่องเพศสภาพ และขอบเขตแนวคิดเรื่องความเป็นหญิง ความเป็นชาย
- ผู้เข้าร่วมได้เกิดการตระหนักเรื่อง การแบ่งแยกทางเพศสภาพ และความไม่เท่าเทียม ที่สามารถเปรียบเทียบชีวิตของตน และการทำงาน
- ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยนความคิดของตน และมีการถกเถียงกันในเรื่องเพศสภาพ

ตารางการอบรม บทที่ ๒

ระยะเวลา	กระบวนการ	ผลที่เกิดขึ้น
๕ นาที	๑. แนะนำบทเรียน ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกแนะนำบทเรียน วัตถุประสงค์ และ สิ่งที่จะได้จากบทเรียน (คู่มือสารประกอบการอธิบาย)	ผู้เข้าร่วมเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนเรื่อง เพศสภาพและวัฒนธรรม
๑๕ นาที (กลุ่มย่อย)	๒. การแลกเปลี่ยนเรื่องภาพเหมารวมของความเป็นหญิง และความเป็นชาย กิจกรรมกลุ่ม – ให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็นเรื่องภาพ เหมารวมและลักษณะของหญิงและชาย แล้วเขียนได้ กระดาษแยกหัวข้อเป็นภาพเหมารวมผู้ชาย ภาพเหมารวม ผู้หญิง โดยแยกสีแตกต่างกัน	ผู้เข้าร่วมได้สำรวจภาพเหมารวมของ ความเป็นหญิงและชาย
๑๕ นาที (อภิปรายกลุ่มใหญ่)	นำเสนอภาพเหมารวมของหญิงและชาย และอภิปราย ร่วมกัน	
๑๐ นาที (กลุ่มย่อย)	ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกแจกรูปภาพจากนิตยสารให้แต่ละ กลุ่มพิจารณาเลือกรูปภาพว่ารูปหญิงหรือชายใน ภาพตรงตามภาพเหมารวมของหญิงหรือชายหรือไม่ นำเสนอผลอภิปรายรูปภาพ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในกลุ่มใหญ่	ผู้เข้าร่วมเข้าใจว่าภาพเหมารวมของหญิง และชายเป็นมิติข้ามวัฒนธรรม และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามกาลเวลา
๑๕ นาที (กลุ่มใหญ่)	สรุปกลุ่มใหญ่ ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกเสนอภาพวาดหญิงและชายวัย ๕๐ ปี อภิปรายและสรุปร่วมกันถึงความคาดหวังและภาพเหมารวมที่สังคมมีต่อหญิงและชาย	ผู้เข้าร่วมเข้าใจว่าการเหมารวมเรื่อง ความเป็นหญิงและชายมีรากเหง้าที่ยัง รากลึกมาจากวัฒนธรรมและการเรียนรู้ และส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ ความ คาดหวังและการดำรงชีวิตของหญิงและ ชายในสังคม การปรับเปลี่ยนภาพเหมารวมของความเป็นหญิงและชายต้องใช้ เวลาในการเข้าใจรากที่หยั่งลึกทาง วัฒนธรรม
๑๕ นาที	ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกนำเสนอภาพต้นไม้ที่มีราก ลำต้น กิ่ง ก้านและใบ ว่าภาพเหมารวมของหญิงและชายเป็นสิ่งที่ หยั่งรากลึกทางวัฒนธรรมและถ่ายทอดทางสถาบันต่างๆ เป็นปรากฏการณ์ข้ามวัฒนธรรม แต่สามารถปรับเปลี่ยน ได้ตามกาลเวลา	
๑๕ นาที ๑๕ นาที	๓. องค์ประกอบของความเป็นหญิงและชาย ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกแจกเอกสารประกอบ สิ่งที่ใช้และ มิใช่ในมิติหญิงชาย และพิจารณาอภิปรายซักถามร่วมกัน สรุป ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกแจกเอกสารองค์ประกอบของความเป็นหญิงและชาย พิจารณาและอภิปรายซักถามร่วมกัน แล้วสรุปความคิดเห็นความเข้าใจเรื่องเพศสภาพ วัฒนธรรม และมิติหญิงชาย	ผู้เข้าร่วมเข้าใจว่ามีหญิงชายครอบคลุม เรื่องอะไรบ้าง และจะนำองค์ประกอบ เรื่องมิติหญิงชายไปใช้ในการทำงานของ ตนอย่างไร

เพศสภาพและวัฒนธรรม

๑. การแนะนำบทเรียน

(สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องสาระสำคัญและสิ่งที่จะได้รับจากบทเรียน)

บทเรียนหัวข้อนี้จะทำให้เราารู้จักและเข้าใจแนวคิดเรื่องเพศสภาพ และขอบเขตเรื่องมิติหญิงชาย ความเกี่ยวเนื่อง และความหมายโดยผ่านกระบวนการต่างๆ เราจะเกิดความเข้าใจเรื่องเพศ เพศสภาพ และมีความตระหนักเรื่องการแบ่งแยกความเป็นหญิง ความเป็นชาย ความไม่เท่าเทียมอันเกิดจากเพศสภาพ ที่เกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิต และการทำงานของเรา ซึ่งจะต่อเนื่องกับบทเรียนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง การเลือกปฏิบัติทางเพศ บทเรียนนี้จะเปิดโอกาสให้เราได้แลกเปลี่ยนถกเถียงความคิดในเรื่องความเป็นหญิง ความเป็นชาย

เราเชื่อมโยงเรื่องความเป็นหญิงความเป็นชาย หรือเพศสภาพไว้กับเรื่องวัฒนธรรม เนื่องจาก วัฒนธรรมในแต่ละสังคมได้กำหนดภาพลักษณ์ ความคาดหวัง บทบาทและหน้าที่ของหญิงและชาย ไว้จนกลายเป็นรากที่หยั่งลึกและถ่ายทอดโดยสถาบันต่างๆ ที่เปรียบเสมือนลำต้นที่ถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้ให้แก่หญิงและชาย นับตั้งแต่ในครอบครัว ชุมชน และรัฐ

แม้เราจะมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่ภาพลักษณ์ การแบ่งบทบาทหญิงชาย ก็ยังคงเป็นสิ่งที่เราพบข้ามวัฒนธรรม และอาจจะแปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา การเข้าใจบทบาทหญิงชาย ที่ถูกกำหนดโดยวัฒนธรรม จะทำให้เราเข้าใจสถานภาพของหญิงและชาย ตระหนักถึงความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการทำงานเพื่อการพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่จะให้โอกาสและประโยชน์ที่เท่าเทียมกันทั้งแก่หญิงและชาย

(ดูรายละเอียดเพิ่มเติมจากสาระสำคัญของบทเรียน)

๒. การแลกเปลี่ยนเรื่องภาพเหมารวมของความเป็นหญิงและความเป็นชาย

ระยะเวลา ๗๐ นาที

คำแนะนำสำหรับกลุ่มย่อย

ในการแลกเปลี่ยนกลุ่มย่อยเรื่องภาพเหมารวมนี้ ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสำรวจร่วมกันว่า เรามีภาพเหมารวมของผู้หญิง และผู้ชาย อย่างไรบ้าง ขอให้แต่ละกลุ่มพูดคุยว่า อะไรคือภาพลักษณ์เฉพาะของผู้ชาย อะไรคือภาพลักษณ์เฉพาะของผู้หญิง แต่ละกลุ่มจะมีกระดาษสี ขอให้ใช้กระดาษสีหนึ่งสำหรับภาพเหมารวมของผู้ชาย และกระดาษอีกสีหนึ่งสำหรับภาพเหมารวมของผู้หญิง ไม่จำเป็นที่จะต้องมีความคิดร่วมกันของสมาชิกในแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับภาพเหมารวมของหญิงและชาย

เมื่อเขียนเสร็จแล้ว จะมีการนำเสนอพูดคุยร่วมกันในกลุ่มใหญ่

การอภิปรายกลุ่มใหญ่

ขอให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มนำเสนอภาพเหมารวมของความเป็นหญิงและชาย ที่เขียนไว้ในกระดาษสีแต่ละใบ แล้วผู้อำนวยการความสะดวกนำมาแปะติดไว้บนกระดาษแผ่นใหญ่ ถ้าเป็นไปได้ให้คัดแยกภาพลักษณ์ที่เหมือนกันไว้ด้วยกัน เมื่อเสร็จแล้วให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

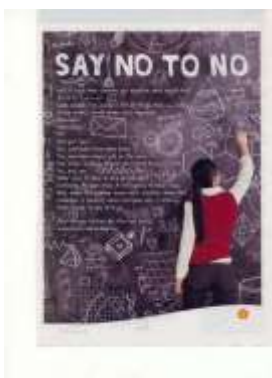
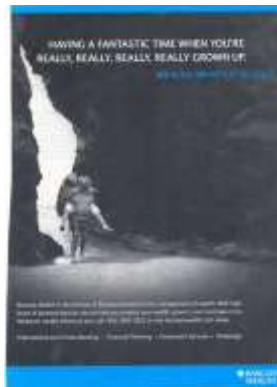
แนวคำถามในการพูดคุยกลุ่มใหญ่

- ความเข้าใจเรื่องความเป็นหญิง ความเป็นชายนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร
- ภาพเหมารวมของความเป็นหญิงความเป็นชายนี้เหมือนกันหมดหรือไม่ในวัฒนธรรมที่ต่างกัน
- ถ้าแตกต่างกัน ในวัฒนธรรมอื่นมีภาพเหมารวมอย่างไรของหญิงและชาย
- ภาพเหมารวมนี้เหมือนกับเมื่อร้อยปีที่ผ่านมหรือไม่

กลุ่มย่อยพิจารณาภาพจากนิตยสาร

ขอให้แต่ละกลุ่มพิจารณาภาพจากนิตยสาร และเปรียบเทียบว่าภาพที่เห็นนี้เป็นภาพเหมารวมของความเป็นหญิง ความเป็นชายหรือไม่

แนวคำถามในการพูดคุยกลุ่มย่อย

- ผู้หญิงหรือผู้ชายในภาพ มีบทบาทที่ตรงกับภาพเหมารวมของความเป็นหญิง เป็นชายหรือไม่
- เพราะเหตุใด

อภิปรายกลุ่มใหญ่

นำเสนอรายงานกลุ่มย่อย แล้วผู้อำนวยความสะดวกนำเสนอภาพวาดของหญิงและชายในวัย ๕๐ และอภิปรายร่วมกัน

แนวคำถามในการพูดคุย

- ภาพที่เห็นเป็นภาพอะไร
- การนำเสนอภาพเช่นนี้สะท้อนความคิดของความเป็นหญิงและความเป็นชายอย่างไรบ้าง

ผู้อำนวยความสะดวกสรุปเนื้อหาเรื่องเพศสภาพ และวัฒนธรรม โดยวาดรูปต้นไม้ที่มีราก ลำต้น กิ่งและใบ ความเป็นหญิงและความเป็นชาย เป็นภาพที่เรามองเห็น เหมือนที่เราเห็นใบไม้ที่ปกคลุมต้นไม้ แต่เราไม่สามารถมองเห็นรากที่ยังลึกหล่อเลี้ยงลำต้นและกิ่งก้านให้เติบโต รากที่ยังลึกนี้ก็เปรียบเสมือนวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดเรียนรู้โดยสถาบันต่างๆ นับตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และระดับประเทศ

ความเป็นหญิง ความเป็นชายเป็นปรากฏการณ์ข้ามวัฒนธรรม แต่อาจปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา

๓. องค์ประกอบของมิติหญิงชาย

ระยะเวลา ๓๐ นาที

เราเข้าใจร่วมกันแล้วว่า เพศภาวะหรือความเป็นหญิง ความเป็นชายเกิดจากอะไร และภาพเหมารวมของความเป็นหญิง ความเป็นชายสร้างขึ้นมาได้อย่างไร เมื่อเราเห็นภาพของผู้หญิงหรือผู้ชาย เราจำเป็นต้องมองลึกเข้าไปว่า ภาพที่เห็นเกิดจากระบวนการเรียนรู้ การสั่งสมทางความคิด ทางวัฒนธรรมที่มีมาเป็นเวลาอันยาวนาน และส่งผลให้ผู้หญิงและผู้ชายมีบทบาทหน้าที่ในสังคมที่แตกต่างกัน และในความแตกต่างนี้มีความเหลื่อมล้ำในโอกาส อำนาจและการตัดสินใจ ที่พวกเราจำเป็นต้องละเอียดอ่อนและเข้าใจ

เราได้พบเห็นข้อคิด ข้อเรียกร้อง ข้อถกเถียงมากมายในการทำงานเรื่องมิติหญิงชาย เราควรที่จะพิจารณาร่วมกันว่าเมื่อเราพูดถึงมิติหญิงชายเราหมายถึงอะไร

ผู้อำนวยการความสะดวกรวดเร็วกองการประกอบ เรื่อง สิ่งที่ไม่ใช่และไม่ใช่มิติหญิงชาย พิจารณาร่วมกันอภิปรายซักถาม ในแต่ละหัวข้อ

พวกเราคงเห็นแล้วว่าการทำงานในมิติหญิงชาย มิได้หมายถึงการมีส่วนร่วมแบบ ๕๐ ต่อ ๕๐ ของหญิงและชาย สิ่งที่สำคัญกว่า คือ การมีโอกาสเข้าร่วมกำหนดและตัดสินใจอย่างแท้จริงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะที่ไม่พึงปรารถนาของความเป็นหญิงและความเป็นชายที่เป็นแบบเหมารวมและตายตัว อันจะนำไปสู่ความยุติธรรมระหว่างหญิงและชาย

ในการทำงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงนี้ พวกเราควรจะเข้าใจร่วมกันถึงองค์ประกอบที่เราต้องคำนึงถึงในการทำงานในมิติหญิงชาย ผู้อำนวยการความสะดวกรวดเร็วกองการประกอบ เรื่อง องค์ประกอบ ๖ ประการของมิติหญิงชาย

แนวคำถามในการพูดคุย

- ภาพเหมารวมของความเป็นหญิงและชายมีผลต่อชีวิตและการทำงานของเรายังไง
- เราเคยเข้าใจมิติหญิงชายอย่างไร เหมือนหรือแตกต่างจากสิ่งที่เราได้เรียนรู้แลกเปลี่ยน
- เราจะนำมิติหญิงชายไปใช้ในการทำงานของเราได้อย่างไรบ้าง

สิ่งที่ใช่และไม่ใช้ในมิติหญิงชาย

สิ่งที่ไม่ใช่	สิ่งที่ใช่
<p>มุ่งเน้นแต่เรื่องผู้หญิง</p>	<p>ศึกษาความไม่เท่าเทียมและความแตกต่างระหว่างหญิงและชาย โดยคำนึงว่าโครงการและการริเริ่มหลายอย่างมองข้ามความสนใจ การทำงานและความต้องการของผู้หญิง จึงจำเป็นที่จะต้อง โดยเฉพาะแก่ผู้หญิงและองค์กรผู้หญิง หรือให้ความใส่ใจกับความต้องการเฉพาะของผู้หญิงที่แตกต่างกว่าของชาย รวมทั้งบท ความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมของหญิงและชาย</p> <p>ตระหนักว่าหญิงและชายต่างก็มีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติลงมือกระทำ ถึงแม้ว่าในบางสถานการณ์ เช่นในความขัดแย้งที่ทั้งหญิงและชายต่างก็เป็นกลุ่มเปราะบาง และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะไม่จำกัดผู้ เกี่ยว เพราะหญิงก็เช่นเดียวกับชายสามารถที่จะตัดสินใจ และมีบทบาทที่สำคัญในชุมชน สามารถเปลี่ยนแปลงสภาพที่ไม่พึง</p>
<p>ปฏิบัติต่อผู้หญิงเพียงแค่ว่าเป็นกลุ่มที่เปราะบาง</p>	<p>กำหนดโครงการและการแทรกแซงที่คำนึงถึงความไม่เท่าเทียมและความแตกต่างระหว่างหญิงและชาย</p> <p>บางคนแปรความเข้าใจว่ามิติหญิงชายคือรวมทั้งผู้หญิงและผู้ชายเข้าไว้ด้วยกันดังนั้นทั้งสองฝ่ายควรได้รับโอกาสที่เท่าเทียม และของมิติหญิงชายก็คือมองเห็นว่า หากต้องการผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่ความเป็นธรรมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดสรร แผนงานโครงการตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมและพยายามที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น</p> <p>ก้าวผ่านเลยการนับจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ แต่เน้นเรื่องผลกระทบและการมีส่วนร่วม</p> <p>ถึงแม้การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่สำคัญ แต่อาจจะไม่เหมาะสมที่จะตั้งเป้าหญิงครึ่งชายครึ่งในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ประเด็นที่ส าคัญคือผลกระทบที่เกิดขึ้นของกิจกรรมหรือการดำเนินงานว่าทำให้ช่องว่างของความแตกต่างระหว่างหญิงและชายขยายเพิ่ม</p>
<p>ปฏิบัติต่อหญิงและชายเหมือนกัน</p>	<p>สิ่งที่ใช่</p>

<p>การมีส่วนร่วมแบบครึ่งต่อครึ่ง (๕๐:๕๐) ของหญิงและชาย</p> <p>สิ่งที่ไม่ใช่</p>	
<p>สรุปเหมารวมว่า ผู้หญิงทั้งหมด หรือผู้ชายทั้งหมด มีความสนใจอย่างเดียวกัน</p> <p>สรุปเรื่องใครทำงานอะไรและมีความรับผิดชอบอะไร</p>	<p>เข้าใจความแตกต่างของกลุ่มต่างๆ ทั้งของหญิง และชาย</p> <p>ผู้ชายและผู้หญิงทั้งหมดไม่ได้สนใจหรือให้ความสำคัญในเรื่องเดียวกันทุกคน ความแตกต่างทางชนชั้น ชาติพันธุ์ ความเชื่อ และสำคัญโดยเฉพาะในเรื่องความขัดแย้ง</p> <p>เข้าใจสถานการณ์เฉพาะและบันทึกสภาพที่เกิดขึ้นกับความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับปรุงแก้ไข</p> <p>เข้าใจการแบ่งงานกันทำของหญิงชายที่ปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของสถานการณ์ .</p>

--	--

(ดัดแปลงจากการอบรมเรื่องมิติหญิงชายและการสร้างสันติภาพของ CIDA)

องค์ประกอบ ๖ ประการของมิติหญิงชาย

๑. ความเป็นหญิงความเป็นชายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคมระหว่างหญิงและชาย ซึ่งรวมถึงใครทำงานอะไร และการตัดสินใจเป็นอย่างไร ไม่ได้เป็นเรื่องความแตกต่างทางชีวภาพ
๒. ความเป็นหญิง ความเป็นชาย แปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลาและข้ามวัฒนธรรม
๓. ความเป็นหญิง ความเป็นชายมีหลากหลายมิติ และมีผลที่กระทบสัมพันธ์กันทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม รวมทั้งความต้องการต่างๆ ด้วย
๔. การสร้างความเข้าใจเรื่องความเป็นหญิง ความเป็นชาย เกี่ยวข้องกับความเข้าใจเรื่องการใช้และแบ่งปันอำนาจ
๕. ความเป็นหญิง ความเป็นชาย รวมถึงเรื่องการเหมารวม การสรุปความคิด ความเชื่อ ความคาดหวังและบทบาทภารกิจที่คาดหวังจากหญิงและชาย
๖. ความเป็นหญิง ความเป็นชายได้ถูกกำหนดและยึดปฏิบัติมาจนกลายเป็นแบบแผนทางประเพณี วัฒนธรรมที่ถ่ายทอดและแสดงออกในระดับครอบครัว ชุมชน สังคมและรัฐ (ประเทศ)

(แปลและเรียบเรียงจากการอบรมเรื่องมิติหญิงชาย และการสร้างสันติภาพ ของ CIDA)

บันทึกสรุปบทเรียน

บันทึกสรุปบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้ทบทวนสิ่งที่ได้รับจากหัวข้อการอบรม และแผนการที่จะดำเนินการต่อไป เพื่อที่จะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนดำเนินการในหัวข้อที่ ๕

หัวข้อการอบรมและผลที่ได้รับ	ความคิด สิ่งที่ต้องการจะทำ ประเด็นที่จะติดตาม และพิจารณาต่อ
<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้เข้าร่วมเข้าใจว่าภาพเหมารวมของหญิงและชายเป็นมิติข้ามวัฒนธรรม และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามกาลเวลา ● ผู้เข้าร่วมเข้าใจว่ามีสิทธิหญิงชายครอบคลุมเรื่องอะไรบ้าง และจะนำองค์ประกอบเรื่องมีสิทธิหญิงชายไปใช้ในการทำงานของตนอย่างไร ● การถกเถียงเรื่องเพศสภาพ ความไม่เสมอภาค อำนาจการตัดสินใจ 	

บทที่ ๓

ความขัดแย้ง

ความรุนแรงในบริบทของความเป็นหญิงและชาย

บทที่ ๓ ความขัดแย้ง ความรุนแรงในบริบทของความเป็นหญิงและชาย

ระยะเวลา ๒.๓๐ ชั่วโมง

จุดมุ่งหมาย

- สร้างความเข้าใจเรื่องความขัดแย้ง และการแก้ไขความขัดแย้ง
- สร้างความเข้าใจเรื่องความรุนแรง อันเกิดจากความเป็นหญิง และความเป็นชาย
- เรียนรู้วิธีการสื่อสารเพื่อป้องกันและระงับความขัดแย้ง

วิธีการอบรม ดูเอกสารเกริ่นนำเนื้อหา

- กระบวนการ
๑. แนะนำเนื้อหาและผลที่จะได้จากการเรียนรู้
  ๒. นำเสนอสามเหลี่ยมของความขัดแย้ง และอภิปรายแลกเปลี่ยน
  ๓. แบ่งกลุ่มย่อย พิจารณากรณีศึกษา ความรุนแรงอันเกิดจากความเป็นหญิงและชาย รูปแบบและผลกระทบ
  ๔. แบ่งกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ การสื่อสารเพื่อสร้างสันติ และอภิปรายแลกเปลี่ยน
  ๕. สรุป

เนื้อหาประกอบและกิจกรรม

๑. การแนะนำบทเรียน
๒. ความขัดแย้ง กับ ความรุนแรง
๓. ความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ
๔. การสื่อสารแบบเมตตาเพื่อสร้างสันติ
๕. สรุปเนื้อหาการอบรม

เครื่องมือและอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย กระดาษสีบัตรคำสรุปการสื่อสารแบบยิปซาฟ และหมาใน
พาวเวอร์ พอยท์ ความขัดแย้ง กับ ความรุนแรง

เอกสารแจกผู้เข้าร่วมอบรม

- การนำเสนอเรื่องความขัดแย้งกับความรุนแรง
- กรณีศึกษาเรื่อง บาดูร์ มูกาช สองหญิงชนเผ่า จ้าวสาวศพ คำสั่งกรมตำรวจ กรณีภาคใต้
- การสื่อสารแบบเมตตา

เอกสารอ่านประกอบ

๑. ปฏิญญาขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรี แห่งสหประชาชาติ พ.ศ.๒๕๓๖
๒. แผนปฏิบัติการจากปักกิ่ง ผลจากการประชุมระดับโลกเรื่องสตรี ณ กรุงปักกิ่ง ปี พ.ศ.๒๕๓๘

ความขัดแย้ง ความรุนแรงในบริบทของเพศสภาพ

เกริ่นนำเนื้อหา

สาระสำคัญของเนื้อหา

- ความรุนแรง เป็นภัยที่คุกคามความมั่นคงของมนุษย์ และจำเป็นต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนของสังคมเพื่อหาแนวทางยุติความขัดแย้งอย่างสันติและป้องกันความรุนแรง
- การเข้าใจเรื่องความขัดแย้ง จะช่วยทำให้เราเข้าใจว่าความขัดแย้งไม่จำเป็นต้องจบลงด้วยความรุนแรง แต่เราจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีทัศนคติ พฤติกรรม และยึดมั่นในการไม่ใช้ความรุนแรงเพื่อแก้ไขปัญหา
- การเข้าใจความขัดแย้งในบริบทของเพศสภาพ จะช่วยทำให้เราเข้าใจว่าความสัมพันธ์หญิงชายในสังคม ซึ่งกำหนดความแตกต่างในความเป็นหญิงและเป็นชาย เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง และนำไปสู่การใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถแบ่งเป็น ความรุนแรงทั้งทางตรง ทางโครงสร้าง และทางวัฒนธรรม ที่ผู้ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่จะเป็นหญิง ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถแก้ไขและป้องกันปัญหาได้โดยไม่ตอกย้ำภาพเหมารวมของหญิงและชาย
- การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพต้องไม่จำกัดอยู่เฉพาะในบริบทพื้นที่ส่วนตัว แต่ต้องเชื่อมโยงกับโครงสร้างอันเกิดจากความแตกต่างทางเพศ และพันธะกิจของรัฐในการสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตและร่างกายแก่พลเมืองทั้งหญิงและชาย
- การสื่อสารเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยคลี่คลายปัญหาความขัดแย้ง และเพื่อป้องกันมิให้เกิดความรุนแรง เราจึงควรที่จะเรียนรู้วิธีการสื่อสารที่จะนำมาซึ่งความพอใจของทั้งสองฝ่ายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา หรือเป็นอุปสรรคต่อสันติสุข

ผลที่จะเกิดขึ้น

- ผู้เข้าร่วมการอบรมจะได้แนวคิดและเข้าใจเรื่องความขัดแย้ง
- ผู้เข้าร่วมการอบรมจะเข้าใจปัญหาและรูปแบบของความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ
- ผู้เข้าร่วมการอบรมจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนวิธีการสื่อสารเพื่อสร้างสันติ และนำไปใช้ได้

ตารางการอบรม บทที่ ๓

ระยะเวลา	กระบวนการ	ผลที่ได้รับ
๕ นาที	๑. แนะนำบทเรียน ผู้อำนวยการความสะดวกแนะนำบทเรียนเนื้อหาและวิธีการ รวมทั้งผลที่จะได้รับจากบทเรียนหัวข้อนี้	ผู้เข้าร่วมเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนหัวข้อนี้
๒๐ นาที	๒. ความขัดแย้ง กับ ความรุนแรง ผู้อำนวยการความสะดวกนำเสนอพาวเวอร์พอยท์ เรื่อง สัมเหลี่ยมของความขัดแย้ง และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง	ผู้เข้าร่วมเข้าใจแนวคิดเรื่องความขัดแย้ง และการแสวงหาทางออกที่ไม่ใช้ความรุนแรง
๒๐ นาที	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มใหญ่และสรุป	
๑๕ นาที	๓. ความรุนแรงอันเกิดจากความแตกต่างทาง เพศสภาพ กลุ่มย่อยอภิปรายกรณีศึกษา	ผู้เข้าร่วมเข้าใจรูปแบบต่างๆ ของความรุนแรงต่อผู้หญิง ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ และความรับผิดชอบของรัฐ ในการขจัดความรุนแรงอันเกิดจากความแตกต่างทางเพศสภาพ
๓๐ นาที	ผู้อำนวยการความสะดวกแจกกรณีศึกษาให้แต่ละกลุ่ม พิจารณาหนึ่งกรณี พร้อมกับอธิบายแนวคำถามเพื่อการแลกเปลี่ยนในกลุ่มย่อย	
๑๕ นาที	นำเสนอผลในกลุ่มใหญ่ และอภิปรายแลกเปลี่ยน สรุปรูปแบบความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ ผู้อำนวยการความสะดวกสรุปรูปแบบต่างๆ ของความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ ตามรายละเอียดในปฏิญญาขจัดความรุนแรง และแผนปฏิบัติการจากปักกิ่ง	
๑๐ นาที	๔. การสื่อสารแบบเมตตาเพื่อสร้างสันติ (ดูรายละเอียดแนะนำหัวข้อการสื่อสารเพื่อสร้างสันติ) บทบาทสมมุติ การสื่อสารแบบหมาไนและยีราฟ	ผู้เข้าร่วมการอบรมได้รู้จักการสื่อสารของรูปแบบ และวิธีการสื่อสารที่จะลดความขัดแย้ง และสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยสันติวิธี
๒๐ นาที	ผู้อำนวยการความสะดวกแนะนำการเล่นบทบาทสมมุติ โดยผู้เข้าร่วมแบ่งเป็นกลุ่มและเตรียมบทบาทสมมุติในการสื่อสารแบบหมาไน และยีราฟ ตามที่มีรายละเอียดในใบงาน	
๑๐ นาที	สรุป นำเสนอในกลุ่มใหญ่ แต่ละกลุ่มนำเสนอบทบาทสมมุติการสื่อสารแบบหมาไน และยีราฟ และอภิปรายร่วมกันว่าการสื่อสารแบบไหนที่เราใช้ในชีวิตประจำวันและในการทำงาน และมีผลอย่างไรบ้าง	
๑๐ นาที	สรุป ผู้อำนวยการความสะดวกสรุปวิธีการสื่อสารแบบหมาไน และยีราฟ	
๑๕ นาที	สรุป ผู้อำนวยการความสะดวกสรุปเนื้อหาในบทเรียน	

ความขัดแย้ง ความรุนแรง ในบริบทของเพศสภาพ

๑. การแนะนำบทเรียน (รายละเอียดสอดคล้องกับเนื้อหาสาระสำคัญ และผลที่จะได้รับ)

หัวข้อของบทเรียนนี้จะทำให้พวกเราได้เข้าใจแนวคิดเรื่องความขัดแย้ง และหนทางที่จะไม่ใช้ความรุนแรงเป็นทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

พวกเราจะได้เรียนรู้รูปแบบต่างๆ ของความรุนแรง ทั้งความรุนแรงโดยตรง ทางโครงสร้างและวัฒนธรรม และได้ศึกษาว่าความรุนแรงอันเกิดจากความแตกต่างทางเพศมีรูปแบบอะไรบ้าง จากกรณีศึกษาต่างๆ เราจะได้เห็นและเข้าใจความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างทางเพศ ส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้างต่อชีวิตของผู้หญิง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ

พวกเราจะได้เห็นความพยายามในการแก้ไข ป้องกันปัญหาความรุนแรงอันเกิดจากความแตกต่างทางเพศ และบทบาทหน้าที่ของรัฐในอันที่จะยุติแก้ไขปัญหานี้ เราจะได้รู้จักกับปฏิญญาขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรี และแผนปฏิบัติการปักกิ่ง ที่มีจุดมุ่งหมายให้รัฐบาลแต่ละประเทศให้ความสนใจและดำเนินการแก้ไขป้องกันปัญหาความรุนแรง ซึ่งจะช่วยให้เราเข้าใจว่าความรุนแรงอันเกิดจากความแตกต่างทางเพศไม่ได้เป็นเรื่องส่วนตัว แต่เป็นปัญหาสังคมที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันแก้ไข

การสื่อสารเป็นหนทางหนึ่งของการแก้ไขและป้องกันความขัดแย้ง เราจะได้เรียนรู้ว่าการสื่อสารสองรูปแบบ และพิจารณาว่าร่วมกันว่าการสื่อสารเช่นไรที่จะทำให้เกิดความขัดแย้ง และแบบใดที่จะส่งเสริมความรู้สึกที่ดี และนำไปสู่การปรับเปลี่ยนอย่างสันติ

๒. ความขัดแย้ง กับ ความรุนแรง

ระยะเวลา ๔๐ นาที

นำเสนอโดยใช้พาวเวอร์พอยท์

สาระสำคัญของเนื้อหา

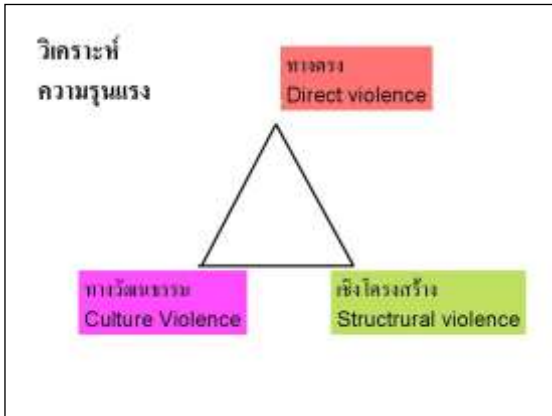
โลกในสถานการณ์ปัจจุบันกำลังเผชิญอยู่กับปัญหาความรุนแรง ทั้งที่เป็นความรุนแรงโดยตรง ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง และความรุนแรงอันเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงเราจะต้องพิจารณาสถานการณ์ก่อนเกิดความรุนแรง ขณะเกิด และหลังเกิดความรุนแรง

ความรุนแรงมีสาเหตุเกิดจากวิธีจัดการความขัดแย้งที่รุนแรง นอกจากการทำงานเพื่อยุติความรุนแรงแล้ว เราจำเป็นต้องวิเคราะห์ลึกกลงไปถึงต้นเหตุแห่งความขัดแย้ง ซึ่งเกิดขึ้นจากความต่างกันในเรื่องความเชื่อ วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม

เราจำเป็นต้องมีมุมมองที่เข้าใจว่า ความขัดแย้งเป็นสิ่งปกติสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และหนทางที่จะใช้ความขัดแย้งในเชิงสร้างสรรค์ หรือการแก้ไขความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง

สามเหลี่ยมของความขัดแย้งที่นำเสนอนี้จะช่วยให้เราเข้าใจแนวคิดเรื่องความขัดแย้งได้ดีขึ้น

(ดูรายละเอียดเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบเรื่องสามเหลี่ยมความขัดแย้ง)

ความขัดแย้งคืออะไร

มุมมองต่อความขัดแย้ง – ทฤษฎีความขัดแย้ง
ความขัดแย้ง & ความรุนแรง
แนวคิดในการจัดการความขัดแย้ง

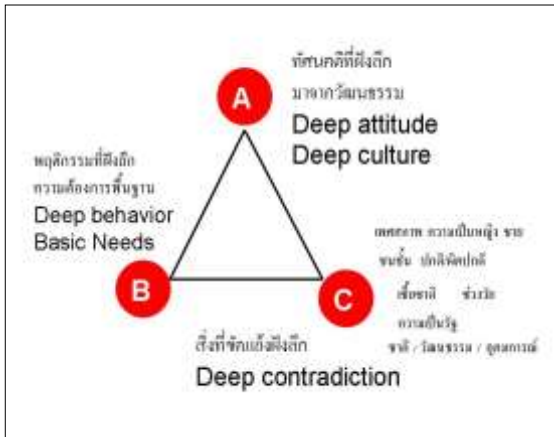

การกลืนกลายความขัดแย้ง

- ความขัดแย้ง ≠ ความรุนแรง
- ทำอย่างไร จะเปลี่ยน ความรู้สึกจาก
ด้านลบ เป็น → ด้านบวก สร้างสรรค์

ส่วนใหญ่ พบว่า มีการทำงานเพื่อจัดการกับ A และ B
มีการทำงานเชิงขอ ช่วยเหลือ
สิ่งสำคัญก็คือ การทำงานกัน สิ่งที่เป็นต้นเหตุ สิ่งที่ขัดกัน

- แนวทางการทำงานเพื่อสร้างสันติภาพ
- การจัดการความขัดแย้ง   Conflict transformation
  - การยุติความรุนแรง   End Violence
  - จัดการต้นเหตุ   Address root causes
  - พัฒนา แนวทางสร้างสันติ   Building peace resources
  - การเยียวยา   Heal

๓. ความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ

ระยะเวลา ๖๐ นาที

การแบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายกรณีศึกษา (๑๕ นาที)

พวกเราได้เข้าใจสามเหลี่ยมของความขัดแย้ง และความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่เกิดขึ้นโดยตรง และจากโครงสร้างและเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม

เราจะศึกษารายละเอียดร่วมกันว่าความขัดแย้งและความรุนแรงในบริบทของความแตกต่างทางเพศมีรูปแบบใดบ้าง และมีผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับความรุนแรงอย่างไร

เราจะพิจารณกรณีศึกษาที่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ในสังคมต่างๆ โดยแบ่งกลุ่มศึกษากลุ่มละหนึ่งกรณี โดยมีแนวคำถามสำหรับแลกเปลี่ยนพูดคุยกันในกลุ่ม หลังจากนั้นเราจะนำเสนอรายงานกรณีศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มใหญ่

แนวคำถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- อะไรคือปัญหาของกรณีนี้ และใครได้รับผลกระทบ
- รากเหง้าของปัญหานี้เกิดจากอะไร
- ปัญหานี้ทำให้เกิดการแสวงหาประโยชน์อย่างไรบ้าง
- ความพยายามในการแก้ไขปัญหานี้ประสบความสำเร็จหรือไม่ เพราะเหตุใด
- กรณีนี้พิจารณาว่าเป็นความรุนแรงรูปแบบใดต่อผู้หญิง

การนำเสนอแลกเปลี่ยนอภิปรายกลุ่มใหญ่ (๓๐ นาที)

แต่ละกลุ่มนำผลการอภิปรายในกลุ่มย่อยมานำเสนอ โดยเล่าเรื่องย่อของกรณีศึกษา และผลการพิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มตามแนวคำถาม

เมื่อนำเสนอเสร็จแล้ว ผู้อำนวยการความสะดวก สรุป

จากกรณีศึกษาของแต่ละกลุ่มเราจะเห็นว่าผู้หญิงและเด็กหญิงในประเทศและวัฒนธรรมต่างๆ กำลังเผชิญกับความรุนแรงทางร่างกาย ชีวิตจิตใจ และทางเพศ ยกกรณีตัวอย่างของกรณีศึกษาตามรูปแบบของความรุนแรง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้ผู้ที่ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและเด็กหญิง จึงเรียกว่าความรุนแรงอันเกิดจากความแตกต่างทางเพศ หรือเพศสภาพ ซึ่งเกิดขึ้นจากความเชื่อ ความคิดที่ฝังรากลึกในวัฒนธรรม และโครงสร้างทางสังคม

ผู้อำนวยการความสะดวกอ้างถึง ดันไม้ และภาพเหมารวมของหญิงและชาย ความรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้เกิดการแสวงหาประโยชน์จากผู้หญิง และจากวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อ ที่กำหนดสถานภาพที่ไม่เท่าเทียมกันทางเพศ

สรุป (๑๕ นาที)

ความรุนแรงอันเกิดจากความแตกต่างทางเพศสภาพ ที่ผู้ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและเด็กหญิง ไม่ได้ถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวอีกต่อไป แต่เป็นเรื่องที่สังคม และรัฐบาลจะต้องให้ความสนใจและแก้ไข

ปฏิญญาขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรีแห่งสหประชาชาติ ได้ให้คำนิยามและรูปแบบของความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ

แผนปฏิบัติการจากปักกิ่ง ได้กำหนดพันธกิจของรัฐ และหน่วยงานต่างๆ ในการที่จะดำเนินการเพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ที่ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง

(ดูรายละเอียดในเอกสารอ่านประกอบ)

๔. การสื่อสารแบบเมตตาเพื่อสร้างสันติ

ระยะเวลา ๔๐ นาที

กลุ่มย่อยเตรียมบทบาทสมมุติ (๑๐ นาที)

ผู้อำนวยการความสะดวกเสนอตัวอย่างการสื่อสารสองรูปแบบ แบบหมาโน และยีราฟ และให้แบ่งกลุ่มย่อย นำเสนอการสื่อสารในแบบที่ตนเลือก โดยจะแสดงบทบาทสมมุติเป็นสามีสื่อสารกับภรรยา ในรูปแบบหมาโน หรือแบบยีราฟ

กรณีการศึกษาระหว่างแม่กับลูก

แบบหมาโน พล แม่โมโหขณะที่เห็นลูกทิ้งถุงเท้าสกปรกใต้โต๊ะกินข้าว ได้ดูทีวี

ลูกนะซีเกียจ ไม่เคยช่วยแม่เก็บข้าวของในบ้านให้เรียบร้อย

ถ้าลูกเที่ยวทิ้งของเรี่ยราดอย่างนี้อีก แม่จะตัดค่าขนมลูก

แบบยีราฟ พล แม่เห็นลูกทิ้งถุงเท้าสกปรกใต้โต๊ะกินข้าว ได้ทีวี

แม่ไม่ชอบเลยนะ เพราะมันดูรกไปหมด

แม่อยากเห็นห้องนั่งเล่นของเราเป็นระเบียบจะได้นั่งอ่านหนังสือทำอะไรรของแม่บ้าง

ลูกจะช่วยเก็บถุงเท้าที่ใส่แล้วใส่ตะกร้า หรือไว้ในห้องของลูกได้ไหม

นำเสนอบทบาทสมมุติกลุ่มใหญ่ (๒๐ นาที)

เมื่อนำเสนอบทบาทสมมุติของแต่ละกลุ่มนำเสนอบทบาทสมมุติแบบหมาโน และยีราฟ เสร็จแล้ว ผู้อำนวยการความสะดวกนำอภิปรายซักถามถึงวิธีการสื่อสารสองรูปแบบ

แนวคำถามอภิปราย

- การสื่อสารสองรูปแบบมีขั้นตอนเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร
- การสื่อสาร แบบใดที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี เพราะเหตุใด ที่ไม่ดีเพราะเหตุใด
- การสื่อสารแบบไหนที่เรามักพบหรือใช้ในชีวิตประจำวัน
- เราจะปรับเปลี่ยนการสื่อสารของเราอย่างไรได้บ้าง

สรุป (๑๐ นาที)

ผู้อำนวยการความสะดวก สรุปขั้นตอน วิธีการสื่อสารของการสื่อสารสองรูปแบบ โดยใช้ แผ่นคำประกอบการอธิบายสรุป การสื่อสารแบบยีราฟ จะมีขั้นตอน คือการสังเกต บอกความรู้สึก ความต้องการ และใช้การขออภัย ในขณะที่การสื่อสารแบบหมาโนจะไม่บอกความต้องการของตน และใช้การออกคำสั่งเพื่อจะได้สิ่งที่ตนต้องการ แทนการขอความร่วมมือให้มีการเปลี่ยนแปลง

(ดูรายละเอียดในเอกสารแจกผู้อบรม)

๕. สรุปเนื้อหาการอบรม

ระยะเวลา ๑๕ นาที

ผู้อำนวยการศูนย์ฯ สรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนรู้วันนี้ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้ซักถามแลกเปลี่ยน เพื่อความเข้าใจในแต่ละหัวข้อของการอบรม

เราได้เรียนรู้ว่าการสื่อสารเป็นปัจจัยหนึ่งของการสร้างความขัดแย้ง แต่ในขณะเดียวกันวิธีการสื่อสารก็เป็น เครื่องมือที่จะลดความขัดแย้ง และสร้างความรู้สึที่ดีอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้ การที่จะลดปัญหาความรุนแรง หรือปรับเปลี่ยนความขัดแย้งให้กลายเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ได้นั้น เราจำเป็นต้อง ปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม การเปิดความคิดให้กว้างเพื่อยอมรับความหลากหลายต่างๆ รวมทั้งต้องยึดมั่น เชื่อมั่นในหลักการที่ว่าความขัดแย้งสามารถแก้ไขได้ด้วยสันติวิธี และเราจะไม่ใช่ความรุนแรงแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

ในบรรดารูปแบบของความรุนแรงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ หรือความแตกต่างใน ความเป็นหญิงและชาย จะได้รับการสนใจและหาทางแก้ไขน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะความเชื่อดั้งเดิมว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้น แก่ผู้ชาย เช่น ความรุนแรงในครอบครัว เป็นเรื่องส่วนตัว และจำเป็นต้องเคารพสิทธิความเป็นส่วนตัวของปัจเจกบุคคล

แม้จะมีกติกากฎ เครื่องมือระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ในอันที่จะแก้ไข ยุติปัญหาความรุนแรงอันเกิดจาก ความแตกต่างทางเพศ แต่ความก้าวหนังก็น้อยอยู่พอสมควร

เราได้เรียนรู้รูปแบบต่างๆ ของความรุนแรงที่เกิดขึ้นแก่ผู้หญิงและเด็กหญิง รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นต่อชีวิตของผู้ตก เป็นเหยื่อ พวกเราที่ทำงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมจึงควรที่จะตระหนัก และให้ความสนใจในปัญหานี้ในการทำงาน ของพวกเราต่อไป

กรณีศึกษา เด็กหญิงบาตุร์

บาตุร์ เด็กหญิงชาวอียิปต์ ต้องเสียชีวิตด้วยอายุเพียง ๑๒ ปี เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๐ ขณะที่กำลังทำการตัดขลิบอวัยวะเพศในคลินิกเถื่อน แม่ของบาตุร์เล่าว่าเธอเสียค่าใช้จ่าย ๒๘๐ บาทให้แก่แพทย์หญิงคนหนึ่งให้ทำพิธีขลิบอวัยวะเพศลูกสาวเธอ และเมื่อลูกสาวเสียชีวิตแพทย์ผู้นั้นก็เสนอจ่ายเงินให้เธอ ๘๔,๐๐๐ บาท เพื่อแลกเปลี่ยนกับการไม่เอาความฟ้องร้อง แต่เธอปฏิเสธที่จะรับเงิน จากการพิสูจน์ศพพบว่าบาตุร์ เสียชีวิตจากการวางยาสลบมากเกินไปขณะที่ทำการขลิบอวัยวะเพศ บาตุร์ได้แจกจ่ายขนมแก่เพื่อนๆ ในห้องเรียนเพื่อเป็นการฉลองที่เธอทำคะแนนเรียนได้ดีก่อนที่แม่จะพาเธอไปคลินิก

บาตุร์เป็นหนึ่งในเด็กมุสลิมหลายประเทศที่ต้องเสียชีวิตจากพิธีกรรมการขลิบอวัยวะเพศเพื่อควบคุมความต้องการทางเพศของผู้หญิง เมื่อปี ๒๕๓๘ สถานีโทรทัศน์ซี เอ็น เอ็น ได้เคยทำสารคดีเรื่องช่างตัดผมชายทำการขลิบอวัยวะเพศให้เด็กหญิงวัยสิบปีในย่านสลัมของเมืองโคโร ซึ่งก่อให้เกิดผลข้างเคียงที่ตามมา หลังการเผยแพร่สารคดีเรื่องนี้รัฐบาลอียิปต์ประกาศอนุญาตให้เฉพาะบุคคลากรทางการแพทย์เท่านั้นที่จะทำการขลิบอวัยวะเพศของผู้หญิงได้

หลังเกิดเหตุการณ์เสียชีวิตของบาตุร์ รัฐมนตรีสาธารณสุขได้ออกระเบียบห้ามมิให้แพทย์ พยาบาลหรือบุคคลใดๆ ตัดหรือขลิบออกส่วนใดของอวัยวะเพศของผู้หญิง ไม่ว่าจะ เป็นในสถานบริการของรัฐหรือเอกชน โดยระบุว่า การละเมิดคำสั่งจะถูกลงโทษ แต่ก็ไม่ได้ระบุว่า จะลงโทษอย่างไร คำสั่งห้ามนี้มีได้มีผลในการบังคับใช้เช่นกฎหมาย ซึ่งจะต้องผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติ

การขลิบหรือตัดอวัยวะเพศบางส่วนของผู้หญิง เรียกกันั้นว่า FGM (Female Genital Mutilation) เป็นการตัดเนื้อส่วนคลิตอริส และส่วนอื่นๆ ของอวัยวะเพศ โดยมีความเชื่อว่าจะช่วยลดความต้องการทางเพศของผู้หญิง และทำให้เธอรักษาเกียรติยศของตนเองและตระกูลไว้ได้

พิธีนี้มีการสืบทอดปฏิบัติทั้งโดยชาวมุสลิมและคริสเตียนมาเป็นระยะเวลาช้านานในบริเวณแถบลุ่มแม่น้ำไนล์ และบางส่วนของแถบทะเลทรายซาฮารา ซึ่งยังคงมีการปฏิบัติอยู่ในประเทศเยเมนและโอมาน รายงานของยูนิเซฟเมื่อปี ๒๕๔๖ ระบุว่า ร้อยละ ๙๗ ของหญิงที่แต่งงานแล้วในอียิปต์ได้ผ่านการขลิบอวัยวะเพศ

รัฐบาลนอร์เวย์ได้ออกคำสั่งห้ามครอบครัวต่างชาติพาเด็กหญิงเดินทางออกนอกประเทศเพื่อไปทำพิธีขลิบอวัยวะเพศ คำสั่งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากรายงานของสื่อมวลชนซึ่งระบุว่า มีเด็กหญิงอย่างน้อย ๑๘๕ คนจากนอร์เวย์ที่เป็นลูกสาวของคนต่างชาติได้ถูกตัดอวัยวะเพศในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในประเทศโซมาเลีย รัฐบาลนอร์เวย์จะไม่ออกหนังสือเดินทางให้แก่ครอบครัวที่สงสัยว่าจะพาเด็กหญิงไปทำพิธีขลิบอวัยวะเพศ เจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสของกระทรวงยุติธรรมและตำรวจของนอร์เวย์ นางฮัสตรี ฮัส ฮันเซน มองว่านี่คือความรุนแรง และคำสั่งห้ามดังกล่าวเป็นการป้องกันไม่ให้เด็กหญิงต้องตกเป็นเหยื่อ นอกจากนี้รัฐบาลนอร์เวย์ยังมีการพิจารณาที่จะบังคับตรวจสอบเด็กหญิงเพื่อขจัดพิธีกรรมการปฏิบัติดังกล่าว ในช่วงสามปีที่ผ่านมามีโรงพยาบาลของมหาวิทยาลัยออสโลได้ทำการรักษาผู้ป่วย ๒๖๐ คนที่มีอาการเจ็บป่วยอันสืบเนื่องมาจากการถูกตัดขลิบอวัยวะเพศ

(แปลและเรียบเรียงจากบางกอกโพสต์ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐)

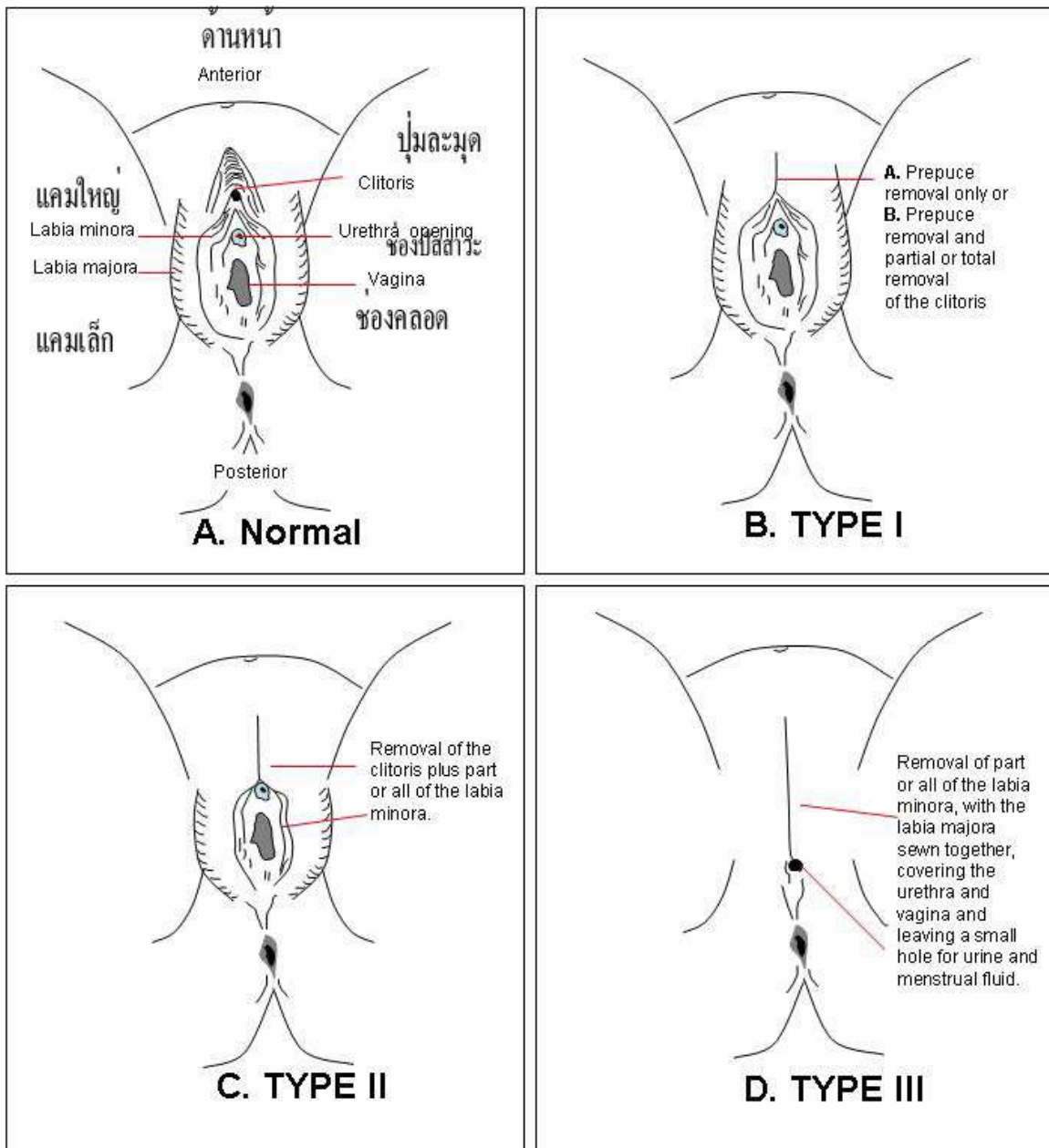

Image created by Kaylima. http://commons.wikimedia.org/wiki/Image:FGC_Types.jpg

กรณีศึกษา มูกาช หญิงลี้ภัย

มูกาช เป็นหญิงลี้ภัยชาวอัฟกานิสถานอายุ ๑๘ ปีพำนักอยู่ในค่ายอพยพนอกเมืองเพชวาร์ ในปากีสถาน เมื่อเธออายุได้ ๑๓ ปี พ่อของเธอได้ขายเธอให้ชายคนหนึ่งที่ดีดยาเสพติด หลังจากที่ให้กำเนิดทารกชาย สามีของเธอก็ขายเธอต่อให้ชายชาวปากีสถาน เธอให้กำเนิดทารกอีกคนเป็นหญิงแต่เนื่องจากขาดอาหารและการดูแล ทารกหญิงก็เสียชีวิต

ครอบครัวของชายคนที่สองไม่ยอมรับเธอ มูกาชต้องถูกทอดทิ้งให้อดอยาก ร่างกายของเธออ่อนแอลงทุกวัน จนเธอต้องใช้ไม้เท้าพยุงช่วยเดิน หลังจากที่เธอไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางเพศของชายคนที่สองได้ เขาจึงตัดสินใจส่งเธอคืนให้กับพ่อของเธอเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของเขา

ทุกคนที่ได้พบเห็นมูกาชต่างคิดว่าเธอป่วยเป็นวัณโรค แต่จริงๆ แล้วเธอทนทรมานจากโรคขาดอาหาร

คลินิกขององค์กรเอกชนแห่งหนึ่งรับเลี้ยงดูเธอโดยให้อาหารที่เหมาะสม จนเธอมีอาการแข็งแรงดีขึ้นและสามารถใช้ชีวิตอย่างปกติได้

เมื่อชายคนที่สองรู้ว่ามูกาชหายดีแล้วก็ต้องการที่จะรับเธอกลับไปอยู่ด้วยกันอีก แต่ก็ไม่สามารถทำได้เพราะเขาได้แต่งงานใหม่แล้ว แม้กระนั้นก็ยังอยากจะได้ประโยชน์จากเธอ เขาจึงพามูกาชกลับไปหาพ่อของเธอและทำข้อตกลงว่า มูกาชเป็นสมบัติของเขาเพราะเขาได้ซื้อเธอมาจากสามีคนแรก เขายังมีสิทธิ์ที่จะขายเธอต่อเพื่อจะได้เงินคืน พ่อของมูกาชก็คิดเช่นเดียวกับชายคนที่สอง จึงได้ยอมทำสัญญาที่จะคืนมูกาชให้กับสามีคนที่สองเมื่อเธอหายป่วยและมีร่างกายแข็งแรงดีแล้ว

(แปลจาก Shinkai Zahine, Afghan Women's Education Centre)

กรณีศึกษาจ้าวสาวศพในประเทศจีน

สมาชิกคนหนึ่งของตระกูลเจ้าได้ไปเคารพหลุมศพญาติผู้หญิงที่เพิ่งทำพิธีฝังในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในแคว้นชานซี และพบว่ามีกองฟางมัดทิ้งไว้บนเนินดิน จึงได้แจ้งให้ญาติๆ ทราบคืนนั้นจึงได้ทำการขุดศพขึ้นมาดูพบศพที่ชำรุดเสียหายมาก ตระกูลเจ้าได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้คนในตระกูลอื่นที่อยู่หมู่บ้านใกล้เคียงๆ กันที่เพิ่งมีผู้หญิงในตระกูลเสียชีวิต และได้พบว่ามีกระดูกศพมาท้าวในถุงพลาสติกเตรียมที่จะเคลื่อนย้าย

การค้าศพหญิงสาวได้กลายเป็นธุรกิจที่ทำรายได้เป็นอย่างดีในบางเขตของชนบทจีน หลังจากที่ได้มีการรื้อฟื้นประเพณี แต่งงานให้ศพ ตามประเพณีดั้งเดิมของจีนที่เชื่อว่าจะต้องให้ภรรยาและสามีร่วมหลุมศพเดียวกัน บางครั้งเมื่อลูกชายเสียชีวิตที่ยังไม่ได้แต่งงาน พ่อแม่จะจัดหาร่างของหญิงสาวเพื่อจัดพิธี แต่งงาน แล้วฝังศพทั้งคู่ไว้ในหลุมเดียวกัน ประเพณีนี้ได้สืบทอดมาเป็นเวลายาวนาน ในพงศาวดารเรื่องสามก๊ก แม่ทัพคนหนึ่งได้หาศพเจ้าสาวให้ลูกชายที่เสียชีวิตด้วยอายุเพียง ๑๓ ปีในปี พ.ศ. ๗๕๑

พรรคคอมมิวนิสต์ได้พยายามปราบปรามการแต่งงานศพ โดยถือว่าเป็นความเชื่อที่ผิดๆ ของระบบ ศักดินา แต่ความเชื่อนี้ก็ยังดำรงอยู่ เมื่อระบบมาร์กซิสต์ จางลง พิธีการฝังศพรวมทั้งการแต่งงานให้ศพก็กลับคืนมาใหม่

ประเพณีนี้เป็นที่แพร่หลายในทางเหนือของแคว้นชานซี ฮูไบ และชานตง ซึ่งเป็นเขตเหมืองถ่านหิน อุบัติเหตุได้คร่าชีวิตเด็กหนุ่มที่ยังไม่ได้แต่งงานเป็นจำนวนมาก ครอบครัวจึงชดเชยด้วยการจัดหาคู่แต่งงานให้กับลูกชายที่เสียชีวิตไปแล้ว ส่งผลให้เกิดตลาดมืดจัดหาจ้าวสาวศพ คนกลางจัดหาศพส่วนใหญ่ก็คือนายหน้าหาคู่แต่งงานซึ่งโดยทั่วไปจะได้รับการยอมรับในการจัดหาคู่แต่งงานให้ชายในเขตชนบท เครื่องใช้ในกรณีจัดหาศพคือห้องเก็บศพของโรงพยาบาล สถานที่จัดพิธีศพ คนลักพาศพ และล่าสุดคือพวกฆาตกร

เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หัวซัง เปา ได้รายงานว่าความต้องการจ้าวสาวศพได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ศพที่เพิ่งเสียชีวิตใหม่ๆ มีราคาสองสามพันหยวน ที่เสียชีวิตมาแล้วสี่ปีมีราคา ๓๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ หยวน (๑๕๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท) ส่วนที่ฝังมาแล้วเป็นเวลานานมีราคาเพียง ๑,๕๐๐ - ๒,๕๐๐ บาท

แรงจูงใจในราคาของศพทำให้ นายซอง เทียนตั้งลงมือฆาตกรรมผู้หญิง ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา เขาได้ขโมยศพจากหลุมฝังศพ นายซองซึ่งชื่อของเขาแปลว่าส่งคนไปสวรรค์ ถูกตัดสินจำคุกเพราะได้ลี้ภัยโทษที่มือถือไว้ที่หลุมศพ ตำรวจจึงได้ติดตามและจับกุม นายซองได้สารภาพว่าเขาได้ฆ่าผู้หญิงโดยการบีบคอให้ตายไปหกคนเพื่อนำศพไปขาย นายซองเห็นว่าการฆ่าผู้หญิงเพื่อเอาร่างไปขายง่ายกว่าการต้องไปนั่งขุดศพออกจากหลุมฝังศพ

สองหญิงชนเผ่ากับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

อาเปาะ อายุ ๒๔ ปี และ อาเซาะ อายุ ๒๗ ปี เป็นหญิงชาวไทยชนเผ่า และเป็นญาติกัน ทั้งสองพักอาศัยอยู่ทางจังหวัดภาคเหนือ แต่ได้อพยพลงมาทำงานที่กรุงเทพฯ โดยเป็นพนักงานนวดแผนโบราณ วันหนึ่งได้มีคนชักชวนให้เดินทางไปทำงานแม่บ้านที่บาหลีเรนเพราะจะมีรายได้ดี ขณะนี้การเดินทางไปบาหลีเรนสะดวก ไม่ต้องขอวีซ่า และจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ นอกจากทำหนังสือเดินทาง

นายหน้าได้ติดต่อทำเรื่องการเดินทางให้ และในวันเดินทางได้พาไปสนามบินแนะนำรายละเอียดเรื่องการเดินทาง และการเข้าเมืองบาหลีเรน เมื่อถึงสนามบินมีคนมารอรับและพาเดินทางไปที่โรงแรมแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นโรงแรมระดับ ๒ ดาว โดยจัดให้พักอยู่กับหญิงไทยอีก ๗ คน ในโรงแรมมีสถานบริการด้วย

หลังจากที่เข้าพักในห้องได้ไม่ถึง ๒ ชั่วโมง สุนีย์หญิงไทยที่เป็นเจ้าของสถานบริการก็บังคับให้ขายบริการทางเพศทันที โดยให้เดินไปตามห้องต่างๆ เพื่อให้แขกดูตัว โดยจะคิดค่าบริการครั้งละ ๒,๕๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท ทั้งสองต้องรับแขกอย่างน้อยวันละ ๒-๓ คน และจะต้องพร้อมให้บริการทุกครั้งที่แขกต้องการ ไม่สามารถหยุดได้แม้ในยามเจ็บป่วยหรือมีประจำเดือน

อาเซาะ และ อาเปาะ ไม่มีสิทธิ์จะเลือกแขกได้ และไม่สามารถบังคับแขกให้ใช้ถุงยางอนามัยได้ หากพวกเขา ปฏิเสธแขก ก็จะถูก สุนีย์ตำว่าอย่างหยาบคาย สุนีย์ไม่เคยใส่ใจเรื่องสุขภาพและอนามัยของผู้หญิง และไม่เคยจ่ายเงินส่วนแบ่งจากค่าบริการให้ ดังนั้นทั้งสองคนจึงขอลาออกจากเมืองไทย แต่เจ้าของสถานบริการแจ้งว่าพวกเขายังมีหนี้ค่าเครื่องบินติดอยู่อีกคนละ ๒๐,๐๐๐ บาท อาเซาะ และ อาเปาะ จึงได้ติดต่อกับครอบครัวให้ส่งเงินเข้าบัญชีที่เมืองไทย หลังจากทางบ้านได้โอนเงินชำระค่าหนี้ให้แล้ว สุนีย์ก็ยังบังคับให้อาเซาะ และ อาเปาะ รับแขกอีกนานร่วมเดือน จึงได้พาเดินทางกลับเมืองไทยด้วยกัน พร้อมกับข่มขู่ไม่ให้ดำเนินเรื่องราวใดๆ กับตน เพราะตนมีคนรู้จักในแวดวงตำรวจอยู่มากมาย

เมื่อถึงเมืองไทย อาเซาะ และอาเปาะ ได้ติดต่อกับหน่วยงานผู้หญิงแห่งหนึ่ง เพื่อให้ช่วยดำเนินคดีให้ และได้รับคำแนะนำให้ไปติดต่อแจ้งความที่โรงพัก ซึ่งทั้งสองก็ได้ทำตาม ตำรวจรับแจ้งความและได้ไปค้นบ้านของสุนีย์ แต่ไม่ได้มีการจับกุม หลังจากนั้นตำรวจได้ติดต่อให้ทั้งสองไปเจรจาตกลงกับสุนีย์ในโรงแรมแห่งหนึ่ง แต่ต่อมาได้ขอเลื่อนนัด

เวลาล่วงมาร่วมเดือนก็ไม่มีความคืบหน้าเรื่องการดำเนินคดี ญาติของอาเซาะ และอาเปาะ จึงได้ให้ติดต่อกับหน่วยงานอีกแห่งหนึ่ง ให้ช่วยติดตามเรื่อง หน่วยงานได้ติดต่อกับนายตำรวจที่ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลเรื่องการค้าหญิง จนในที่สุดได้มีการส่งสำนวนคดีให้กับอัยการ และอัยการให้สืบพยานเพิ่มเติม แต่อัยการมีความคิดเห็นว่า กรณีนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องการค้าหญิง เพราะทั้งสองยินยอมเดินทางไปบาหลีเรน และยินดีจะทำงานบริการ (ซึ่งจะเห็นได้จากรูปถ่ายที่หน้าต่ายิ้มแย้ม) แต่มีปัญหาเรื่องภาษาทำให้ไม่สามารถหาแขกได้จึงมีรายได้ไม่ดี เมื่อกลับมาเมืองไทยจึงต้องการฟ้องร้องเอาผิดกับสุนีย์

ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ลักษณะ 18 กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ

บทที่ 13 สามิภริยาวิวาทกัน

*****

ข้อ 583 ในกรณีที่สามิ หรือภริยากล่าวหาอีกฝ่ายหนึ่งว่า ทำร้ายร่างกายนั้น หากมิได้ใช้อาวุธหรือบาดเจ็บไม่ถึงสาหัส หรือเหตุมิได้เกิดในถนนหลวง ประกอบกับการกระทำนั้นได้กระทำไปโดยมิได้มีเจตนาชั่วร้าย เช่น ทำเพื่อตัดเดือนส่งสอน เป็นต้น ให้พนักงานสอบสวนพยายามชี้แจงตัดเดือนให้เรื่องยุติกันเสีย เมื่อไม่เป็นผลสำเร็จจึงจัดการต่อไปตามรูปคดี แต่ให้เสนอสำนวนการสอบสวนนั้นตามลำดับ ให้ผู้บังคับการพิจารณา และถ้าสามารถส่งตัวสามิภริยาผู้นั้นไปพร้อมกับสำนวนได้ ก็ให้ส่งไปพร้อมกันด้วย

แม้การทำร้ายร่างกายกันระหว่างสามิภริยานั้นจะใช้อาวุธ หรือบาดเจ็บสาหัส หรือเหตุเกิดในถนนหลวงก็ดี หากเห็นเป็นการสมควร ก็ให้เสนอเพื่อผู้บังคับการพิจารณาสั่งการ ตามความเหมาะสมได้ ทั้งนี้เพราะทางราชการ ต้องการรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของครอบครัวเป็นสำคัญ

อนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนใช้ดุลยพินิจในการไต่ถามสืบ หากการกระทำความผิดเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ไม่เช็ดหลาบ และมีพฤติการณ์ว่าจะเกิดการทำร้ายรุนแรงยิ่งขึ้น ก็ให้ดำเนินคดีตามกฎหมายทุกราย

(ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วย กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ (ฉบับที่ 2)
พ.ศ.2543 ลงวันที่ 14 มกราคม พ.ศ.2543)

การสื่อสารแบบเมตตาเพื่อสร้างสันติ (Compassionate Communication - CC)

การสื่อสารแบบเมตตาเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารแบบสันติวิธีโดยใช้ภาษาที่เมตตาเพื่อลดใจให้ผู้รับสารตอบสนองอย่างมีเมตตาต่อตนเองและผู้อื่น โดยเพ่งจิตสำนึกของเราว่าอะไรที่เราสังเกตเห็น ความรู้สึก ความต้องการ และการขอร้อง

วิธีการสื่อสารเช่นนี้ต้องการจงใจให้เกิดการลงมือปฏิบัติมากกว่าความกลัว รู้สึกผิด ละอาย บังคับ หรือการขู่ให้กลัว การเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องด้วยการลงโทษ กระบวนการนี้ส่งเสริมให้เรามุ่งในเรื่อง

- สิ่งที่เราและคนอื่นกำลังสังเกตเห็น
- เราแต่ละคนรู้สึกอย่างไรและทำไมเรารู้สึกเช่นนั้น
- อะไรคือความต้องการที่สำคัญของเรา
- อะไรที่เราแต่ละคนต้องการเห็น หรือให้เกิดขึ้น

ทักษะเช่นนี้จะเน้นการรับผิดชอบของแต่ละคน ในการลงมือกระทำและสิ่งที่เราเลือกเพื่อตอบสนองผู้อื่น

ภาษาที่เราใช้ ในการสื่อสาร สามารถสรุปได้ว่ามีสองรูปแบบ คือ แบบหมาโน และยีราฟ

ภาษาแบบหมาโน เป็นภาษาที่มาจากสมอง การแย่งแย่งผู้คน ว่าดีหรือเลว ถูกหรือผิด ทำให้เกิดการปกป้อง ต่อต้าน และสู้กลับ ภาษานี้ดีที่จะบอกว่ามีอะไรผิดปกติในตัวคนอื่น เช่น ชี้เกียด เห็นแก่ตัว หยาบคาย ประสาท โดยเชื่อว่าการบอกเขาอย่างนั้นแล้วจะช่วยทำให้เข้าใจปัญหาได้เร็วขึ้น

ภาษายีราฟ เป็นภาษาที่มาจากหัวใจ เป็นการสัมพันธ์ติดต่อเพื่อส่งเสริมให้เกิดสภาวะที่ดีของเราและคนอื่น ยีราฟเป็นสัตว์ที่มีหัวใจใหญ่ที่สุดในบรรดาสัตว์บก สูงมากจนมองเห็นอนาคตได้ไกล และดำรงชีวิตด้วยความอ่อนโยน และเข้มแข็ง ทำให้การใช้ภาษายีราฟเป็นภาษานิยมมวล ไม่มีการตัดสิน ทำให้เปิดโอกาสให้คนอื่นสามารถตอบว่าใช่ ในขณะที่เราเองต้องการคำตอบว่าไม่ใช่

ยีราฟเป็นภาษาของการขอร้อง ส่วนหมาโนเป็นภาษาของการเรียกร้อง

ขั้นตอนของการสื่อสารแบบหมาโนและยีราฟ

ขั้นตอน	ภาษาแบบหมาโน	ภาษาแบบยีราฟ
สังเกต	พลแม่ไม่โหนะที่เห็นลูกทิ้งถุงเท้าสกปรกได้โตะกินข้าว ใต้ตู้ทีวี	พลแม่เห็นลูกทิ้งถุงเท้าสกปรกได้โตะกินข้าวใต้ทีวี
ความรู้สึก	ลูกนะชี้เกียดไม่ช่วยแม่เก็บของในบ้านให้เรียบร้อย	แม่รู้สึกรกตาและไม่ชอบเลย
ความต้องการ		เพราะแม่อยากเห็นห้องนั่งเล่นของเราเป็นระเบียบจะได้นั่งทำอะไรได้
คำสั่ง กับ การขอร้อง	ถ้าลูกทิ้งของอย่างนี้อีก แม่จะตัดค่าขนมลูก	ลูกจะช่วยเก็บถุงเท้าที่ใช้แล้วในห้องหรือในตะกร้าซักผ้าได้ไหม

ประเด็นพิจารณา พุดคุย

- การสื่อสารทั้งสองแบบมีความเหมือน แตกต่างกันอย่างไร
- เราชอบการสื่อสารแบบไหน เพราะเหตุใด
- การสื่อสารแบบไหนที่คิดว่าจะทำให้คนโกรธ ต่อต้าน เพราะเหตุใด
- เราควรใช้การสื่อสารแบบไหนในการทำงาน วัฒนธรรมและการสร้างสันติสุข เพราะเหตุใด

บทสรุป กระบวนการสื่อสารแบบสันติ

- **การสังเกต สิ่งที่เกิดขึ้น สถานการณ์**
การกระทำของผู้อื่นที่ทำให้ชีวิตเราดีขึ้นหรือแย่ลง
เสนอสิ่งที่เราสังเกตโดยไม่มีการตัดสินหรือประเมิน
บอกกล่าวที่เราชอบหรือไม่ชอบสิ่งที่คนอื่นกระทำ
- **การถ่ายทอดความรู้สึก**
บอกถึงความรู้สึกของเราที่ได้จากการสังเกตการกระทำนั้น
เรารู้สึกสุข กลัว สนุก หรือรำคาญ อื่นๆ
- **ความต้องการ**
เราบอกถึงความต้องการของเราที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่เราได้แสดงออกมา
- **ขอรับรอง**
เราแสดงการรับรอง หรือสิ่งที่เราต้องการให้คนอื่นได้ร่วมสร้างสิ่งที่ดีๆ ให้แก่ชีวิตของเรา
หรือทำให้ชีวิตของเรามีแนวโน้มดีขึ้นกว่าเดิม

บันทึกสรุปบทเรียน

บันทึกสรุปบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้ทบทวนสิ่งที่ได้รับจากหัวข้อการอบรม และแผนการที่จะดำเนินการต่อไป เพื่อที่จะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนดำเนินการในหัวข้อที่ ๕

หัวข้อการอบรมและผลที่ได้รับ	ความคิด สิ่งที่ต้องการจะทำ ประเด็นที่จะติดตาม และพิจารณาต่อ
<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้เข้าร่วมเข้าใจแนวคิดเรื่องความขัดแย้ง และการแสวงหาทางออกที่ไม่ใช้ความรุนแรง ● ผู้เข้าร่วมเข้าใจรูปแบบต่างๆ ของความรุนแรง ต่อผู้หญิง ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ และความรับผิดชอบของรัฐในการขจัดความรุนแรง อันเกิดจากความแตกต่างทางเพศสภาพ ● ผู้เข้าร่วมการอบรมได้รู้จักการสื่อสารสองรูปแบบ และวิธีการสื่อสารที่จะลดความขัดแย้ง และสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยสันติวิธี 	

บทที่ ๔

กติกาสีทิมมนุษย์ชนและกลไกระหว่างประเทศ

บทที่ ๔ กติกาสิทธิมนุษยชนและกลไกระหว่างประเทศ

ระยะเวลา

๓ ชั่วโมง

จุดมุ่งหมาย

- ผู้เข้าร่วมการอบรมจะได้รับความเข้าใจในเรื่องกฎหมายสิทธิมนุษยชนและกลไกระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติและความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ
- ผู้เข้าร่วมจะได้รับความเข้าใจเรื่องมติที่ ๑๓๒๕ ของคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติ
- ผู้เข้าร่วมการอบรมได้เพิ่มพูนความรู้ในเรื่องหลักการและแนวคิดของอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีที่จะเป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในมิติหญิงชาย
- ผู้เข้าร่วมการอบรมได้เรียนรู้ถึงวิธีการร้องเรียนโดยใช้ช่องทางของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

วิธีการอบรม ดูเอกสารเรื่องเกริ่นนำเนื้อหา

กระบวนการ

๑. แนะนำเนื้อหา วิธีการ และผลที่จะได้รับ
๒. นำเสนอ กฎหมายสิทธิมนุษยชน และกลไกระหว่างประเทศ
๓. นำเสนอ มติที่ ๑๓๒๕ ของคณะมนตรีความมั่นคง สหประชาชาติ
๔. นำเสนอ อนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี
๕. กรณีศึกษาในกลุ่มย่อย
๖. นำเสนอพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี และตัวอย่างการร้องเรียน อภิปรายแลกเปลี่ยนในกลุ่มใหญ่
๖. สรุป

เนื้อหาประกอบและกิจกรรม

- กฎหมายสิทธิมนุษยชน และกลไกระหว่างประเทศ
- มติคณะมนตรีความมั่นคง ที่ ๑๓๒๕
- อนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี
- กรณีศึกษาในกลุ่มย่อย และสรุปในกลุ่มใหญ่
- พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี
- บันทึกสรุปบทเรียน

เครื่องมือและอุปกรณ์

- พาวเวอร์ พอยท์ เรื่องกฎหมายสิทธิมนุษยชน อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี และพิธีสารเลือกรับ
- พาวเวอร์ พอยท์ มติที่ ๑๓๒๕ ของคณะมนตรีความมั่นคง สหประชาชาติ
- แผ่นกระดาษสี

เอกสารแจกผู้เข้าร่วมอบรม

- เนื้อหาพาวเวอร์ พอยท์
- ข้อเสนอแนะของกรรมการสมานฉันท์ เอาชนะความรุนแรงด้วยพลังสมานฉันท์
- กรณีศึกษาเรื่องโรงงาน
- กรณีศึกษา ชุดเดียวกับที่ใช้ในหัวข้อการอบรมเรื่องความขัดแย้ง และความรุนแรงในบริบทเพศสภาพ
- แบบเรียนต่อกรรมการอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

เอกสารอ่านประกอบ

- มติที่ ๑๓๒๕ ของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ
- อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี
- พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี
- ปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน

กติกาสีทธิมนุษยชน และกลไกระหว่างประเทศ

เกริ่นนำเนื้อหา

สาระสำคัญของเนื้อหา

- การใช้กรอบสิทธิมนุษยชนทำงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม จะทำให้เราเกิดการตระหนักและคำนึงถึงเรื่อง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ เป็นการทำงานที่เคารพและให้โอกาสแก่เพื่อนมนุษย์
- การทำงานในกรอบสิทธิมนุษยชนเคารพความหลากหลายของผู้คน ความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
- กฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนเปิดโอกาสให้เราได้ทำงาน เพื่อส่งเสริมความเสมอภาค และขจัด การเลือกปฏิบัติอันเกิดจากความแตกต่าง รวมทั้งความแตกต่างทางเพศสภาพ
- เราควรได้เรียนรู้เนื้อหาของเสาหลักของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ อันได้แก่ปฏิญญาสากลว่าด้วย เรื่องสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศเรื่องสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศเรื่อง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ที่เป็นพื้นฐานหลักของการพัฒนากฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ สำคัญต่อมา คือ อนุสัญญาขจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบทางเชื้อชาติ อนุสัญญาขจัดการทรมาน อนุสัญญา ขจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี อนุสัญญาคุ้มครองสิทธิของแรงงานย้ายถิ่นและครอบครัว และล่าสุดคือ อนุสัญญาขจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อผู้พิการ
- รัฐภาคีของแต่ละอนุสัญญามีพันธะกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามเนื้อหาของอนุสัญญา ดังนั้นเราจึงสามารถใช้ กรอบและหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศเรียกร้องให้รัฐดำเนินการเคารพ ส่งเสริม และปกป้องคุ้มครอง สิทธิของประชาชนตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง
- การเรียนรู้เนื้อหา แนวคิดและหลักการของอนุสัญญาขจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีจะทำให้การ ทำงานเพื่อปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ และอำนาจที่ไม่เสมอภาคระหว่างหญิงและชายในสังคมได้อย่างเป็น ระบบ
- การทำงานเพื่อป้องกันและยุติปัญหาความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ โดยใช้กรอบของกฎหมายสิทธิ มนุษยชน จะช่วยให้เราวิเคราะห์ได้ว่า กรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้น ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างไร และรัฐมี ภาระหน้าที่จะต้องเยียวยาแก้ไขอย่างไร ทำให้เราสามารถยกระดับการทำงานของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ส่วนตัว มาเป็นประเด็นสาธารณะในระดับประเทศ และนานาชาติได้

ผลที่จะเกิดขึ้น

- ผู้เข้าร่วมการอบรมจะเกิดความเข้าใจในเรื่องกฎหมายสิทธิมนุษยชนและกลไกระหว่างประเทศ
- ผู้เข้าร่วมการอบรมจะเห็นประโยชน์จากการใช้กติการะหว่างประเทศในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติและความรุนแรงอันเกิดจากเพศสภาพ
- ผู้เข้าร่วมการอบรมจะได้ความรู้ในเรื่องหลักการและแนวคิดของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีที่จะเป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในมิติหญิงชาย
- ผู้เข้าร่วมการอบรมจะเรียนรู้ถึงวิธีการร้องเรียนโดยใช้ช่องทางของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

ตารางการอบรมบทที่ ๕

ระยะเวลา	กระบวนการ	ผลที่ได้รับ
๕ นาที	๑. แนะนำเนื้อหา และผลที่จะได้รับ ผู้อำนวยการความสะดวกราบรื่นแนะนำเนื้อหาของบทเรียน วิธีการ และผลที่จะได้รับ	
๓๐ นาที	๒. กฎหมายสิทธิมนุษยชน และกติการะหว่างประเทศ ผู้อำนวยการความสะดวกราบรื่นแนะนำเนื้อหาพาวเวอร์ พอยท์ เรื่องแนวคิดและหลักการเรื่องสิทธิมนุษยชน กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชน อภิปรายซักถาม	ผู้เข้าร่วมการอบรมจะได้รับความเข้าใจเรื่องแนวคิดและหลักการสิทธิมนุษยชน กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชน พันธะกิจของรัฐภาคี
๕๐ นาที	๓. สิทธิมนุษยชนของผู้หญิงและความขัดแย้ง มติ ๑๓๒๕ ผู้อำนวยการความสะดวกราบรื่นแนะนำเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง และผลพวงของความขัดแย้งที่มีต่อผู้หญิง <ul style="list-style-type: none"> • อะไรคือสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง ให้ผู้เข้าร่วมการอบรมศึกษาร่วมกันในเนื้อหาของแผนปฏิบัติการปักกิ่ง หัวข้อเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง • ผลพวงของความขัดแย้งที่มีต่อผู้หญิง และมติ ๑๓๒๕ ๔. แบ่งกลุ่มย่อยพิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ <ul style="list-style-type: none"> • ข้อเสนอแนะฯ คำนึงถึงความแตกต่างทางเพศสภาพหรือไม่ อย่างไร • ข้อเสนอแนะฯ เป็นไปตามมติ ๑๓๒๕ หรือไม่ อย่างไร สรุปอภิปรายกลุ่มใหญ่	ผู้เข้าร่วมการอบรมจะเข้าใจแนวคิดหลักการเรื่องสิทธิมนุษยชนของสตรี ผู้เข้าร่วมการอบรมจะเข้าใจเรื่องความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง และ ความจำเป็นในการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างหญิงชายในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การตอบสนอง ความต้องการ ที่แตกต่างของหญิงชายและการส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
๕๐ นาที	๕. อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ผู้อำนวยการความสะดวกราบรื่นแนะนำเนื้อหาพาวเวอร์พอยท์ เรื่องอนุสัญญาฯ แบ่งกลุ่มศึกษากรณีโรงงาน เพื่อให้เข้าใจแนวคิดเรื่องความเสมอภาคทางรูปแบบ และทางสาระสำคัญ และมาตรการพิเศษ ผู้อำนวยการความสะดวกราบรื่นแนะนำมาตราต่างๆ ของอนุสัญญาฯ และข้อเสนอแนะที่ ๑๙ เรื่องความรุนแรง แบ่งกลุ่มอภิปรายกรณีศึกษาเรื่องความรุนแรง ว่าขัดต่อมาตราใด ของอนุสัญญาฯ	ผู้เข้าร่วมได้แนวคิดเรื่องความเสมอภาคที่แท้จริง และความจำเป็นของมาตรการพิเศษ ผู้เข้าร่วมได้เห็นประเด็นที่อนุสัญญาฯ ยังไม่ครอบคลุม และตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อเสนอแนะของกรรมการอนุสัญญาฯ ในการดำเนินการให้รัฐจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี โดยเฉพาะในเรื่องความรุนแรงต่อสตรี

		ผลที่ได้รับ
ระยะเวลา	อภิปรายร่วมกันว่าจะมาตราใดของอนุสัญญาที่จะเป็นประโยชน์ในการทำงานของผู้เข้าร่วมการอบรม และจะนำไปใช้ได้อย่างไร	ผู้เข้าร่วมสามารถนำอนุสัญญาไปใช้ในการทำงาน
๓๐ นาที	<p>๖. พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี</p> <p>ผู้อำนวยการความสะดวกรับข้อเสนอพาวเวอร์พอยท์พูดคุยแลกเปลี่ยน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำไมจึงจำเป็นต้องมีพิธีสารเลือกรับ - ผู้ที่ถูกละเมิดเลือกปฏิบัติ และกลุ่มองค์กรเอกชน จะสามารถใช้พิธีสารเลือกรับได้อย่างไร - กรณีตัวอย่างของการร้องเรียนตามพิธีสาร <p>นำเสนอแบบยื่นคำร้องเรียนต่อกรรมการอนุสัญญาฯ</p> <p>กลุ่มย่อยอภิปรายแลกเปลี่ยนกรณีศึกษา สองหญิงชนเผ่าและประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๗</p> <p>กรณีศึกษานี้สามารถใช้ช่องทางร้องเรียนได้หรือไม่</p> <p>ในกรณีที่สามารถร้องเรียนได้ จะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร</p> <p>อภิปรายนำเสนอในกลุ่มใหญ่</p>	<p>ผู้ร่วมการอบรม เห็นประโยชน์ของการมีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี</p> <p>ผู้เข้าร่วมการอบรมเข้าใจกระบวนการร้องเรียนตามพิธีสาร และสามารถที่จะนำมาใช้ในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือเลือกปฏิบัติต่อสตรี</p>

กติกาสีทธิมนุษยชน และกลไกระหว่างประเทศ

๑. แนะนำบทเรียน

รายละเอียดสอดคล้องกับเอกสารเกริ่นนำเนื้อหา

เราจะเห็นว่าการทำงานเพื่อขับเคลื่อนและปรับเปลี่ยนสังคมในปัจจุบัน จะนำรอบความคิดและหลักการสิทธิมนุษยชนมาใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์และขับเคลื่อน การทำงานในกรอบของสิทธิมนุษยชนเรียกร้องความรับผิดชอบของรัฐในอันที่จะเคารพ ส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิของคนทุกกลุ่มโดยไม่เลือกปฏิบัติ และเคารพศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของคนทุกกลุ่ม

แนวทางสิทธิมนุษยชนเป็นการทำงานในแนวทางที่มองเห็นศักยภาพ ตัวตน และเสียงของกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการเลือกปฏิบัติหรือการละเมิดสิทธิ ซึ่งแตกต่างจากการทำงานในแนวสงเคราะห์ที่เป็นการทำงานในแนวทางที่เน้นการหยิบนมอมบ่มให้แก่ผู้ด้อยโอกาสโดยคนที่อยู่ในฐานะที่เหนือกว่า มีโอกาสมากกว่า ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในระยะเฉพาะหน้า แต่มีใช้ทางออกของการแก้ปัญหาในระยะยาว

การที่เราเข้าใจแนวคิด หลักการเรื่องสิทธิมนุษยชน และกติกา กลไกระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของสตรี ความรุนแรงอันเกิดจากความเป็นหญิง ความเป็นชาย รวมถึงการเลือกปฏิบัติทางเพศ จะทำให้เราสามารถขับเคลื่อนประเด็นที่เคยถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ส่วนตัว ให้เป็นประเด็นสาธารณะ ในระดับประเทศและนานาชาติได้

หัวข้อนี้จะส่งเสริมความเข้าใจของเราในเรื่องความเสมอภาค การเลือกปฏิบัติ และจุดมุ่งหมายของการมีมาตรการพิเศษ เพื่อสร้างหลักประกันของการเข้าถึงและได้รับความเสมอภาคอย่างแท้จริง นอกจากนี้เราจะได้เรียนรู้ถึงการใช้ช่องทางกรรณไต่สวนตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีอีกด้วย

๒. กฎหมายสิทธิมนุษยชน และกลไกระหว่างประเทศ

ระยะเวลา ๓๐ นาที

นำเสนอโดยพาวเวอร์ พอยท์

สาระสำคัญของเนื้อหา

เราเข้าใจอย่างไรในเรื่องสิทธิ และความจำเป็น ความแตกต่างของแนวทางสิทธิมนุษยชน และแนวทางการส่งเสริมสิทธิ หลักการสิทธิมนุษยชน คือ การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ หลักการเหล่านี้ รวมถึงความสิทธิและความจำเป็นที่มนุษย์จะต้องมีเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีนั้น ได้รวมไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน พ.ศ.๒๕๓๑ (ค.ศ.๑๙๘๘)

ระดมความคิดร่วมกันว่า สิทธิอะไรบ้างที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน

กติการะหว่างประเทศที่เป็นกฎหมายหลักเรื่องสิทธิมนุษยชน (International Bill of Human Rights) ประกอบด้วยปฏิญญาสากลฯ(ซึ่งไม่ได้ทรงสิทธิเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงได้มีการจัดทำกติการะหว่างประเทศ คือ กติกาเรื่องสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง และกติกาเรื่องสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้ภาคีสมาชิกมีพันธะผูกพันในการปฏิบัติตามกติกาทั้งสอง

กฎหมายที่เป็นเสาหลักของกฎหมายระหว่างประเทศเรื่องสิทธิมนุษยชน ได้แก่อนุสัญญาที่วิวัฒนาการมาจากกฎหมายหลักเรื่องสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ครอบคลุมถึงสิทธิ และกลุ่มบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิ อันได้แก่ อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบทางเชื้อชาติ อนุสัญญาจัดการทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมและลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีทุกรูปแบบ อนุสัญญาคุ้มครองสิทธิแรงงานย้ายถิ่นและครอบครัว และอนุสัญญาคุ้มครองสิทธิคนพิการ

อนุสัญญาทั้งหมดนี้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีสำนักงานกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ เป็นผู้ติดตามกำกับดูแล และรัฐภาคีของอนุสัญญาจะต้องจัดทำรายงานแก่คณะกรรมาการที่ตั้งขึ้นตามแต่ละอนุสัญญา

ในปัจจุบันมีอนุสัญญา ๔ ฉบับที่มีชื่อของทางกระบวนการร้องเรียนรัฐที่ละเมิดสิทธิ ได้แก่

- กติการะหว่างประเทศเรื่องสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
- อนุสัญญาเรื่องการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติทุกรูปแบบ
- อนุสัญญาเรื่องการทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมและลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- และอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

ในปัจจุบันประเทศไทยเป็นภาคีของอนุสัญญา หลักเหล่านี้เกือบทั้งหมด ยกเว้น อนุสัญญาเรื่องการทรมานฯ อนุสัญญาคุ้มครองสิทธิแรงงานย้ายถิ่นและครอบครัว และอนุสัญญาคุ้มครองสิทธิคนพิการ ดังนั้นการเข้าใจเนื้อหาของอนุสัญญา และกลไกในการร้องเรียน จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของเรารวมถึงการขับเคลื่อนผลักดันให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาหลักทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน

๑๙๔๘

- กลักรองสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง
- กลักรองสิทธิทาง เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

ค.ศ. ๑๙๖๖   ค.ศ. ๑๙๖๖

มีผลบังคับใช้ ๑๙๔๘

International Bill of Human Rights   ส่วนอีกของกฎอนุสัญญาระหว่าง ประเทศเรื่องสิทธิมนุษยชน

หลักการสิทธิมนุษยชน

- สิทธิรอนไม่ได้
- แบ่งแยกไม่ได้
- เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน

International Bill of Human Rights

อนุสัญญาจัดการทรมาน และการรังแก (CAT)	อนุสัญญาจัดการต่อต้าน การฉ้อโกงเชิงชาติ ปฏิบัติทางชาติ (CERD)	อนุสัญญาจัดการต่อต้าน การเลือกปฏิบัติทางเพศ (CEDAW)
อนุสัญญาเด็ก (CRC)	อนุสัญญาปกป้องแรงงาน เด็กและครอบครัว (๑๙๙๐)	อนุสัญญาหนทางการ ๒๐๐๖

กติกา กฎหมายระหว่างประเทศ

โดยสหประชาชาติ

- กติกา อนุสัญญา
- พิธีสาร พิธีสารเลือกไว้

แนวทางการปฏิบัติ

- ปฏิญญา
- มติต่อประชาชน มติกรรมจัดการความมั่นคง ฯลฯ
- บทปฏิบัติการ

ภาระหน้าที่ ความผูกพันของรัฐ

- เคารพ (Respect)
- ส่งเสริม (Promote)
- พิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครอง (Protect)
- คอยสนองให้เกิดขึ้น (Fulfill)

ความมั่นคงของมนุษย์ Human Security

- อิสรภาพในการที่จะมีชีวิตอยู่โดยปราศจากความหวาดกลัว (freedom from fear)
- อิสรภาพในการที่จะมีชีวิตอยู่โดยปราศจากความขาดแคลน (freedom from want)

๓. สิทธิมนุษยชนของผู้หญิงและมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

ระยะเวลา ๕๐ นาที

สาระสำคัญของเนื้อหา

ระดมความคิดเห็น ในกลุ่มใหญ่

- อะไรคือสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง แตกต่างจากสิทธิมนุษยชนที่กำหนดไว้ในกฎหมายสากลเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างไร
- เพราะเหตุใดจึงต้องระบุเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง

หลังจากระดมความคิดเห็นแล้ว ผู้อำนวยการความสะดวค แนะนำเอกสารอ่านประกอบแผนปฏิบัติการจากปักกิ่ง ในหัวข้อเรื่องสิทธิมนุษยชนของสตรี และสรุปสาระสำคัญของ สตรีและผู้หญิงเป็นสิ่งที่มีอาจทำให้แปลกแยกเป็นส่วนหนึ่งและไม่อาจแบ่งแยกออกจากสิทธิมนุษยชนอันเป็นสากล

แม้แผนปฏิบัติการจากปักกิ่งจะไม่ได้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่รัฐภาคีต้องปฏิบัติตาม แต่ก็ยังเป็นแนวทางที่รัฐบาลของแต่ละประเทศให้การยอมรับและยึดถือเพื่อดำเนินการให้เกิดความเสมอภาค และความก้าวหน้าของผู้หญิง ผู้อำนวยการความสะดวค อธิบายชื่อเรียกของเอกสารระหว่างประเทศและสถานะของเอกสารเหล่านั้น

- ปฏิญญา (Declaration)
- กติการะหว่างประเทศ (Covenant)
- อนุสัญญา (Convention)
- พิธีสาร (Protocol)
- แผนปฏิบัติการ (Plan of Action)
- มติ (Resolution)

มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ข้อ ๑๓๒๕

สาระสำคัญของเนื้อหา

มติโดยทั่วไปไม่มีพันธผูกพันกับประเทศภาคี ยกเว้นมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ อันประกอบด้วยประเทศสมาชิกถาวร ๕ ประเทศ (สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส รัสเซีย และจีน) และสมาชิกอีกจำนวนหนึ่งที่เลือกตามวาระทุก ๒ ปี ประเทศภาคีของสหประชาชาติจะต้องปฏิบัติตามและจัดทำรายงานความก้าวหน้าการปฏิบัติตามมติของคณะมนตรีความมั่นคง

มติ ๑๓๒๕ เป็นมติอันแรกของคณะมนตรีความมั่นคงฯ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศสภาพ และเรียกร้องให้ตระหนักถึงความต้องการที่แตกต่างของหญิงและเด็กในสถานการณ์ความขัดแย้ง รวมทั้งปัญหาเฉพาะที่ผู้หญิงและเด็กประสบ และความจำเป็นที่ต้องให้ผู้หญิงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการยุติปัญหาความขัดแย้งและสร้างสันติภาพ

มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ข้อ ๑๘๒๐

สาระสำคัญของเนื้อหา

มติที่ ๑๘๒๐ เป็นมติล่าสุดของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๑ ที่เรียกร้องให้รัฐภาคีและทุกภาคส่วนในสถานการณ์ความขัดแย้งที่มีการใช้กำลังอาวุธให้ความสำคัญและดำเนินมาตรการเร่งด่วนในการคุ้มครองแก่พลเมืองโดยเฉพาะต่อผู้หญิงและเด็กจากการถูกคุกคามจากความรุนแรงทางเพศ และให้มี

มาตรการสำหรับกองกำลังทหารยึดถือปฏิบัติในการละเว้นจากการกระทำดังกล่าว รวมถึงกระตุ้นให้องค์กรต่างๆ ในสหประชาชาติ คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้หญิงและองค์กรผู้หญิง ในการพัฒนาโลกที่มีประสิทธิภาพเพื่อคุ้มครองผู้หญิงและเด็กจากความรุนแรงทางเพศ

กลุ่มย่อยพิจารณาข้อเสนอแนะของกรรมการสมานฉันท์

เรากำลังประสบปัญหาความขัดแย้ง และความรุนแรงทางอาวุธในสี่จังหวัดชายแดนทางภาคใต้ จึงน่าที่จะศึกษามติ ๑๓๒๕ ซึ่งเป็นมติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิงในสถานการณ์ความขัดแย้ง โดยพิจารณาร่วมกับข้อเสนอแนะของกรรมการสมานฉันท์

ประเด็นแลกเปลี่ยน

- ข้อเสนอแนะฯ คำนึงถึงความแตกต่างทางเพศสภาพหรือไม่ อย่างไร
- ข้อเสนอแนะฯ เป็นไปตามมติ ๑๓๒๕ หรือไม่ อย่างไร

สรุปอภิปรายกลุ่มใหญ่

- ข้อเสนอแนะของกรรมการสมานฉันท์ มีเรื่องใดบ้างที่ระบุถึงปัญหา และความต้องการเฉพาะของผู้หญิงและเด็ก
- ข้อเสนอแนะของกรรมการสมานฉันท์ ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในการยุติความขัดแย้ง และสร้างสันติภาพอย่างไรบ้าง
- เราจะมีวิธีการอย่างไรบ้างที่จะนำมติ ๑๓๒๕ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง และความรุนแรงทางอาวุธ

สาระสำคัญของมติ ๑๓๒๕ ผ่านมติ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

- กระตุ้นประเทศไทยให้สร้างเขตพิเศษในกรณีเพิ่มจำนวนผู้สูงอายุในระยะยาว การคัดเลือก
- ส่งเสริมให้ขยายกิจการสหประชาชาติปฏิบัติได้ตามแผนตามนิยามที่ได้ตั้ง จำนวนผู้สูงอายุในระยะคัดเลือกในกรณีให้การช่วยเหลือและสร้างสันติภาพ
- ส่งเสริมให้ ๑๖ ภารกิจสหประชาชาติด้วยผู้สูงอายุเป็นผู้แทนพิเศษ และดูแล พิเศษมากขึ้น
- กระตุ้นให้ขยายกิจการสหประชาชาติ ขอบเขตทางและการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัยในระยะปฏิบัติกิจการภาคของสหประชาชาติ รวมทั้งให้การเป็นผู้ ส่งเสริมการสังเคราะห์ สรรพพลเรือน เช้าหน้าเพื่อสิทธิมนุษยชนและขบวนการบูรณาการ

สาระสำคัญของมติ ๑๓๒๕

- ร้องขอให้สหประชาชาติ จัดทำแผนรวมและเครื่องมือการฝึกอบรมในเรื่องการคุ้มครอง สิทธิ และความกังวลการ พิเศษของผู้หญิง
- กระตุ้นให้ประเทศชาติที่ทำการให้การช่วยเหลือด้านเงินทุน เทคนิค และการจัดการต่างๆ เพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมเรื่องความ ละเมิดก่อนในเรื่องสิทธิหญิงชาย
- เรียกร้องให้ทุกฝ่ายในสถานการณ์ความร่วมมือของอนุกรรมการอย่าง เดิมทีในกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับเรื่องสิทธิและการ คุ้มครองหญิงและเด็ก โดยเฉพาะที่เป็นพลเรือน

สาระสำคัญของมติ ๑๓๒๕

- เรียกร้องให้ทุกฝ่ายในสถานการณ์จัดตั้งทางอนุกรมวิชาการศึกษา ในการคุ้มครองหญิงและเด็กหญิง จากความรุนแรงอันเกิดจากความ เป็นหญิงและชาย โดยเฉพาะเรื่องการค้ามนุษย์ และการล่วงละเมิดทาง เพศ
- เน้นความรับผิดชอบของรัฐทั้งหมดในการยุติการไม่ละโทษ และให้ สงเสริมสิทธิสตรีที่มีส่วนในอาชญากรรมดังกล่าวกับผู้ ร่วมทั้งที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องทาสและการบูรณาการรูปแบบอื่นๆ ทั้งผู้หญิง และเด็กหญิง

สาระสำคัญของมติ ๑๓๒๕

- เรียกร้องให้ทุกฝ่ายที่ทำการจัดในการช่วยเหลือทางอนุกรรมการหญิงและ ผู้ปฏิบัติงานตามอนุกรรมการในคำขู้อหุด และที่ท่าเรือ โดยให้มีความสัมพันธ์ เป็นพิเศษอย่าง รามถึงกรรมาธิการหญิงและเด็กหญิง
- สนับสนุนให้สหประชาชาติ สนับสนุนการศึกษานักเรียนสตรีการความมั่นคง เป็นผลกระทบของความขัดแย้งทาง วุฒิสถาและเด็กหญิง กระทบของ ผู้หญิงในการสร้างสันติภาพ มีสิทธิช่วยในการร่วมการสันติภาพ และการ ตกใจ ความขัดแย้ง และหาแนวทางแก้ไขในการรวมผู้หญิงชายเป็นกระบวน ผลิตผลของพิธีการวิวัฒนาการ

๔. อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

ระยะเวลา ๕๐ นาที

สาระสำคัญของเนื้อหา

อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี หรือที่เรียกกันว่า อนุสัญญาผู้หญิง ได้ผ่านการรับรองขององค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ และมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นอนุสัญญาที่ส่งเสริมให้รัฐมีภาระหน้าที่ในการดำเนินการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี เพื่อให้เกิดความเสมอภาคอย่างแท้จริง อนุสัญญาฯ ได้คำนึงถึงบทบาทของสตรีทั้งในพื้นที่ส่วนตัว และสาธารณะ และตระหนักว่าประเพณีวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมเป็นปัจจัยหนึ่งของการเลือกปฏิบัติต่อสตรี อนุสัญญาระบุความเป็นแม่เป็นบทบาททางสังคม และเป็นครั้งแรกที่กฎหมายระหว่างประเทศรวมเรื่องการวางแผนครอบครัวและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์

อนุสัญญาฯ ได้ให้คำนิยามเรื่องการเลือกปฏิบัติ และแนวคิดเรื่องความเสมอภาคอย่างแท้จริง ที่จะต้องครอบคลุมทั้งเรื่องโอกาส การเข้าถึง และผลประโยชน์ที่ได้รับ

กลุ่มย่อย พิจารณากรณีศึกษาเรื่องโรงงาน

ประเด็นแลกเปลี่ยนพูดคุย

- โรงงานมีวิธีการแก้ไขเพื่อให้แรงงานหญิงและชายได้รับโอกาสการจ้างงานอย่างเท่าเทียมกันอย่างไรบ้าง
- เราเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับวิธีการแก้ไขปัญหาของโรงงาน

อภิปรายกลุ่มใหญ่ วิเคราะห์ความเสมอภาคจากกรณีศึกษาเรื่องโรงงาน และสรุป

- รูปแบบความเสมอภาคอย่างเป็นทางการ คือการเปิดโอกาส แต่ไม่สร้างหลักประกันใดๆ
- รูปแบบของความเสมอภาคแบบปกป้องคุ้มครอง หรือการสร้างมาตรการคุ้มครอง ทำให้ขาดโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์เท่าเทียมกัน
- รูปแบบของความเสมอภาคอย่างแท้จริง ที่เกิดความเท่าเทียมกันทั้งในเรื่องโอกาส การเข้าถึง และผลประโยชน์ที่ได้รับ
- มาตรการพิเศษ ไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ เพราะเป็นการสร้างหลักประกันให้ผู้ที่ด้อยกว่าได้มีโอกาสในการแข่งขันที่เป็นธรรม มาตรการพิเศษอาจจะยกเลิกได้หากสภาพของปัญหาเปลี่ยนไป หรืออาจจะปรับเปลี่ยนเป็นสิทธิประโยชน์ร่วมกันก็ได้ เช่นในกรณีนี้ โรงงานสามารถจะจัดรถรับส่งทั้งแก่คนงานหญิงและชายได้
- แนวคิดเรื่องความเสมอภาคที่แท้จริงนี้สามารถนำไปใช้กับกรณีเรื่องอื่นๆ ได้ เช่น เรื่องการเข้าถึงสวัสดิการของผู้ติดเชื้อเอชไอวี และคนพิการ

กลุ่มย่อย ศึกษารายละเอียดของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

ให้พิจารณากรณีศึกษาเรื่อง บาตุร์ มูกาซ สองหญิงชนเผ่า มาตรา ๒๗๗ และคำสั่งกรมตำรวจ

- กรณีศึกษาละเมิดมาตราใดบ้างของอนุสัญญา
- สิทธิที่ถูกละเมิดเป็นเรื่องใด

อภิปรายกลุ่มใหญ่

- อนุสัญญาที่มีมาตราทั้งหมดก็มาตรา แบ่งเป็นเรื่องอะไรบ้าง
- สิทธิที่ครอบคลุมในแต่ละมาตราของอนุสัญญา
- แนวคิดเรื่องความเสมอภาค และการจัดทำมาตรการพิเศษ
- พันธกรณีของรัฐ จัดทำรายงาน และปฏิบัติตามอนุสัญญา รวมทั้งยกเลิข้อสงวนต่างๆ
- ประเทศไทยมีการจัดทำมาตรการพิเศษ เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคอะไรบ้าง
- ประเทศไทยตั้งข้อสงวนเรื่องใดของอนุสัญญา การตั้งข้อสงวนส่งผลอย่างไรต่อการเลือกปฏิบัติสตรี

อนุสัญญาฯจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)

- ### อนุสัญญาผู้หญิง
- รับรองโลกต่อสันติสุขชาติประชาชาติ
  - วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๑๙๗๒
  - ผลจากการทำงานกว่า ๑๐ ปีของกรรมาธิการสถานภาพสตรีของสหประชาชาติ จึงจัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๑๕ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำสถานภาพสตรี
  - ขึ้นต้นจากขบวนการสตรีฐาน สัจธรรม และความเสมอภาคหญิงชาย

- ### วาระเรื่องความเสมอภาค
- อนุสัญญาฯมี ๓๐ มาตรา
  - ๓๕ มาตรา เป็นเรื่องของความเสมอภาคในประเด็นต่างๆ
  - มีมติเรื่องสถานภาพของผู้หญิง ที่เกี่ยวข้องกันเรื่อง สิทธิพลเมือง สถานภาพทางกฎหมายของผู้หญิง สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ และปัจจัยทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์หญิงชาย

- ### สถานภาพทางกฎหมายของผู้หญิง
- สิทธิพื้นฐานของสตรีมีส่วนร่วมทางการเมือง การออกเสียงและลงสมัครรับการเลือกตั้ง
  - สิทธิที่จะได้รับตำแหน่งหน้าที่การงาน
  - สิทธิในการเป็นผู้นำของประชาชนในระดับสากล
  - สิทธิในการสมรส และที่เกี่ยวเนื่องกับการสมรส สถานภาพในครอบครัว และเด็กต่างๆ
  - การจัดการเลือกปฏิบัติทางการศึกษา การจ้างงาน และต่อสตรีชนบท

- ### อนามัยเจริญพันธุ์
- เป็นอนุสัญญาฉบับแรกที่รวมเรื่องการวางแผนครอบครัว
  - บทบาทของผู้หญิงในการให้กำเนิดต้องไม่เป็นภาระของสตรีเลือกปฏิบัติ
  - ความเป็นแม่เป็นบทบาทหน้าที่ทางสังคม (social function)
  - การแบ่งปันความรับผิดชอบของหญิงชายในการเลี้ยงดูบุตร
  - บทบาทพิเศษในการคุ้มครองความเป็นมารดา ไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

ปัจจัยทางวัฒนธรรมและจารีตประเพณี

- ขอบเขตชีวิตในเรื่องสิทธิมนุษยชน ใกล้เคียงตัว และสาธารณะ
- ปัจจัยทางวัฒนธรรมและจารีตประเพณีจำกัดผู้หญิงในการเข้าถึงสิทธิที่เป็นแก่นของสิทธิมนุษยชน
- ภาพทนายธรรม รูปแบบทนาย อคติต่อหญิงชาย จำกัดความก้าวหน้าของผู้หญิงทางกฎหมาย การเมือง และตรณธุรกิจ
- ความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติของหญิงและชายในสังคม ครอบครัว เพื่อบรรเทาความกดดันแก่สตรีระหว่างหญิงชาย

คดีและการติดตาม

- รัฐภาคี (ประมาณ ๑๘๐ ประเทศ) จัดทำรายงานแจ้งเข้าเป็นสมาชิก ๑ ปี
- กรรมการอนุสัญญาผู้หญิง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ๒๓ คนที่รัฐบาลเสนอชื่อและเป็นรัฐภาคีเป็นผู้เลือก
- การรายงานของประเทศทุก ๔ ปี
- การรับสำร้อมหรือคานาพิชิตการถือกริบของอนุสัญญา

คำนิยามเรื่องการเลือกปฏิบัติ

การแบ่งแยก การกีดกัน หรือการจำกัดใดๆ เพราะเหตุแห่งเพศ ซึ่งมีผลหรือความมุ่งประสงค์ที่จะทำลายหรือทำให้เสื่อมเสียการยอมรับ การได้อุปโภค หรือใช้สิทธิโดยเสรีโดยไม่คำนึงถึงสถานภาพด้านกรรมรส บทพื้นฐานของความเสมอภาคของกฎหมายและสิทธิของสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม พลเมือง หรือสิทธิอื่นอื่นๆ

(มาตรา ๑)

การเลือกปฏิบัติ

- **การเลือกปฏิบัติทางตรง**
เป็นความจงใจที่จะเลือกปฏิบัติ โดยกำหนดกฎหมาย ระเบียบ การละเมิดการมีส่วนร่วมของผู้หญิง
- **การเลือกปฏิบัติทางอ้อม**
ผลกระทบจากการปฏิบัติของชาย

ภารกิจของรัฐภาคี

- ประเด็นการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ
- บรรลุหลักการของสนธิสัญญาของหญิงชายไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือบทบัญญัติกฎหมายอื่น ๆ ที่เหมาะสม
- กำหนดมาตรการ บทบัญญัติทางกฎหมาย กับการเลือกปฏิบัติต่อสตรี
- คุ้มครองทางกฎหมาย และสิทธิประโยชน์ประกันเรื่องความเท่าเทียม
- ละเว้นการจำแนกการใดๆ ที่เลือกปฏิบัติต่อสตรี
- ใช้มาตรการที่เหมาะสมจัดการเลือกปฏิบัติโดยองค์กรหรือศาลเอกชน
- ส่งเสริมการที่ขณะสนธิสัญญาเลือกปฏิบัติโดยองค์กรหรือศาลเอกชน
- ส่งเสริมการที่ขณะสนธิสัญญาเลือกปฏิบัติโดยองค์กรหรือศาลเอกชน
- ส่งเสริมการที่ขณะสนธิสัญญาเลือกปฏิบัติโดยองค์กรหรือศาลเอกชน
- ส่งเสริมการที่ขณะสนธิสัญญาเลือกปฏิบัติโดยองค์กรหรือศาลเอกชน

รูปแบบแนวทางการทำงานเรื่องความเสมอภาค

- **ความเสมอภาคบนพื้นฐานการ** เป็นรูปแบบมากกว่าเนื้อหา ผู้หญิงต้องเท่าเทียมกัน และปฏิบัติต่อหญิงชายด้วยกัน บนมาตรฐานเดียวกัน ส่วนใหญ่มีผลกระทบที่เด่นชัดกับโรคติดต่อทางเพศ
- **ความเสมอภาคบนพื้นฐานการ** การมีส่วนร่วมที่ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับความเสมอภาค
- **ความเสมอภาคบนพื้นฐานการ** การทำขึ้นแบบบูรณาการในทุกระดับ
- **ความเสมอภาคบนพื้นฐานการ** การทำขึ้นแบบบูรณาการในทุกระดับ

แนวคิดเรื่องความเสมอภาคที่แท้จริง

- ความเสมอภาคด้านโอกาส
  - ความเสมอภาคในการเข้าถึง
  - ความเสมอภาคของผลที่ได้รับ
- ความเสมอภาคที่แท้จริง
- ตระหนักว่าผู้ชายและคนต่างเชื้อสีด มีแนวทางการที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้รับประโยชน์ที่เหมือนกัน
- มาตรการพิเศษ

การบรรลุความเสมอภาคที่เป็นเนื้อหาสาระ (ความเสมอภาคที่แท้จริง)

- มาตรการเชิงชาวมารวมไว้ในระบบการศึกษาไทยและ โครดาร์ต่างๆ (gender mainstreaming)
- กำหนดและดำเนินมาตรการพิเศษ มาตรการเฉพาะ ส่งเสริมความเป็นไปได้ การรณรงค์ลดความเหลื่อมล้ำและในกรรส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายต่าง มีประสิทธิภาพ รวมถึงการกำหนดงบประมาณ บุคลากร และอื่นๆ
- ครัวเรือนและส่งเสริมจิตอาสาของอาสาสมัครและองค์กรในการรณรงค์ ปฏิบัติ และติดตามการดำเนินงานความเสมอภาคหญิงชายในระดับต่างๆ ทั้งระดับชุมชน และระดับชาติ

ข้อเสนอแนะพิเศษ

- ข้อเสนอแนะ ๑๘ สุขภาพ และการขจัดอวัยวะเพศ
- ข้อเสนอแนะ ๑๘ เรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิง
- ข้อเสนอแนะ ๒๑ ความเสมอภาค การจ้างงานและความสัมพันธ์ในครอบครัว
- ข้อเสนอแนะ ๒๓ การเมืองและจิตสาธารณะ
- ข้อเสนอแนะ ๒๔ ผู้หญิงกับสุขภาพ

ข้อเสนอแนะ ๑๘ เตรียมการผู้เรียน

มาตรา ๖	มาตรา ๑๑	มาตรา ๑๒	มาตรา ๑๔
การศึกษายุ่งและ การแสวง ประโยชน์จาก การศึกษาวิชาชีพ	การจ้างงานและ การคุ้มครองทาง เศษ	สุขภาพ การมีสิทธิทำเนิ่น การฉ้อฉล วิชระ เศษ การจัดการ	คดีอาชญากรรม กลุ่ม เกือบต่อภาค สละตัวอาชญากรรม ในสถาบันฉ้อฉล อรรถวิเศษ
ผลกระทบของประจวบ ระคดีอาชญากรรม สิทธิมนุษยชน วิชระ ๑๓๓๑	รับยื่นสิทธิ มนุษยชนที่จ้าง ICCPR, ICESCR, การพัฒนา	เป็นสากล แยกแยกไม่ได้ ขึ้นต่อกัน สัมพันธ์กัน	สิทธิมนุษยชนของ หญิง เด็กหญิง เป็นส่วนหนึ่ง ไม่ แยกแยก แบ่งออกไม่ได้

ข้อเสนอแนะ ที่ ๑๘

- ปฏิญญาจัดความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรี ๑๙๘๓
  - การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิของสหประชาชาติ เรื่องความรุนแรงต่อ ผู้หญิง
  - แผนปฏิบัติการ ในการประจวบ โดโร เรื่องสุขภาพ
  - แผนปฏิบัติการปักกิ่ง เรื่องผู้หญิง
- ต้นต้นเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง ที่เป็นส่วนหนึ่ง ไม่แยกแยก แบ่งออกไม่ได้

ปฏิญญาจัดความรุนแรงทุกรูปแบบต่อสตรี

- ความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ ทางเพศ
- ความรุนแรงในพื้นที่ส่วนตัว ครอบครัว
- ความรุนแรงในพื้นที่สาธารณะ เช่น การข่มขืน การค้ามนุษย์ การถูกกลั่นแกล้งทางเพศ
- ความรุนแรงที่เกิดจากบุคลากรของรัฐ หรือการละเมิดของรัฐ รวมถึงความรุนแรงที่เกิดจากความขัดแย้งทางอาวุธ

แผนปฏิบัติการปีกึ่ง ๑๕๕๕

- ๑๒ ประเด็นห่วงใย
- ความรุนแรงต่อผู้หญิง สิทธิมนุษยชนของผู้หญิง ความขัดแย้งและสงคราม สี่หมื่นคน ภูเขาของมนุษย์ ฯลฯ
- รวมเรื่องเด็กหญิง
- การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของรัฐบาลแผนปฏิบัติการปีกึ่ง

๕. พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

ระยะเวลา ๓๐ นาที

สาระสำคัญของเนื้อหา

กฎหมายระหว่างประเทศบางฉบับ อาจมีกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อให้รายละเอียด และการดำเนินการให้เป็นไปตามอนุสัญญา หรือกติกาอื่นๆ อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ก็ได้มีการจัดทำพิธีสารเลือกรับ ซึ่งได้ผ่านการเห็นชอบและรับรองของสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒

ความแตกต่างระหว่างพิธีสาร (Protocol) และพิธีสารเลือกรับ (Optional Protocol)

พิธีสารบางฉบับ เช่น พิธีสารเรื่องการปราบปราม บังคับ การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก ซึ่งต่อท้ายอนุสัญญาปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ที่จัดทำและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด ขององค์การสหประชาชาติ เป็นพิธีสารที่ประเทศภาคีสมาชิกของอนุสัญญาปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติจำเป็นต้องรับรองควบคุมกันไปกับตัวอนุสัญญา

ส่วนพิธีสารเลือกรับเปิดโอกาสให้ประเทศภาคีของอนุสัญญาจะรับหรือไม่ก็ได้ เช่น ในกรณีของพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีทุกรูปแบบ

พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี เป็นการเพิ่มบทบาทให้แก่คณะกรรมการที่ดูแลอนุสัญญาผู้หญิง สามารถพิจารณาเรื่องร้องเรียน และสอบสวนกรณีของการละเมิดเลือกปฏิบัติที่เกิดขึ้นในรัฐภาคีของอนุสัญญาและพิธีสารเลือกรับ และเปิดช่องทางให้ปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มบุคคลผู้เสียหาย สามารถใช้กลไกร้องเรียนได้ หากไม่สามารถทำได้หน่วยงานเอกชนจะเป็นผู้ร้องเรียนแทนได้

ปัจจุบันมีกฎหมายระหว่างประเทศเรื่องสิทธิมนุษยชน เพียง ๔ ฉบับที่มีกลไกรับเรื่องร้องเรียน ได้แก่กติกาสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง อนุสัญญาเรื่องการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติทุกรูปแบบ อนุสัญญาเรื่องการทรมาน การปฏิบัติที่ทารุณโหดร้ายและลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีทุกรูปแบบ

คณะกรรมการจะพิจารณารับเรื่องร้องเรียนเฉพาะที่เกิดขึ้นในประเทศที่เป็นภาคีสมาชิกของพิธีสารเลือกรับเท่านั้น หากเป็นภาคีของอนุสัญญาผู้หญิงแต่ไม่ได้เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญา ก็ไม่สามารถจะรับพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่เกิดขึ้นในรัฐนั้นได้

ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชีย ที่เข้าเป็นรัฐภาคีของพิธีสารเลือกรับ ซึ่งในปัจจุบันมีประเทศภาคีสมาชิกอยู่ราว ๔๐ ประเทศทั่วโลก

การส่งเรื่องร้องเรียนโดยใช้ช่องทางพิธีสาร จะต้องมีการนำกรณีการละเมิดเลือกปฏิบัติเข้าสู่กระบวนการพิจารณาในประเทศจนหมดสิ้นแล้ว มิฉะนั้นคณะกรรมการอนุสัญญาผู้หญิงจะไม่สามารถรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาได้

แบบการส่งเรื่องร้องเรียน

ผู้อำนวยการนำเสนอแบบการส่งเรื่องร้องเรียน รายละเอียดต่างๆ ที่กำหนดไว้

หลังจากรับเรื่องร้องเรียนแล้ว คณะกรรมการจะพิจารณากรณีที่เกิดขึ้นและลงมติว่าจะรับหรือไม่ หากมีมติรับไว้พิจารณาจะส่งเรื่องให้รัฐภาคีที่เป็นคู่กรณีของเรื่องร้องเรียน เพื่อส่งคำชี้แจง ในกรณีที่เป็นเรื่องร้ายแรง หรือเกิดผลกระทบร้ายแรงแก่กลุ่มผู้หญิง ก็สามารถส่งกรรมการไปศึกษาหารวบรวมข้อมูลในรัฐภาคนั้นได้

ตัวอย่างของกรณีร้องเรียนที่ คณะกรรมการอนุสัญญา รับไว้พิจารณา และดำเนินการสอบสวน

กรณีนางบีจี กับรัฐบาลสหพันธรัฐเยอรมัน

กรณีกฎหมายเรื่องการหย่าร้างเลือกปฏิบัติต่อหญิงสูงอายุและบุตรที่ทำการหย่าร้าง (รายละเอียดในพาวเวอร์ พอยท์)

เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียน คณะกรรมการส่งเรื่องให้แก่รัฐบาลสหพันธรัฐเยอรมัน หลังจากได้รับคำชี้แจงว่ายังมีได้ใช้ทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่มีอยู่ในประเทศครบถ้วนเป็นที่สิ้นสุด คณะกรรมการมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ในการไม่รับเรื่องร้องเรียน

กรณีเรื่องการลักพาตัว ข่มขืน และฆ่าผู้หญิง ในประเทศเม็กซิโก

กรณีความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กที่ร้ายแรงและเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบมาเป็นเวลากว่า ๑๐ ปี โดยผู้ร้องเรียนเป็นองค์กรเอกชน เนื่องจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นถือว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงต่อผู้หญิงและเด็ก มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ

คณะกรรมการได้รับพิจารณาและจัดทำข้อเสนออย่างรีบด่วนต่อรัฐบาลเม็กซิโก พร้อมกับแต่งตั้งกรรมการรวบรวมข้อเท็จจริงในประเทศเม็กซิโกที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และครอบครัวของผู้เสียหาย และจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐบาลเม็กซิโกเพื่อดำเนินคดีลงโทษผู้กระทำความผิด

กรณีนางอีที กับรัฐบาลฮังการี

กรณีเรื่องการกระทำความรุนแรงในครอบครัว อย่างเลวร้ายและเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกาย (รายละเอียดในพาวเวอร์ พอยท์)

เมื่อส่งเรื่องให้ประเทศฮังการีพิจารณาและได้รับคำตอบแล้ว คณะกรรมการมีมติรับเรื่องร้องเรียน

ทั้งสามกรณีเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อผู้หญิง และสะท้อนให้เห็นว่าความรุนแรงต่อผู้หญิงไม่ถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัว แต่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่รัฐมีภาระหน้าที่ในการเยียวยาแก้ไข

กลุ่มย่อยพิจารณากรณีศึกษา มาตรา ๒๗๗ และกรณีหญิงชนเผ่า

ผู้เข้าร่วมการอบรมเลือกกรณีหนึ่งกรณีเพื่อพิจารณา และแลกเปลี่ยนร่วมกันว่าสามารถใช้ช่องทางพิรุธารเลือกรับเพื่อร้องเรียนได้หรือไม่

ประเด็นแลกเปลี่ยน

- กรณีที่เกิดขึ้นละเมิดสิทธิในเรื่องใด
- ได้ใช้กระบวนการยุติธรรมในประเทศอย่างไรบ้าง และมีผลเกิดขึ้นอย่างไร
- สามารถใช้ช่องทางร้องเรียนของพิรุธารเลือกรับของอนุสัญญาได้หรือไม่
- จะมีวิธีดำเนินการอย่างไรเพื่อใช้ช่องทางพิรุธารเลือกรับ

นำเสนออภิปรายกลุ่มใหญ่

สรุป

- เราได้เรียนรู้ว่าปัญหาของการละเมิดสิทธิที่เกิดขึ้นกับผู้หญิง โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต สามารถที่จะใช้กลไกระหว่างประเทศในการเข้าถึงความยุติธรรมได้
- ในการทำงานของเรามีเรื่องอะไรบ้างที่คิดว่าได้ใช้กระบวนการในประเทศจนหมดสิ้นแล้ว แต่ยังไม่ได้รับความยุติธรรมและการเยียวยา และสามารถส่งเรื่องร้องเรียนตามช่องทางของพิรุธารเลือกรับได้

อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ

- กฎหมายระหว่างประเทศเรื่องสิทธิของผู้หญิง
- หลักประกันเรื่องความเสมอภาคของผู้หญิงและอิสรภาพที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติ ทั้งในที่สาธารณะและส่วนตัว
- รับรองในที่ประชุมใหญ่ฯ สาธารณชาติ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๒
- ภาคีสมาชิก ๑๘๐ ประเทศ (มีนาคม ๒๕๕๘)
- ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี พ.ศ.๒๕๒๘
- อีตงข้อควร ๒ ข้อ

ความเป็นมา

ของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาผู้หญิง

- เป็นความพยายามที่จะทำให้อนุสัญญาผู้หญิงเข้มแข็ง โดยมิกอ่กรับเรื่องและตรวจสอบรองรับ
- เป็นความร่วมมือของภาคเอกชนไทยเรื่องสิทธิผู้หญิง ในการประชุมนานาชาติที่เวียนนา พ.ศ.๒๕๓๖ และโตเกียว ๒๕๓๘
- ร่างเนื้อหาโดย **International HR Law Group** และศูนย์สิทธิมนุษยชนมาลาวี (มอเซอร์แลนด์)
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ ได้พิจารณาจัดทำพิธีสาร ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๓๙-๒๕๔๒)

OP-CEDAW

- รับรองในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ วันที่ ๑๐ ธ.ค. ๒๕๔๒
- มีผลบังคับใช้หลังจาก ๑๐ ประเทศ ลงนามเข้าเป็นภาคี
- ขณะนี้มีประเทศภาคีภาคี ประมาณ ๘๑ ประเทศ
- ประเทศไทย ลงนามและเข้าเป็นภาคี เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๓
- ประเทศภาคีในภูมิภาคเอเชีย คือ ไทย บังกลาเทศ ศรีลังกา ฟิลิปปินส์ ตีมอร์เลสเต่ มองโกเลีย

อนุสัญญาที่มีกระบวนการร้องเรียน

1. ICCPR อนุสัญญาเรื่องสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
2. CERD อนุสัญญาเรื่องการขจัดเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติทุกรูปแบบ
3. CAT อนุสัญญาเรื่องการทรมาน การปฏิบัติที่ทารุณโหดร้ายและกดขี่ที่ผิดศีลธรรมเป็นมนุษย์
4. อนุสัญญาเรื่องการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

สาระของพิธีสารเลือกรับ

- ประกอบด้วย ๒๑ มาตรา แยกเป็น ๔ ส่วนสำคัญคือ
  ๑. อารัมบท
  ๒. กระบวนการร้องเรียน (มาตรา ๑ - ๘)
  ๓. กระบวนการสอบสวน (มาตรา ๘ - ๑๐)
  ๔. การบริหารจัดการพิธีสาร (มาตรา ๑๑ - ๒๑)
- มาตรา ๑๘ ระบุไม่ให้มีการตั้งข้อสงสัยใดๆ ในพิธีสารเลือกรับ

กระบวนการร้องเรียน

- ให้อำนาจคณะกรรมการ CEDAW รับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวเนื่องกับกรณีละเมิดสิทธิที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯ และให้คณะกรรมการสามารถนำเสนอความกังวลและข้อเสนอนะเสนอประเทศที่เกี่ยวข้อง
- การร้องเรียนจะกระทำได้เฉพาะที่เกิดขึ้นในประเทศที่เป็นรัฐภาคีของพิธีสารเลือกรับเท่านั้น และได้ใช้กลไกของรัฐจนหมดสิ้นแล้ว
- มาตรา ๑๐ เปิดโอกาสให้รัฐภาคี ออกข้อแถลงที่จะไม่ยอมรับให้คณะกรรมการสามารถได้ทราบกรณีที่มีการร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิของผู้หญิง

การส่งเรื่องร้องเรียน

- ต้องกระทำเป็นสาธารณะ
- ต้องไม่มิดชิด
- ต้องเกี่ยวข้องกับรัฐที่เป็นภาคีทั้ง CEDAW และ OP-CEDAW
- ต้องยื่นเสนอโดย หรือในนามของบุคคลหรือกลุ่มที่ถูกละเมิดสิทธิ
- หากยื่นในนามของผู้ถูกละเมิดจะต้องได้รับความยินยอม หรือให้เหตุผลที่ผู้เสนอโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ถูกละเมิด

แนวทางการยื่นข้อร้องเรียน

www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/index.html

- ข้อมูลเกี่ยวกับผู้จัดทำข้อร้องเรียน
- ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกละเมิด (หากไม่ได้เป็นคนละเมิดผู้จัดทำข้อร้องเรียน)
- ข้อมูลเกี่ยวกับรัฐที่เกี่ยวข้อง

ลักษณะของการกระทำที่ละเมิดสิทธิ

- ข่มขืนและกลืนใจของรัฐที่ได้ใช้จนหมดสิ้นแล้ว
- กระบวนการอื่นๆ ในระดับสากล
- วันที่ และรายละเอียด
- เอกสารเพิ่มเติม

เงื่อนไขสำคัญในการจัดทำข้อร้องเรียน

- ประเทศที่ต้องการร้องเรียน ต้องเป็นภาคีของพิธีสารแลกรับ
- ประเทศที่เป็นภาคี จะต้องยอมรับบทบาทและความสามารถของคณะกรรมการ CEDAW ในการพิจารณาข้อร้องเรียนจากกลุ่ม บุคคล (ไม่มีข้อแตกต่างตามตรา ๑๐)
ในกรณีที่รัฐภาคีมีข้อขัดแย้ง ไม่ยอมรับบทบาทของคณะกรรมการ อาจพิจารณาข้อมูลอื่นๆ ที่มีกระบวนการรับเรื่องร้องเรียน เช่น CAT, CERD, ICCPR

อำนาจของคณะกรรมการในการพิจารณา รับข้อร้องเรียน

- เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง
- ได้ใช้กลไกต่างๆ ในรัฐภาคีนั้นจนหมดสิ้นแล้ว
- กรณีร้องเรียน ไม่ได้ทำเองมีการยื่นการขอคณะกรรมการหรือกลไกอื่นๆ
- การละเมิดสิทธิที่ระบุในการร้องเรียน เกิดหลังจากที่ได้เข้าเป็นภาคีของพิธีสาร และมีผลบังคับใช้กับรัฐนั้นแล้ว

ที่อยู่ในการส่งข้อร้องเรียน

- Committee on CEDAW
c/o Division of Advancement of Women
Department of Economic and Social Affairs
United Nations Secretariat
2 United Nations Plaza
DC-2/12th Floor
New York, NY 10017, U.S.A

กระบวนการพิจารณาหลังรับข้อร้องเรียน

- การพิจารณาหรือขอข้อมูลจากแหล่งอื่นให้รัฐภาคีที่ถูกร้องเรียน ดำเนินมาตรการเฉพาะหน้าเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายหรือ
- การพิจารณาเรื่องร้องเรียนในชั้นรัฐภาคีฯ ชื่อของผู้ร้องเรียนอาจได้รับความยินยอมจะส่งให้รัฐภาคีฯ ด้วย ขึ้นอยู่กับดำเนินการปกปิดเป็นความลับ
- รัฐภาคีฯ ให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเป็นลายลักษณ์อักษรแก่กรรมการภายในระยะเวลา 6 เดือน รวมทั้งแจ้งรัฐบาลทราบผลพิจารณาที่ได้ดำเนินการ

กระบวนการพิจารณาหลังรับคำชี้แจงจากรัฐ

- คณะกรรมการพิจารณาข้อร้องเรียนฯ ทั้งจากรัฐภาคีฯ และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ
- ส่งเรื่องราวให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้ได้รอบและความคิดเห็น
- ดำเนินการประชุมกันเพื่อให้ปลอดจากการแทรกแซงของรัฐภาคีฯ และผู้ร้องเรียน ตัดสินว่าจะดำเนินการพิจารณาต่อไปหรือไม่
- จัดทำข้อตกลงกันและข้อเสนอแนะต่อกรณีร้องเรียน เช่น ให้มีการชดเชยความเสียหาย การปรับปรุงกฎหมาย การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิด เป็นต้น

ภาระของรัฐที่ถูกร้องเรียน

- รัฐภาคีฯ จะต้องพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะอย่างไม่ล่าช้า ภายในเวลา 6 เดือน และจัดทำรายงานส่งต่อคณะกรรมการ ที่รวมถึงการดำเนินการตอบสนองต่อข้อเสนอแนะต่างๆ
- คณะกรรมการพิจารณาคำร้องเรียน และขอให้รัฐส่งรายงานเพิ่มเติมในการดำเนินการ ที่อาจรวมไว้ในรายงานที่จะส่งจัดตั้งให้คณะกรรมการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘ ของอนุสัญญาฯ

กระบวนการสอบสวนโดยกรรมการ

- คณะกรรมการมีอำนาจในการพิจารณาสอบสวนกรณีร้องเรียนที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง หรือ **กระตือรือร้นในระบอบ** หากรัฐเป็นผู้กระทำ หรือละเลยการกระทำดังกล่าว
- คณะกรรมการสามารถริเริ่มดำเนินการสอบสวนด้วยตนเอง ในกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงที่ปฏิบัติอย่างแพร่หลายและมีผลกระทบในวงกว้าง

การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง

- เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง ที่มีผลอย่างร้ายแรง เช่น การเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต ความปลอดภัยร่างกาย จิตใจ และความมั่นคงในชีวิต
- การละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้หญิง ในกรณีที่ร้องเรียนมีผลกระทบต่อสิทธิในเรื่องอื่นๆ

ตัวอย่าง การร้องถอนใบข้อยกหญิงบริการทางเพศออกจากรายชื่อคนข้ามเพศ และให้บริการ การศึกษาแก่เด็กผู้หญิงอย่างเป็นระบบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ

- ระดับของความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีผลในวงกว้าง หรือนโยบาย การดำเนินงานที่มีอยู่เป็นการละเมิดสิทธิ
- มีรูปแบบ และการปฏิบัติที่เป็นผลพวงมาจากการดำเนินนโยบายหรือแผนการดำเนินงาน เช่น การดำเนินงานเพื่อวางแผนครอบครัว โดยทำหมันผู้หญิงบางกลุ่ม การข่มขืนเพื่อล้างเผ่าพันธุ์ เป็นต้น

กระบวนการสอบสวน

เป็นไปอย่างปกติ และยินยอมจากรัฐที่ถูก

ร้องเรียน

- คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนกรณีที่มีการละเมิดสิทธิอย่างรุนแรง และเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ
- รัฐวิญญูภาคีที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบข้อร้องเรียน และอธิบายกรณีที่เกิดขึ้น
- คณะกรรมการพิจารณาข้อกล่าวหาและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้
- แต่งตั้งผู้แทนคณะกรรมการสอบสวนการละเมิดที่ร้องเรียน และรายงาน การหาข้อเท็จจริงรวมถึงการคืนทางไปถึงประชาชน โดยได้รับการยินยอมจากรัฐบาลของประเทศที่มีการร้องเรียน

กระบวนการสอบสวน

- ส่งข้อเท็จจริงหลังการสอบสวนให้แก่รัฐภาคีฯ พร้อมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- รัฐภาคีฯ คือรายงานการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ
- การดำเนินการติดตามในระยะเวลา 6 เดือน ทวงถามมาตรการที่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการเยียวยาบุคคล

- แนวทางปฏิบัติ ชั่วคราว และขึ้นตอนในการระงับ และป้องกัน
- การดำเนินการเพื่อให้ผู้เสียหายคืนสู่ภาวะปกติ
- การชดเชย การเยียวยา แก่ผู้เสียหาย
- การดำเนินคดีสอบสวนใหม่
- การบังคับคำตัดสินของศาลที่ให้ผู้เสียหาย ได้ใช้สิทธิของตน
- การทบทวนกฎหมาย ระเบียบ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการณ์ที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะการเยียวยาผู้เสียหายที่เป็นประเด็น

สาธารณะ

- พัฒนาแนวทางปฏิบัติบนสถานะเฝ้าระวังเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดซ้ำ
- รับรองนโยบายและการตีวงที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการดำเนินการกับกรณีที่เกิดขึ้นครั้งต่อไป
- การดำเนินงานและมาตรการที่รับรองและปฏิบัติตามสิทธิต่างๆ ตามอนุสัญญา
- การทบทวนกฎหมาย ข้อปฏิบัติที่ไม่เป็นไปคณอนุสัญญาฯ
- การจัดทำมาตรการ พิษานที่เอนกใจป้องกันปัญหา การละเมิดสิทธิ

ข้อเสนอแนะเรื่องการเยียวยา

- พิจารณาจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินการประสาน และลงโทษหรือออกกระเปียบ ป้องกันการเลือกปฏิบัติที่กระทำ โดยภาครัฐหรือเอกชน
- การจัดความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่ผู้เสียหาย เช่น บ้านพัก การให้คำปรึกษา และการช่วยเหลือทางกฎหมาย เป็นต้น

กรณีร้องเรียน เรื่องคำเชิญดูหลังการท่ำร้าย

- นาง บี จี ทำเรื่องร้องเรียนกับตนเอง
- รัฐที่คำร้อง ประกษอธรมัน
- ภาบิตุการ ให้คำตั้งดูคาบศาลตั้ง บะ ได้ทำการร้องเรียนต่อศาลของรัฐและสหพันธรัฐเยอรมัน แต่ศาลสหพันธรัฐไม่รับคำฟ้อง
- ข้อกล่าวหา ถูกละเมิดและเลือกปฏิบัติจากภาวะเปียบที่ลึบข้องกับกฎหมายเรื่องการท่ำร้าย ที่เลือกปฏิบัติคือหญิงสูงอายุดูและบุตรที่ทำการท่ำร้ายหลังจากให้วิจัดูร่วมกันเป็นเวลานาน

ผลการร้องเรียน

- กรรมการต่างเรื่องร้องเรียนแก่รัฐบาลเยอรมัน
- รัฐบาลส่งคำอธิบาย
- กรรมการไม่รับคำร้อง เพราะยังไม่ได้รับคำชี้แจงจากกระบวนการที่มีอยู่
- กรรมการสองคนมีความคิดเห็นแตกต่างเพราะเห็นว่าการดำเนินการของรัฐล่าช้า และจะไม่มีผลคือผู้ร้องเรียนจึงนำพระปิจารณาคำร้องเรียนได้

กรณีความรุนแรงในครอบครัว

- ผู้ร้องเรียน นาง บี ที ภรรยาผู้ถูกกระทำรุนแรง
- รัฐคดี สังการี
- ข้อกล่าวหาถูกดำเนินคดีอย่างรุนแรงเป็นเวลา ๕ ปี ขอให้มีการถอดถอนตำแหน่งกรรมการที่ถูกทำร้ายด้วย เพราะสามีขู่ฆ่าตนและจะข่มขืนบุตรสองคน โดยที่ตนหนึ่งตนองพิการ ในปัจจุบันประเทศ สิงคโปร์ไม่มีกฎหมายคุ้มครอง นาง บีได้ดำเนินคดีทางแพ่งเพื่อขอแบ่งปันทรัพย์สินและอยู่ในที่พำนักได้ต่อไป ซึ่งศาลไม่รับฟ้อง และได้ดำเนินการทางฟ้องร้องทางอาญาคดีสงการี ๒ กรณีที่ถูกข่มขืน ได้รับบาดเจ็บและรักษาตัวในโรงพยาบาล

กรณีความรุนแรงในครอบครัว

- นางถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนมาต่อประเทศสิงคโปร์ และตามอนุสัญญาอนุมาตรา ๑๖ การดำเนินการทางอาญาที่ล่าช้าละเมิดสิทธิมนุษยชนมาต่อรัฐธรรมนูญ และจัดคือข้อเสนอมาระที่ ๑๘ ของคณะกรรมการ
- นางต้องการความยุติธรรมต่อตนเองและลูกของตน
- นางต้องการให้คณะกรรมการพิจารณาเข้าดำเนินการแทรกแซงสภาพอันเลวร้ายที่มีผลต่อผู้หญิงในทุกส่วนของประเทศสิงคโปร์

ผลของการร้องเรียน

- ส่งเรื่องให้รัฐบาลสิงคโปร์ เพื่อให้รายละเอียด
- รัฐบาลบอกว่าจะเร่งกฎหมายเรื่องการคุ้มครองได้เดือนกำหนดพิจารณา และยอมรับว่าการตีความรุนแรงในครอบครัว ไม่ได้เป็นเรื่องรับด่วนของการพิจารณาในศาล และไม่คาดหวังว่าจะมีการคุ้มครองแก่ผู้ที่เป็ประสพภาพ และประสานกันอย่างเป็นระบบ
- คณะกรรมการมีมติรับเรื่องร้องเรียน

ข้อเสนอแนะต่อกรณีร้องเรียน

- จัดทำมาตรการเฉพาะหน้าเพื่อคุ้มครองอย่างเร่งด่วนและมีประสิทธิภาพ
- ดำเนินการทันทีและมีประสิทธิภาพที่คุ้มครองร่างกายและจิตใจของผู้ร้องเรียนและครอบครัว
- สร้างหลักประกันความปลอดของยี่นที่ตกของผู้ร้องเรียนและบุตร และได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมต่อบุตรและการเยียวยาที่สอดคล้องกับสภาวะสุขภาพที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

- จัดให้เหยื่อของความรุนแรงในครอบครัว ได้รับการคุ้มครองที่สูงสุดทางกฎหมายอย่างเร่งด่วน
- ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อสร้างหลักประกันในการป้องกันและการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องความรุนแรงในครอบครัว โดยคำนึงการและประเมินผลอย่างเร่งด่วน
- ดำเนินการให้เหยื่อได้รับบริการเยียวยาและความยุติธรรม
- จัดแปลและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ
- ฯลฯ

กรณีร้องเรียนเรื่องการลักพาตัว ข่มขืน และนำผู้หญิง

- ใช้กองวิเทศ กอง Equality Now, Casa Amiga
- รัฐสภาเม็กซิโก
- ข้อร้องเรียน ในรัฐหนึ่งของรัฐเม็กซิโกมีการลักพาตัว ข่มขืนและนำผู้หญิงทวนในเวลารุ่งและยังเป็นระบบมาเป็นเวลานาน ๕๐ ปี และไม่มีทศวรรษของโทษผู้กระทำผิด
- กรณีนี้ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงและดำเนินการอย่างที่เป็นระบบ

ผลของการร้องเรียน

- จัดทำข้อเสนอแนะระดับจังหวัด
- แต่งตั้งกรรมการรวบรวมข้อเท็จจริงในประเทศเม็กซิโก โดยพบกับผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายในพื้นที่ รวมทั้งครอบครัวของผู้ถูกผิดเพื่อ
- จัดทำรายงาน
- กั้นข้อเสนอแนะแก่รัฐบาล รวมถึงการตั้งนักเคลื่อนไหวผู้กระทำผิด
- ให้เผยแพร่ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และรายงานของรัฐบาล

กรณีศึกษา เรื่องโรงงาน

โรงงานเปิดใหม่แห่งหนึ่ง ได้ประชาสัมพันธ์ว่าจะให้โอกาสที่เท่าเทียมแก่หญิงและชายในการสมัครและรับเลือกเข้าทำงาน โดยจะปฏิบัติต่อแรงงานทั้งหญิงและชายเหมือนกัน ทั้งในเรื่องค่าจ้าง การเข้าผลัดเวรการทำงานทั้งกลางวันและกลางคืน ผู้หญิงเองก็ต้องเข้าผลัดเวรการทำงานตอนกลางคืนเหมือนผู้ชายด้วย

โรงงานตั้งอยู่ในบริเวณที่ห่างไกลจากชุมชน ไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่านตอนกลางคืน ทำให้ผู้หญิงไม่สมัครเข้าทำงาน เพราะเกรงเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางยามค่ำคืน

เจ้าของโรงงานเห็นว่าผู้หญิงมีขีดจำกัดมากกว่าผู้ชายในการทำงานเข้าผลัดเวรตอนกลางคืน แต่มีความต้องการจ้างแรงงานหญิง จึงออกระเบียบพิเศษว่าคนงานหญิงไม่ต้องเข้าเวรตอนกลางคืน ให้ทำงานเฉพาะในเวลากลางวัน แต่จะได้รับค่าแรงน้อยกว่าเพราะได้รับสิทธิพิเศษที่ไม่ต้องทำงานเข้าเวรตอนกลางคืนเหมือนผู้ชาย

พวกผู้หญิงเห็นว่าการออกมาตรการดังกล่าวจำกัดโอกาสของผู้หญิง และเป็นการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมเพราะให้ค่าแรงผู้หญิงน้อยกว่าชายในการทำงานเหมือนกันและมีชั่วโมงการทำงานเท่ากัน

เจ้าของและผู้บริหารโรงงานเห็นว่าผู้หญิงมีปัญหาและเรื่องมากกว่าผู้ชาย แต่ก็ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานในการผลิตให้ทันความต้องการของตลาด จึงต้องการจัดประชุมร่วมกับผู้หญิงเพื่อหาทางออกที่เหมาะสมและได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

ในการประชุมผู้หญิงเสนอว่า พวกตนต้องการทำงานเหมือนกับผู้ชาย และได้ค่าแรงเท่ากัน แต่มีปัญหาเรื่องความปลอดภัยในการกลับบ้านตอนกลางคืน ดังนั้นทางโรงงานควรแก้ไขปัญหาค่าความปลอดภัยที่เกิดขึ้นเฉพาะกับผู้หญิงเท่านั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อของความรุนแรง เช่นการถูกข่มขืน

ทางโรงงานจึงตกลงที่จะจัดรถรับส่งให้แก่คนงานหญิงเพื่อเข้าและออกผลัดเวรในการทำงานตอนกลางคืน โดยที่คนงานหญิงจะได้รับค่าจ้างเท่ากับผู้ชาย การจัดรถพิเศษตอนกลางคืนถือว่าเป็นการจัดสวัสดิการให้

แบบร้องเรียนต่อกรรมการอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

เพื่อให้แน่ใจว่าคณะกรรมการสิทธิของอนุสัญญาได้รับข้อมูลที่เพียงพอในการพิจารณาตัดสินใจว่าควรจะได้รับข้อร้องเรียนหรือไม่ จะต้องจัดทำรายงานร้องเรียนโดยมีข้อมูลต่อไปนี้

- ชื่อของอนุสัญญาที่ต้องการใช้ร้องเรียน
- ในปัจจุบันมีอนุสัญญา ๔ ฉบับที่มีกระบวนการรับข้อร้องเรียนของบุคคล คือ
1. ICCPR กติกาสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
  2. CERD อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบทางเชื้อชาติ
  3. CAT อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติและการลงโทษที่โหดร้ายทารุณ และ
  4. CEDAW อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบทุกรูปแบบต่อสตรี
- ชื่อของผู้ถูกระทำ และชื่อของผู้จัดทำรายงานร้องเรียน หากไม่ใช่เป็นบุคคลเดียวกัน หากเป็นไปได้จะต้องมีลายเซ็นของผู้ถูกระทำ มิฉะนั้นแล้วผู้จัดทำรายงานต้องลงชื่อและระบุอธิบายว่ากระทำการร้องเรียนโดยใช้อำนาจอะไรและมีขอบเขตความรับผิดชอบต่อกรณีที่ร้องเรียนอย่างไรบ้าง
  - สถานที่ติดต่อ อาจใช้สถานที่ของผู้ที่เป็นสื่อกลางหรือตัวแทนมากกว่าของผู้ถูกระทำ
  - สัญชาติทั้งของผู้ถูกระทำ และผู้จัดทำรายงานการร้องเรียนหากไม่ใช่คนเดียวกัน
  - รัฐที่เป็นคู่กรณี ที่ต้องการร้องเรียน
  - สิทธิที่ถูกละเมิด ในอนุสัญญาที่อ้างถึง แสดงให้เห็นถึงมาตราในอนุสัญญาและต้องตระหนักถึงข้อสงวนที่รัฐนั้นมีต่ออนุสัญญานั้นๆ ด้วย
  - การดำเนินการเยียวยาในประเทศที่ได้ดำเนินการไปจนหมดสิ้น และผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการในประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการเยียวยาแก้ไขไม่มีประสิทธิภาพ เป็นไปไม่ได้หรือใช้ระยะเวลายาวนานอย่างไม่สมเหตุสมผล
  - การดำเนินหรือกระบวนการสอบสวนหรือข้อตกลงในระดับสากลที่ได้เข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะในกรณีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติการลงโทษที่โหดร้ายทารุณ และอนุสัญญาผู้หญิง หากมีกระบวนการดังกล่าวแล้วจะไม่รับพิจารณากรณีเดียวกันนี้
  - รายละเอียดของเรื่องที่เกิดขึ้น ที่รวมหลักฐานซึ่งหาได้ เช่น รายงานการรักษาพยาบาล
  - การเยียวยาที่ร้องขอ

(แปลจากเอกสารการอบรมของ IWRAW)

ประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดทางเพศ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐

มาตรา ๒๗๗ ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปีต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน และเด็กนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำต่อเด็กซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปี แต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอม และภายหลังศาลอนุญาตให้ทั้งสองฝ่ายสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างที่กระทำความผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ ให้ศาลปล่อยผู้กระทำความผิดนั้นไป

บันทึกสรุปบทเรียน

บันทึกสรุปบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้ทบทวนสิ่งที่ได้รับจากหัวข้อการอบรม และแผนการที่จะดำเนินการต่อไป เพื่อที่จะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนดำเนินการในหัวข้อที่ ๕

หัวข้อการอบรมและผลที่ได้รับ	ความคิด สิ่งที่ต้องการจะทำ ประเด็นที่จะติดตาม และพิจารณาต่อ
<ul style="list-style-type: none"> ● ความเข้าใจเรื่องแนวคิดและหลักการสิทธิมนุษยชนกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชน พันธะกิจของรัฐภาคี ● แนวคิด หลักการเรื่องสิทธิมนุษยชนของสตรี ● ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง ● ความจำเป็นในการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างหญิงชายในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การตอบสนอง ความต้องการ ที่แตกต่างของหญิงชายและการส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ● ความเข้าใจแนวคิดเรื่องความเสมอภาคที่แท้จริง และความจำเป็นของมาตรการพิเศษ ● เห็นประเด็นที่อนุสัญญาฯ ยังไม่ครอบคลุม และความจำเป็นที่จะต้องใช้อธิบายเนื้อหาของกรรมการอนุสัญญาฯ ในการดำเนินการให้รัฐจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี โดยเฉพาะในเรื่องความรุนแรงต่อสตรี ● เข้าใจกระบวนการร้องเรียนตามพิธีสารที่สามารถนำมาใช้ในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือเลือกปฏิบัติต่อสตรี 	

บทที่ ๕
จากความรู้สู่การปฏิบัติ

บทที่ ๕ จากความรู้สู่การปฏิบัติ

ระยะเวลา ๓ ชั่วโมง

จุดมุ่งหมาย

๑. ผู้เข้าร่วมสามารถใช้กติการะหว่างประเทศเรื่องสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีวิเคราะห์สถานการณ์ และติดตามนโยบายและมาตรการของรัฐและภาคสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคหญิงชายเพศสภาพ และความรุนแรง
๒. ผู้เข้าร่วมเรียนรู้กระบวนการจัดทำรายงานของรัฐ และรายงานทางเลือกเสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

วิธีการอบรม ดูรายละเอียดในเอกสารเกริ่นนำ

กระบวนการ

๑. การติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญาเรื่องจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี
๒. บทบาทขององค์กรเอกชนและภาคประชาชน
๓. การใช้อนุสัญญาผู้หญิงในการรณรงค์เพื่อความเสมอภาคหญิงชายและจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี รายงานทางเลือกของภาคประชาชน

เนื้อหาประกอบและกิจกรรม

- แนะนำเนื้อหาและวิธีการ
- การปฏิบัติตามอนุสัญญาเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี
- บทบาทขององค์กรเอกชนและภาคประชาชน
- การใช้อนุสัญญาผู้หญิงในการรณรงค์เพื่อความเสมอภาคหญิงชายและจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

เครื่องมือและอุปกรณ์

พาวเวอร์ พอยท์ การปฏิบัติตามอนุสัญญาเรื่องผู้หญิง

เอกสารแจกผู้เข้าร่วมอบรม

เอกสารพาวเวอร์พอยท์ การปฏิบัติตามอนุสัญญาเรื่องผู้หญิง

เอกสารอ่านประกอบ

๑. รายงานของรัฐบาลฉบับที่ ๔ และ ๕ (ฉบับรวม)
๒. รายงานทางเลือกภาคประชาชน
๓. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

จากความรู้สู่การปฏิบัติ

เกริ่นนำเนื้อหา

สาระสำคัญของเนื้อหา

- พวกเราได้อ่านรัฐธรรมนูญระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเรื่องอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี และกลไกพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาเพื่อใช้ในการร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิและเลือกปฏิบัติ
- หลักการอย่างหนึ่งของกฎหมายสิทธิมนุษยชน คือ ภาระหน้าที่ หรือภาระผูกพัน (Obligation) ของรัฐภาคีที่จะต้องปฏิบัติดำเนินการสนองเจตนารมณ์ของอนุสัญญา หรือกติการะหว่างประเทศที่เข้าเป็นสมาชิก
- ในกรณีของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี กำหนดให้รัฐภาคีต้องจัดทำรายงานการดำเนินการตามแต่ละมาตราของอนุสัญญาเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติและส่งเสริมความเสมอภาคที่แท้จริงของหญิงและชาย ทุกสี่ปี
- พวกเราสามารถใช้อุสัญญาผู้หญิง ในการติดตามผลักดันให้รัฐบาลออกกฎหมาย จัดทำนโยบายและมาตรการเพื่อประกันว่าผู้หญิงจะสามารถเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ตามที่ระบุในอนุสัญญา
- คณะกรรมการอนุสัญญาฯ ได้พิจารณารายงาน ฉบับล่าสุดของรัฐบาลไทยและได้จัดทำข้อความคิดเห็นและเสนอแนะต่อรัฐบาลไทย
- องค์กรเอกชนหรือภาคประชาชนควรติดตามการนำเสนอรายงานของรัฐบาล ต่อคณะกรรมการอนุสัญญาฯ และยังสามารถรวบรวมประเด็นที่ถูกละเลย ข้อมูลสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มาตรการ และกฎหมาย เพื่อจัดทำรายงานทางเลือกของภาคประชาชนเสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญาฯ
- พวกเราควรที่จะได้รับรู้รายงานของรัฐบาล ของภาคประชาชน และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญาฯ เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงานของเรา
- นอกจากนั้นเราจะได้ร่วมกันพิจารณาว่าประเด็นเรื่องใดที่ได้ถูกละเลย และวางแผนว่าจะมีวิธีการจัดทำรายงานภาคประชาชนให้ครอบคลุมประเด็นเหล่านี้เสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญาฯ ต่อไป

ผลที่จะเกิดขึ้น

- ผู้เข้าร่วมได้พิจารณารายละเอียดข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญาฯ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานของตน
- ผู้เข้าร่วมได้ระดมความคิดในการจัดทำรายงานภาคประชาชนฉบับต่อไปเสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญาฯ

ตารางการอบรม บทที่ ๕

ระยะเวลา	กระบวนการ	ผลที่ได้รับ
๕ นาที	๑. แนะนำเนื้อหาและผลที่จะได้รับ (ดูสาระสำคัญของเนื้อหา)	ผู้เข้าร่วมเข้าใจเนื้อหาและวิธีการของบทเรียน
๖๐ นาที	๒. การปฏิบัติตามอนุสัญญาเรื่องจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ผู้อำนวยความสะดวกนำเสนอพาวเวอร์พอยท์ เรื่องการปฏิบัติตามอนุสัญญาเรื่องผู้หญิง <ul style="list-style-type: none"> • บทบัญญัติมาตรา ๒ ของอนุสัญญา • ภาระผูกพันของรัฐ พิจารณารายงานของรัฐบาลต่อคณะกรรมการอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี <ul style="list-style-type: none"> • การดำเนินการตามมาตราต่างๆ ของอนุสัญญา อภิปรายร่วมกันในเนื้อหาของรายงาน	ผู้เข้าร่วมเข้าใจเรื่องพันธะผูกพันของรัฐที่มีต่ออนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ผู้เข้าร่วมได้รับรู้รายงานของประเทศไทยต่อกรรมการอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี
๕๐ นาที	๓. บทบาทขององค์กรเอกชนและภาคประชาชน ผู้อำนวยความสะดวกนำเสนอพาวเวอร์ พอยท์ <ul style="list-style-type: none"> • บทบาทขององค์กรเอกชน • เนื้อหาที่บรรจุในรายงานทางเลือก • การสังเกตการณ์ในการนำเสนอรายงานของรัฐบาลไทย และการพบกรรมการอนุสัญญา อภิปรายร่วมกันในเนื้อหาของรายงานทางเลือก ประเด็นที่ควรเพิ่มเติม ในรายงานฉบับต่อไป	ผู้เข้าร่วมได้เข้าใจการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดทำรายงานทางเลือกและการนำเสนอต่อกรรมการอนุสัญญาฯ
๖๐ นาที	๔. การใช้อนุสัญญาผู้หญิงในการรณรงค์เพื่อความเสมอภาคหญิงชายและจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ผู้อำนวยความสะดวกนำเสนอพาวเวอร์ พอยท์ สรุปข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญา อภิปรายร่วมกันถึงการนำข้อเสนอแนะมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อความเสมอภาคหญิงชาย และจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี สรุป	ผู้เข้าร่วมได้รับเรียนรู้ข้อเสนอแนะของกรรมการอนุสัญญาฯ และสามารถนำมาใช้ในการทำงานของตน ผู้เข้าร่วมได้กำหนดประเด็นที่จะทำงานเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาฯ

จากความรู้สู่การปฏิบัติ

๑. การแนะนำบทเรียน

(สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องสาระสำคัญและสิ่งที่จะได้รับจากการเรียนรู้)

ระยะเวลา ๕ นาที

บทเรียนหัวข้อนี้จะทำให้เราได้เรียนรู้พันธกิจของรัฐในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตราต่างๆ ของอนุสัญญาการจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี เพื่อให้บรรลุความเสมอภาคอย่างแท้จริง เราจะได้เรียนรู้เนื้อหาของรายงานฉบับล่าสุดที่รัฐบาลไทยนำเสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญาผู้หญิง เราจะได้วิเคราะห์ร่วมกันว่า เนื้อหาที่บรรจุในรายงานครอบคลุมและสอดคล้องกับสภาพการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในภาคส่วนต่างๆ หรือไม่

เราจะได้เห็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดทำรายงานทางเลือก และวิเคราะห์ว่ารายงานนี้ได้ใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างไรบ้างในการพิจารณารายงานของคณะกรรมการ และการจัดทำข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลไทย นอกจากนี้เราจะได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นว่า เราจะใช้ประโยชน์อย่างไรได้บ้างจากข้อเสนอแนะ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดทำรายงานฉบับต่อไปเพื่อให้ครอบคลุมสถานะของการเลือกปฏิบัติที่ผู้หญิงในแต่ละภาคส่วนประสบอยู่

๒. การปฏิบัติตามอนุสัญญาเรื่องจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

ระยะเวลา ๒๐ นาที

ผู้อำนวยการความสะดวงนำเสนอพาวเวอร์ พอยท์ เรื่องการปฏิบัติตามอนุสัญญาเรื่องผู้หญิง

สาระสำคัญของเนื้อหา

การเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี รัฐภาคีมีภาระผูกพันที่จะต้องจัดทำรายงานทุกสี่ปีเสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญาฯ เพื่อรายงานความสถานการณ์และความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามมาตราต่างๆ ของอนุสัญญา

ข้อที่ ๑๗ ของอนุสัญญาฯ ระบุว่าคณะกรรมการอนุสัญญาฯ มีจำนวน ๒๓ คน โดย รัฐภาคีเสนอชื่อผู้ที่มีความชำนาญพิเศษ หญิงหรือชายเพื่อให้กรรมการจากรัฐภาคีที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการพิจารณาผู้สมัครลงคะแนน (ลับ) เลือก โดยคำนึงถึงสัดส่วนทางภูมิภาคด้วย

ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการของอนุสัญญาฯ มีวาระดำรงตำแหน่ง ๔ ปี และมีหน้าที่พิจารณารายงานของรัฐภาคีต่างๆ พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะ และมีอำนาจรับพิจารณาข้อร้องเรียนของผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติของรัฐภาคีที่เข้าเป็นภาคีของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีด้วย

พิจารณารายงานของรัฐบาลต่อคณะกรรมการอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

ระยะเวลา ๔๐ นาที

สาระสำคัญของเนื้อหา

ประเทศไทยได้จัดทำรายงานฉบับรวม (ฉบับที่ ๔ และ ๕) เสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญาฯ และได้เข้ารายงานเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๔๙ ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินการตามมาตราต่างๆ ของอนุสัญญา

ผู้อำนวยการความสะดวงนำเสนอพาวเวอร์ พอยท์ สรุปรายงานของรัฐบาลไทย

อภิปรายแลกเปลี่ยนกลุ่มใหญ่

- รายงานฉบับนี้ให้ความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องใด
- ความก้าวหน้าในการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีที่รัฐบาลนำเสนอมีเรื่องใดบ้าง
- เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมประเด็นปัญหาการเลือกปฏิบัติที่ผู้เข้าร่วมประสบอยู่ในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

**การติดตามการปฏิบัติตาม
อนุสัญญาหรือผู้หญิง**

เปรียบเทียบ รายงานของรัฐภาคี รายงานของภาคประชาชน
และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญาฯ
จากการประชุมครั้งที่ ๓๔ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘

อนุสัญญาผู้หญิง ข้อ ๒

- บรรลุหลักการของความเสมอภาคของเพศและสตรีไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาตินี้ หรือในบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เฉพาะอื่น ๆ และประกันที่จะให้มีการปฏิบัติตามหลักการนี้
- ออกมาตรการก้าวนิรนัยผู้ใดและอื่นๆ ที่เหมาะสม รวมทั้งข้อบังคับเมื่อเห็นเหมาะสม ที่ห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อสตรี

รายงานของรัฐภาคี - อนุสัญญาผู้หญิง ข้อ ๒

- มาตรา ๓๐ ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐
- ผู้บริหารด้านการส่งเสริมบทบาทหญิงชาย **Chief Gender Equality Officer – CGEO**
- นโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็งด้านครอบครัว เด็กเยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ - ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

รายงานภาคประชาชน ข้อ ๒

- ยังไม่ส่งผลที่เป็นรูปธรรม เพราะเรื่องตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงไม่ได้รับการประกันการทำงานในเรื่องนี้
- ไม่ใช่ใจในการแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบที่ยังคงเลือกปฏิบัติต่อสตรี
- ไม่ใช่ใจต่อปัญหากระบวนการยุติธรรมที่เจ้าหน้าที่จำนวนมากยังคงมีทัศนคติ ความเชื่อและแนวคิดที่ขัดข้องการเลือกปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญาฯ

- ให้บรรลุเป้าหมายที่สมบูรณ์ของ การเลือกปฏิบัติต่อสตรี ทั้งโดยธรรมชาติและโดยอ้อม ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติ
- ทวีคูณกฎหมายว่าด้วยความเท่าเทียมทางเพศที่กำลังยกร่างอยู่ในปัจจุบัน
- ให้รัฐภาคีใช้ความพยายามอย่างเร่งด่วนในการยกเลิกข้อสงวนอนุสัญญาข้อที่ 16 ภายในกรอบระยะเวลาอันแน่นอน

อนุสัญญาข้อ ๕ บทบาทของเพศและเจตคติดั้งเดิม

- ปรับปรุงแบบแผนความประพฤติทางสังคมและวัฒนธรรมของบุรุษและสตรี
- จำกัดความคิดค้น และวิธีปฏิบัติอันเป็นประเพณีและอื่นๆ ทั้งปวง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความคิดเกี่ยวกับความสำคัญหรือความสูงส่งของอีกเพศหนึ่ง หรือที่อยู่บนพื้นฐานของบทบาทแบบเก่าสำหรับบุรุษและสตรี

รายงานของรัฐบาล — อนุสัญญา ข้อ ๕

ความรุนแรงต่อสตรี

- กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กระทั่งฉบับแก้ไขล่าสุด คำนวณ ๑๘ ปี
- มีการพิจารณาให้มีการจัดทำกฎหมายความรุนแรงในครอบครัว
- นโยบายและแผนพัฒนาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ๒๕๕๑
- ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (ศูนย์พึ่งได้) ตามโรงพยาบาลประจำจังหวัด ๒๐ แห่ง
- ศูนย์ช่วยเหลือเร่งด่วน ๒๔ ชั่วโมง กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชน และสตรี ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒๕๕๑
- ดัชนีพหุคูณภาวะ เป็นดัชนีบรรณรัฐศึกษาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ๒๕๕๒

รายงานภาคประชาชน

ร่างพร.บ.จัดความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ....

- เกรงว่าจะมีปัญหาในการบังคับใช้ค่อนข้างมาก เนื่องจากขาดแนวทางปฏิบัติ...
- ไม่มีโอกาสและทางเลือกให้กับผู้หญิงที่ประสบปัญหาที่มีส่วนร่วมในการกำหนดชีวิตตนเอง
- แนวทางปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังคงยอมรับการทำร้ายร่างกายของสามีภรรยา หากเป็นการกระทำเพื่อศักดิ์ศรีของตน

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

- นำตามผลการศึกษาค้นคว้าข้อเสนอแนะทั่วไปข้อ 19 และคำประกาศร่างกฎหมายความรุนแรงต่อสตรีของสหประชาชาติ
- ดำเนินการอย่างเร่งด่วนให้ "ร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและจัดการความรุนแรงในครอบครัว" เสร็จสมบูรณ์และบังคับใช้
- ให้เด็กประเภทร่วมเพศและเด็กกำพร้าที่อาศัยในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้ามีความรุนแรงเช่นเดียวกับครอบครัว ในการปกป้องและการปกป้องจากความรุนแรง
- ให้เด็กประเภทร่วมเพศ ผู้กระทำความผิดจะถูกดำเนินการตามกฎหมายและลงโทษอย่างจริงจัง

อนุสัญญาข้อ ๖ การค้าหญิงและการแสวงหาประโยชน์

- รัฐบาลจะ ให้ความสำคัญที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อปราบปรามการค้าสตรีและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของสตรีทุกรูปแบบ

รายงานของรัฐบาล — อนุสัญญา ข้อ ๖

- มติกรมการทางกฎหมาย ได้แก่ กม.การค้าหญิงและเด็ก ๒๕๕๐ กม.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ๒๕๕๕
- นโยบายและแผนพัฒนาครอบครัวระยะยาว ๒๕๓๘-๒๕๕๔
- บูรณาการ หลักคณมิติหญิงชายในการพัฒนา และจัดทำโครงการที่คำนึงถึงผู้รับประโยชน์ทั้งหญิงและชาย
- นโยบายแก้ไขปัญหามรณกรรมค้างคาว นคิ กรม. สิงหาคม ๒๕๕๔ จัดทะเบียนแรงงาน ๓ สัญชาติ

รายงานของรัฐบาล — อนุสัญญา ข้อ ๖

- กระทรวงต่างประเทศจัดกรรณบัตรประมาณ ๒๒ ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายช่วยเหลือคนไทยและหญิงไทยที่ประสบความเดือดร้อนในต่างประเทศ
- โครงการป้องกันและช่วยเหลือหญิงไทยที่มีปัญหาในต่างประเทศ ๒๕๕๕-๒๕๕๕ กรมประชาสงเคราะห์ มีการฝึกอาชีพ
- หญิงไทยที่ถูกจับได้ที่ต่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศทำบัญชีรายชื่อเพื่อใช้ประกอบการออกหนังสือเดินทางครั้งต่อไป

รายงานภาคประชาชน

- ปัญหาของการบังคับใช้กฎหมาย
- การเรียกค่าเสียหายจากผู้ทำผิดเพื่อชดเชยเสียหายให้แก่เหยื่อผู้เป็นไปคือความยากลำบาก

แถลงการณ์ต่อคณะกรรมการ

ข้อเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการ

- ให้ประเมินผลกระทบของการทำข้อตกลงทางการค้าที่มีต่อผู้หญิง
- ให้พัฒนาแผนยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเพื่อสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจ บริการทางสังคมต่างๆ และการสร้างความเป็นกันเองในชีวิต
- พัฒนาระบบการคุ้มครองสวัสดิการทางสังคมสำหรับผู้หญิงทั้งที่เป็นแรงงาน นอกกระบบและแรงงานในระบบ
- ส่งเสริมให้หญิงไทยสามารถย้ายถิ่นไปทำงานได้อย่างปลอดภัย

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

- ส่งนางพรพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มาใช้ และให้ยกเลิกประกันว่าผู้ผิดเป็นตะกั่วแดง
- ประกันว่ากึ่งกลางจะได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
- ให้ความมั่นใจกับศาลว่าคดีของศาลคุ้มครองสิทธิการคุ้มครองแบบส่งเสริมสถานภาพทางเศรษฐกิจของสตรีให้ดีขึ้น กองทุนและคำแนะนำทางสังคมของสตรีและเด็กหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์
- ให้ส่งเสริมมาตรการที่เหยื่อมีสิทธิเรียกร้องต่อตำรวจและตำรวจ รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือกับประเทศต้นทาง

อนุสัญญา ข้อ ๑๐ การศึกษา

- รัฐบาลจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกประการเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีเพื่อที่จะให้ประกันแก่สตรีทั้งหลายซึ่งสิทธิอันเสมอภาคกับกับบุรุษในด้านการศึกษา
- ลดอัตราการออกจาก โรงเรียนของนักศึกษาหญิง
- จัดโครงการต่างๆสำหรับเด็กหญิงและสตรีผู้ซึ่งได้ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันสมควร

รายงานของรัฐบาล

- การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี
- ร้อยละ ๖๒ ในจำนวนผู้ไม่ทำงานคือ เป็นผู้หญิง
- เด็กส่วนนักเรียนหญิง ปรศบ ๔๘% มีธอมสัน ๔๘% มีธอมปลาย ๕๕% ชาวอาชีพ ๔๔%
- ปริญญาตรี ๕๖%
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน มีโครงการส่งครูไปสอนนร.ที่พิการตามบ้าน โดยต้องมีการรวมกลุ่ม

รายงานภาคประชาชน

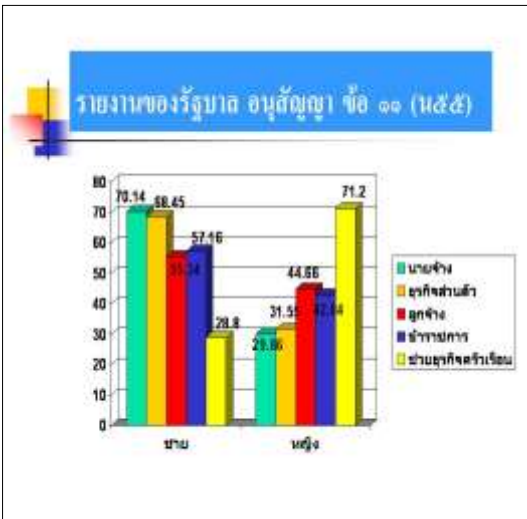
- รัฐจะไม่เป็นนโยบายและมาตรการที่ชัดเจน ที่จะแก้ไขปัญหาค่าจ้างไม่รู้นั่งเรือของสตรี
- การศึกษาเชิงขบถเป้าหมาย ทิศทาง การและวิธีการต่อเรื่องของการเสมอภาคทางเพศ ยังจะนำไปสู่การเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างเสมอกัน ซึ่งจะช่วยยุติหรือลดเหตุการณ์ที่ก่อความรุนแรง

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

- ให้ความสำคัญกับความสนใจความต้องการที่ปรากฏของสตรีชนบทและชาวชนบทต่างๆ อย่างเร่งด่วนและกว้างขวาง
- มาตรการต่างๆ เพื่อประกันว่า สตรีชนบทและชาวชนบทจะได้รับ โภชนาการ การอนามัย การบริการสาธารณสุข การศึกษา และกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ที่ปรองดองเต็มที่และเพียงพอ

อนุสัญญา ข้อ ๑๑ แรงงาน

- รัฐควรใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกประการ เพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการทำงานเพื่อประกันสิทธิอันดีเท่ากับชนพื้นเมืองของกรมอนามัยของกรมและสตรีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
- สตรีที่จะทำงานในฐานะเป็นสตรีอิสระพึงแบ่งแยกมิได้
- สตรีในโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานชนิดเดียวกัน รวมถึงการใช้สิทธิพิเศษในการคัดเลือกตัวกันในเรื่องของการจ้างงาน
- สตรีในการเลือกอาชีพและการทำงานได้อย่างเสรี สตรีในการได้เลื่อนตำแหน่ง ความปลอดภัยในการทำงาน

รายงานภาคประชาชน

- รัฐควรจัดตั้งสถานสุขภาพความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ เป็นองค์กรอิสระของรัฐ โดยมีการโอนกองทุนเงินทดแทนเข้ามาอยู่ในสถานใหม่
- ขาดกฎหมายและนโยบายแรงงานอกระยะ ส่งผลให้แรงงานถูกเอารัดเอาเปรียบ ไม่ได้รับความเป็นธรรมในการจ้างงาน ตลอดจนไม่ได้รับสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม และมีโอกาสถูกละเมิดทางเพศได้ง่าย

รายงานภาคประชาชน

- คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าว (กบร.) มีนโยบายให้แรงงานอพยพจดทะเบียน แต่มีโครงการไม่ให้อัตราการระดมทุนขึ้นจากฝ่ายต่างๆ
- เป็นนโยบายระยะสั้น ใช้ในการปฏิรูปงานปิดอปี และเน้นด้านความมั่นคงของประเทศเป็นหลัก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้อพยพ
- ผู้หญิงที่จดทะเบียนเป็นแรงงานอพยพถูกบังคับให้ทดสอบการตั้งครรภ์ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไม่ได้อำนาจประกันแรงงาน มีข้อเสนอต่อรัฐบาลไทยในการประชุม ฤดูหนาว ๕๖

อนุสัญญา ข้อ ๑๒ สุขภาพ

๑. รัฐควรใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกประการเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติ ต่อสตรีในด้านของการรักษาสุขภาพเพื่อประกันการมีโอกาสดำเนินการบริการในสถานรักษาสุขภาพ รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนครอบครัว บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรี
๒. รัฐควรประกันให้สตรีได้รับบริการที่เหมาะสมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การคลอดบุตรและระยะหลังคลอดบุตร โดยการให้บริการแบบใหม่ให้เปล่าเมื่อจำเป็น รวมทั้งการให้โภชนาการที่เพียงพอระหว่างตั้งครรภ์และระยะการให้นม

รายงานของรัฐบาล อนุสัญญา ข้อ ๑๒

- หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ๓๐ บาท/คน ทุกโรค
- เชื้อเอชไอวีเอดส์ ความสำคัญในการรณรงค์ใช้ถุงยางอนามัย เน้นเยาวชน เยาวชนไทย คำจาลี ผู้ขายบริการทางเพศ ผู้คิดสารเพศศึกษา ชาวประมง ผู้ค้าอวัยวะทางสังคม
- ผู้ป่วยเอดส์สูงชัน อัครการลือชื่อในหญิงตั้งครรภ์สูงชัน
- ร้อยละ ๖๔.๒ ที่มั่งคั่งจากที่อื่น ก่อนมาโรงพยาบาล
- ร้อยละ ๑๑.๕ พยายามทำแท้งด้วยตนเอง ก่อนมาโรงพยาบาล

รายงานภาคประชาชน

- นโยบาย 30 บาท ยังไม่ครอบคลุมทุกโรค เช่น ไม่ครอบคลุมโรคไต (ในกรณีที่ยังไม่ต้องมีการฟอกไต) โรคออสต์ มะเร็งปากมดลูก
- ไม่มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพของผู้หญิง
- ไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในกระบวนการสร้างสุขภาพ
- ในทางปฏิบัติยังละเลยต่อสิทธิของผู้หญิงที่มารับบริการ ขาดข้อมูลทางเด็กอื่นๆ ขาดการคัดกรองเรื่องร่างกายตนเอง

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ

- เพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลและบริการสาธารณสุขแก่สตรี อุดหนุนโครงการค่าใช้จ่ายบริการทั้งหมดของสตรี
- โครงการเพศศึกษาและสุขอนามัยวัยรุ่นสำหรับสตรี มุ่งเน้นและยึดมั่น ส่งเสริมพฤติกรรมทางเพศที่รับผิดชอบ ส่งเสริมการทำหมันชาย
- การป้องกันและรับมือกับเชื้อเอชไอวีเอดส์ และให้มีผู้หญิงชายในการทำงาน

อนุสัญญา ข้อ ๑๓ เสริมธุรกิจและสังคม

- รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกประการเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านอื่นๆ ของการเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคม ที่จะทำให้ได้สิทธิอันดีเกี่ยวกับบนพื้นฐานของความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
- สิทธิที่จะได้ผลประโยชน์ด้านครอบครัว
  - สิทธิที่จะได้ผู้เฒ่าจากธนาคาร การจ้างงาน และเงินอุดหนุนการเงินในรูปแบบอื่นๆ
  - สิทธิที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ การศึกษา และเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทุกอย่าง

รายงานของรัฐบาล

- กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หมู่บ้านละ ๕ ล้านบาท
- ธนาคารประชาชน ครั้งละ ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท
- สถานภาพของแม่ชี ยังไม่ถือว่าเป็นนักบวช
- ศาสนาอิสลาม ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อสตรีในการมีส่วนร่วมทางสังคมและการเมือง จำนวนสตรีมุสลิมเพิ่มขึ้นในการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

รายงานภาคประชาชน

- ระเบียบการกู้ยืมเงินของสหกรณ์ ที่บังคับให้สามีต้องแสดงความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร
- นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เงินไว้ที่ปล่อยให้ผู้ใช้เงินโครงการเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการ อาจกลายเป็นข้อจำกัดสำหรับผู้หญิง ซึ่งไม่มีโอกาสพัฒนาทักษะด้านการเขียนโครงการ
- การที่ผู้หญิงไม่อาจจบเพื่อศึกษาระยะ และปฏิบัติหน้าที่ทางธรรมชาติให้สังคมในลักษณะเดียวกับผู้ชาย

อนุสัญญา ข้อ ๑๔ หญิงชนบท

1. รัฐจะคำนึงถึงปัญหาเฉพาะที่สตรีในชนบทเผชิญอยู่ รวมทั้งบทบาทสำคัญ ซึ่งสตรีชนบทมีอยู่ในการช่วยสนับสนุนครอบครัวของสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งแรงงานในภาคการผลิตที่ไม่ได้กำหนดเป็นค่าเงิน และจะใช้นโยบายที่ที่เหมาะสมที่สุดอย่างมีประสิทธิภาพที่จะนำผลประโยชน์ของอนุสัญญานี้ไปปฏิบัติไปให้สัมฤทธิ์ผลในชนบทด้วย
2. รัฐจะใช้นโยบายที่ที่เหมาะสมที่สุดอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อปฏิบัติต่อสตรีในชนบท เพื่อให้ประกันพื้นฐานของความเสมอภาคของบุญและสตรีว่าสตรีที่ทำงานร่วมกันและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาชนบท และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะให้สตรีดังกล่าวได้รับสิทธิ.....

รายงานรัฐบาล อนุสัญญา ข้อ ๑๔

- ยกระดับการถือครองในชนบท 5.๐๐๐ เป็น 5.๔๗๒ แห่ง
- หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
- องค์กรพัฒนาเอกชน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาชนบท ไม่ค่อยมีจิตใจต่อประเด็นความแตกต่างในชนบทหญิงชาย

รายงานของรัฐบาล

- กฎหมายชื่อบุคคล ต้องใช้ชื่อบุคคลเอง (บเล่ใจแล้ว)
- สตรีได้รับโอกาสที่เท่าเทียม ในการเข้าถึงบริการด้านกฎหมาย ส่วนใหญ่ได้รับจากองค์กรเอกชน
- การปฏิบัติตาม ป.วิอาญา มีความไม่พร้อมด้านสถานที่ เจ้าหน้าที่ และ อุปกรณ์
- หญิงตั้งครรภ์ที่ท้องโดยไม่ประหารชีวิต ได้รับขบวนให้คลอดบุตรก่อน

รายงานภาคประชาชน

- เหตุในการฟ้องร้องของผู้เป็นสามีและภรรยาที่มีความแตกต่างกัน
- เจ้าหน้าที่มักเรียกร้องเอกสารให้ความยินยอมจากคู่สมรสจากฝ่ายผู้หญิง ทำให้ผู้หญิง ไม่มีความเป็นอิสระ ในการจัดการเงินส่วนตัว

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ไม่ได้ระบุข้อนี้

รายงานภาคประชาชน

- ผลกระทบจากโครงการพัฒนาที่มีต่อผู้หญิงชนบท
- การศึกษาถึงผลกระทบด้านสังคมและเศรษฐกิจ ไม่มีมุมมองด้านมิติหญิงชาย ผู้หญิงจึงไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและความต้องการของตนเองในที่ประชุมสาธารณะ ใดๆ
- ได้รับผลกระทบจากโครงการด้านสิ่งแวดล้อมไม่เต็มที่ ต้องประสบความยากลำบากมากขึ้นในการแสวงหาพาหนะหรือรถจักรยานยนต์ในชีวิตประจำวันและยามฉุกเฉินในทอกรับ
- หนีภัยกับปัญหาครอบครัวแตกแยก ต้องขอรับความช่วยเหลือเพิ่มขึ้น

รายงานภาคประชาชน (ต่อ)

- ผู้หญิงชนบทเข้าถึงสิทธิทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ
- ส่วนหนึ่งต้องเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเพณีเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินติดสินบนเจ้าหน้าที่ ต้องยอมจำนนและเป็นเหยื่อต่อการฉ้อโกงระดับชาติทางเพศ
- ถูกละเมิดทางเพศโดยเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปทำงานในพื้นที่

รายงานของรัฐบาล

- กฎหมายที่บุคคล ต้องใช้ขณะถูกลดขโมย (บักไบลด์)
- ศาลได้รับโอกาสที่เท่าเทียม ในการเข้าถึงบริการด้านกฎหมาย ส่วนใหญ่ได้รับจากองค์กรเอกชน
- การปฏิบัติตาม ป.วิอาญา มีความไม่พร้อมด้านสถานที่ เจ้าหน้าที่ และ อุปกรณ์
- หลุมฝังศพที่ห้องโถงปะหารชีวิต ได้รับขอเงินให้ครอบครัวก่อน

รายงานภาคประชาชน

- เหตุในการฟ้องฆ่าของผู้เป็นสามีและการฆาตกรรมมีความแตกต่างกัน
- เจ้าหน้าที่มักเรียกร้องเอกสารให้ความยินยอมจากคู่กรณีของผู้หญิง ทำให้ผู้หญิง ไม่มีความเป็นอิสระในการจัดการเงินส่วนตัว

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ไม่ให้ระบุชื่อนี้

๓. บทบาทขององค์กรเอกชนและภาคประชาชน

ระยะเวลา ๕๐ นาที

สาระสำคัญของการนำเสนอ

อนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี ได้เปิดช่องทางให้ภาคประชาชน โดยเฉพาะองค์กรที่ทำงานเรื่องสตรี สามารถจัดทำรายงานทางเลือก นำเสนอประเด็นปัญหา ที่ประสบอยู่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

รายงานทางเลือก หรือรายงานคู่ขนานกับของรัฐ สามารถใช้เป็นประโยชน์ในด้านการให้ข้อมูลที่ละเอียดและลึกซึ้ง หรือในประเด็นที่ไม่ได้บรรจุไว้ในรายงานของรัฐบาลแต่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญา ซึ่งคณะกรรมการสามารถซักถามผู้แทนของรัฐในประเด็นปัญหาดังกล่าว และจัดทำข้อคิดเห็นและเสนอแนะให้แก่รัฐบาลเพื่อการดำเนินการต่อไป

องค์กรเอกชน ที่ทำงานด้านสตรีทั้งในภาคชนบทและกรุงเทพฯ ได้ร่วมกันจัดทำรายงานภาคประชาชน เสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญา โดยครอบคลุมในเรื่อง ความขัดแย้งทางภาคใต้ ภัยพิบัติสึนามิ หญิงชนเผ่า และความรุนแรงต่อสตรี และได้ร่วมเข้าฟังการนำเสนอของผู้แทนภาครัฐ พร้อมเข้าพบให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการอนุสัญญา ด้วย

เราน่าจะได้พิจารณาว่า คณะกรรมการอนุสัญญา ได้ให้ความสำคัญต่อรายงานทางเลือกของภาคเอกชนอย่างไรบ้าง

อภิปรายร่วมกัน

- ประเด็นเนื้อหาของรายงานภาคเอกชนครอบคลุมเนื้อหาเรื่องใดบ้าง
- ประเด็นเรื่องใดบ้างที่ไม่ได้ครอบคลุม และควรจะนำเสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญา
- เรื่องใดบ้างของรายงานภาคประชาชนที่ได้รับบรรจุไว้ในข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญา
- ข้อเสนอแนะในกระบวนการจัดทำรายงานภาคประชาชนต่อไป

- ### รัฐ ขาดความเข้าใจในสาระของอนุสัญญาผู้หญิง
- ◆ เข้าใจว่าไม่ละเมิดก็เพียงพอ
  - ◆ มีกฎหมายห้ามการเลือกปฏิบัติ ประเด็นไม่ให้เกิดการกระทำ
  - ◆ ไม่เข้าใจถึง การเลือกปฏิบัติ ทางตรง + ทางอ้อม
  - ◆ คำนึงนโยบายที่ไว้หลัก เทียม
  - ◆ ไม่เข้าใจ สิทธิในความเสมอภาค
    - ไม่ได้ตระหนักถึงผลของนโยบาย หรือมาตรการ

- ### ประเด็นที่ต้องพิจารณา
- ◆ รัฐจะต้องใช้มาตรการอะไร เพื่อเป็นการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ
  - ◆ วิธีการอะไร ที่จะเห็นจิตความสามรถของสถาบันกักไถ่
  - ◆ แผนปฏิบัติการ เพื่อที่จะประกันว่า รัฐรับผิดชอบตามอนุสัญญาฯ

- ### เคียงสะท้อนจาก คณะกรรมการอนุสัญญาฯ
- ◆ รายงานของ NGO ช่วยเสริมการทำงานของ คณะกรรมการฯ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นในการติดตาม การปฏิบัติของรัฐภาคี
  - ◆ คณะกรรมการฯ ชื่นชม ความมุ่งมั่น ของ NGO
  - ◆ การที่ NGO มีบทบาทเมื่อรัฐบาลไม่สนใจรายงาน ทำให้รัฐขาดเริ่มให้ความสำคัญกับการรายงานต่อ คณะกรรมการฯ

- ◆ วัตถุประสงค์ของ รายงาน NGO มีหลายระดับ และส่วนใหญ่ อยู่ระดับประเด็นสำคัญ ในเชิงโครงสร้าง คณะกรรมา ๑, ๒, ๓ ได้แก่ - อนุสัญญาฯ ใช้บังคับในประเทศได้ไม่ได้ - ไม่มีกรณีแปลงอนุสัญญาฯ ไปสู่ รัฐธรรมนูญ และคนในประเทศ
- ◆ ความรับผิดชอบของรัฐ ต่อประชาชน จะต้องมีเพิ่มขึ้น และ ต้องทำให้เข้มแข็ง
- ◆ ทำอย่างไร จะมีการสร้างความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง มีใจถาวรแล้ว จ้างครั้งชั่วคราวเพื่อทำรายงาน

- ### NGO กับ อนุสัญญาเรื่องผู้หญิง
- ◆ ทำรายงานฉบับภาคประชาชน ส่งต่อคณะกรรมการฯ
  - ◆ **Shadow report**
  - ◆ เตรียมจัดทำรายงานประเด็นสำคัญ **Critical issues** ส่งต่อ คณะทำงาน
  - ◆ เข้าร่วมอำนวยการจัดทำ คำขอคณะกรรมการฯ ในการประชุม ออกรายงานเป็นทางลัด **informal meeting** ก่อนการประชุมที่รัฐบาลรายงาน

๔. การใช้อนุสัญญาผู้หญิงในการรณรงค์เพื่อความเสมอภาคหญิงชายและบริหารจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

ระยะเวลา ๖๐ นาที

สาระสำคัญของเนื้อหา

เมื่อคณะกรรมการของอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรีพิจารณารายงานของรัฐบาลแล้ว จะมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อผู้แทนคนรัฐบาลที่เสนอรายงาน โดยเสนอให้ดำเนินนโยบายและมาตรการต่างๆ ออกกฎหมายหรือแก้ไขกฎหมายที่ขัดต่ออนุสัญญา

การเรียนรู้เข้าใจข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเหล่านี้จะทำให้เราสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานเพื่อความก้าวหน้าของสตรี และการขจัดความรุนแรงต่างๆ ที่เกิดขึ้นต่อผู้หญิงได้

นอกจากนั้นเรายังสามารถใช้ข้อเสนอแนะเหล่านี้ในการติดตามการทำงานของภาครัฐและหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคอย่างแท้จริงได้ด้วย

แบ่งกลุ่มย่อยอภิปราย พิจารณาเนื้อหาของข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

ประเด็นแลกเปลี่ยน

- ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการอนุสัญญา สอดคล้องกับสถานการณ์ในสังคมไทยหรือไม่
- ข้อเสนอแนะอะไรบ้างที่ตอบสนองต่อรายงานภาคประชาชน
- จะนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอนุกรรมการอนุสัญญา ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างไรบ้าง

อภิปรายกลุ่มใหญ่ และสรุป

เอกสารอ่านประกอบ

- รายงานการอนุวัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ฉบับที่ ๔-๕
- รายงานภาคประชาชน
- ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญาจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อสตรี

บันทึกสรุปบทเรียน

บันทึกสรุปบทเรียนนี้ต้องการให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้ทบทวนสิ่งที่ได้รับจากหัวข้อการอบรม และแผนการที่จะดำเนินการต่อไป เพื่อที่จะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนดำเนินการในหัวข้อที่ ๖

หัวข้อการอบรมและผลที่ได้รับ	ความคิด สิ่งที่ต้องการจะทำ ประเด็นที่จะติดตาม และพิจารณาต่อ
<ul style="list-style-type: none"> ● ได้รู้รายละเอียดของรายงานของภาครัฐและพิจารณาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญา ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ● ได้รู้กระบวนการทำงานรายงานภาคประชาชน และรวมได้ระดมความคิดในการจัดทำรายงานภาคประชาชนฉบับต่อไปเสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญาฯ 	

บทที่ ๖

แผนปฏิบัติการ

บทที่ ๖ แผนปฏิบัติการ

ระยะเวลา ๒ ชั่วโมง

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อส่งเสริมกระบวนการทำงานร่วมกันในการจัดความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง
๒. เพื่อร่วมกันกำหนดกรอบการรณรงค์ในระดับนโยบายเพื่อจัดความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติ

วิธีการอบรม ดูเอกสารเกริ่นนำเนื้อหา

กระบวนการ

๑. แลกเปลี่ยนการทำงานของผู้หญิงทุกภาคส่วนในการจัดความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง
๒. การกำหนดประเด็นร่วมกันในการทำงานภายใต้กรอบกติการะหว่างประเทศ
๓. การจัดทำแผนเพื่อการรณรงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชน ระดับชาติ และระหว่างประเทศ

เครื่องมือและอุปกรณ์

๑. บันทึกรูปภาพเขียนแต่ละหัวข้อ ของผู้เข้าร่วม
๒. คอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย กระดาษสี

เอกสารอ่านประกอบ

๓. ข้อคิดเห็นและเสนอแนะของคณะกรรมการอนุสัญญาฯ
๔. รายงานของรัฐบาล
๕. รายงานภาคประชาชน

แผนปฏิบัติการ

เกริ่นนำเนื้อหา

สาระสำคัญ

- การใช้บันทึกสรุปบทเรียนแต่ละหัวข้อของผู้เข้าร่วมมาแลกเปลี่ยนและใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ
- เราได้เรียนรู้ร่วมกันแล้วว่าในการทำงานเรื่องยุติความรุนแรง และจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีนั้น เราสามารถใช้กติการะหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นเครื่องมือในการผลักดันให้รัฐปฏิบัติตามภาระผูกพันตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนเหล่านี้
- เราจะร่วมคิดวางแผนร่วมกัน ว่าประเด็นใดที่สามารถจะดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้เกิดผลในระดับนโยบายชาติ และประเด็นใดที่จะดำเนินงานในระดับชุมชน

ผลที่จะเกิดขึ้น

- ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยนบันทึกสรุปบทเรียน และแผนการที่ตนวางไว้ในแต่ละหัวข้อบทเรียน
- ผู้เข้าร่วมได้ระดมความคิดเห็นในการกำหนดประเด็น และการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกัน

ตารางการอบรม บทที่ ๖

ระยะเวลา	กระบวนการ	ผลที่จะเกิดขึ้น
๕ นาที	<p>๑. แนะนำบทเรียน (รายละเอียดเอกสารกรีนน้ำเนื้อหา) ผู้อำนวยความสะดวก แนะนำสาระสำคัญของเนื้อหา ผลที่จะได้รับ และกระบวนการอบรม</p>	สร้างความเข้าใจในบทเรียนและวิธีการทำงานร่วมกัน
๕๐ นาที	<p>๒. บันทึกบทเรียนและแผนติดตาม ผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละคน นำเสนอบันทึกบทเรียน และแผนที่ต้องการติดตามที่ได้จัดทำไว้ในหัวข้อบทเรียนที่ ๒ - ๕ ร่วมกันสรุปบันทึกบทเรียน และกำหนดประเด็นเนื้อหาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกัน</p>	เรียนรู้ข้อสรุปบทเรียน และประเด็นร่วมในการทำแผนปฏิบัติการ
๖๐ นาที	<p>๓. การทำแผนปฏิบัติการ กลุ่มย่อยวางแผนปฏิบัติการ ผู้เข้าร่วมทำงานเป็นกลุ่มเพื่อพิจารณาประเด็นและเนื้อหาที่ได้สรุปร่วมกันมาจัดทำรายละเอียดเป็นแผนปฏิบัติการในระดับชุมชน ระดับชาติ และระหว่างประเทศ</p> <p>๔. นำเสนอแผนของแต่ละกลุ่ม และสรุป</p>	แผนปฏิบัติการในการทำงานระดับต่างๆ
๑๐ นาที	ประเมินผลการอบรม	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการอบรมเพื่อการปรับปรุงต่อไป

